

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะ
ความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี
The development of model and learning activity package
for cultivating youth's integrity in Kanchanaburi

โดย

พระครูกิตติชัยกาญจน,
ผศ.พิเศษ ดร.อยุษกร งามชาติ
พระครูปลัดสุวัฒน์ สุวฑฒโน
พระครูศรีธรรมวารากรณ์,ดร.
พระสุภกิจ สุปญโญ,ดร.
นางกัญญาพร สุทธิพันธ์
วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๖๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
MCU RS 800766046

Research Report

The development of model and learning activity package
for cultivating youth's integrity in Kanchanaburi

By

Phrakhrukittichaiyakan (Kongkayu),
Asst.Prof. Dr. Ayusakorn Ngamchat
Phrakhrublad Suwat Suwatthano
Phrakhrusritammawaraporn,Dr.
Phra Suppakit Supanyo,Dr.

Kunyaporn Suttipant

Kanchanaburi Sripaiboon Sanggha (Buddhist) College

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E. 2566

Research Project Funded

By Thailand Science Research and Innovation Fund

MCU RS 800766046

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อวิจัย	: การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี
ผู้วิจัย	: พระครูกิตติชัยกาญจน (จรัส กิตติสมปโน), ผศ.ดร. อยุษกร งามชาติ, พระครูปลัดสุวัฒน์ สุวฑฒโน, พระครูศรีธรรมวรารณ,ดร.พระสุภกิจ สุบุญโญ, ดร., นางกัญญาพร สุทธิพันธ์
ส่วนงาน	: วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ จังหวัดกาญจนบุรี
ปีงบประมาณ	: ๒๕๖๖
ทุนอุดหนุนการวิจัย	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ๒) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ ๓) เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถิพุทธเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยบูรณาการศาสตร์ ๒ ศาสตร์จากการศึกษาแนวคิดของศาสตร์ Neuro Linguistic Programming (NLP) เกี่ยวกับการปลูกฝังวิถีชีวิตที่มีประสิทธิภาพของมนุษย์ ประกอบด้วยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๑) การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ๒) การพัฒนาชุดกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักธรรมสุจริต ๓) กับเทคนิคเอ็นแอลพี ได้แก่ เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) กับเทคนิคการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านการกล่าวยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) โดยการอบรมการใช้ชุดกิจกรรมให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูในโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการ ๓) การดำเนินชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมการใช้ชุดกิจกรรมให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูในโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒ โรงเรียน โรงเรียนละ ๖ รูป/คน รวมจำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถิผ่านพระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการฝึกอบรม ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ปัจจัยต่อกระบวนการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล (individual transformation) ๓ มิติได้แก่ ๑) การสะท้อนผลในระดับเนื้อหา (Content reflection) กล่าวสะท้อนในสิ่งที่บุคคลคิด รับรู้ รู้สึก ๒) การสะท้อนผลระดับกระบวนการ (Process reflection) ว่าบุคคลคิด รับรู้ รู้สึกได้อย่างไร ๓) การสะท้อนกระบวนการทัศน์ (Premise reflection) เป็นการสะท้อนว่าบุคคลคิด รับรู้หรือรู้สึกไปทำไม เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติระดับโลกทัศน์ที่บุคคลไปสู่การมีมุมมองใหม่ๆต่อโลก (Point of View) เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Learning through meaning transformation) การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังนี้

๑. การสร้างการสื่อสารกับตนเองด้วยการยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) การพุดคุยหรือสั่งสมองของตนเองให้เชื่อในสิ่งที่ยากกับตัวเอง ด้วยการใช้ชุดกิจกรรมยืนยันเรื่องความซื่อสัตย์เป็นกิจกรรมที่ทำหน้าเสาธง และก่อนการเข้าเรียน เป็นประจำ

๒. การพัฒนาภาพลักษณ์ของตนเองในเชิงบวกและเพิ่มพลัง ด้วยการสร้างต้นแบบที่ดี (Modeling) คนต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต คือ คนที่เรายึดเป็นแบบอย่างที่ดีให้เราได้ ผ่านกิจกรรมการวาดภาพ จากจินตนาการ และมีการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจะได้แรงบันดาลใจที่ดีจากบุคคลต้นแบบ ซึ่งนำไปสู่ความมั่นใจและความนับถือตนเองที่เพิ่มขึ้น ผสานกับกิจกรรมให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ คือ การยืนยันกับตนเองว่า จะเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น นำมาสู่การปฏิบัติอย่างซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

- Research Title** : The development of model and learning activity package cultivating youth's integrity in Kanchanaburi
- Researcher** : Phrakhrukittichaiyakan (Kongkayu), Asst.Prof. Dr. Ayusakorn Ngamchat, Phrakhrublad Suwat Suwatthano, Phrakhrusritammawaraporn,Dr.
- Segment** : Kanchanaburi Sripaiboon Sanggha (Buddhist) College
- Research Grants** : Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Abstract

This research article intended to : 1) develop a set of integrated learning activities for cultivating virtue and honesty, 2) develop a learning management model for cultivating honesty among youth in Buddhist school and, 3) create a network of learning management in Buddhist school to virtue the honesty of the youth. It is a qualitative research done through integrating two sciences from the study of the concept of Neuro Linguistic Programming (NLP). The research composed of cultivating effective thinking in humans, studying documents, individual in-dept interviewing, and group discussion focusing on experts, school administrators, and also content analysis. The results showed that the learning management models which consist of (1) Active learning management and activities. (2) Development of a set of activities used in learning and integrating with three principles of honesty and also NLP techniques, namely modeling and implanting techniques (Anchoring) through Self – affirmation. These techniques were trained to some teachers in Buddhist exercising schools. (3) Implanting a set of learning activities through the teachers who has been teaching in 2 Buddhist exercising schools. Each school was assigned 6 teachers; totally 12 teachers. Then learning community network were set up completely. The research team perform the NLP techniques steps. Factors of learnings process the result in individual transformation in 3 dimensions which were: (1) content reflection reflected what people thought, perceived, and felt, (2) reflection on the content level process showed how people thought, perceived and felt, (3) premise reflection showed how people thought and why people knew or felt. These were the changes in the worldwide view dimension that led people to have new perspective to the world (point of view). It is the learning that led to changes (learning through meaning transformation). The learning activities set and the practicing pattern for loyalty implantation in the youths in Buddhist exercising schools could be concluded as follows;

1. Self – communication through self – affirmation, conversation, and brain directing for self – confidence appeared, activity sets confirmed people loyalty were practiced every morning prior to begin everyday class learning.
2. Positive self – image development and self – power increasing produce good modeling. This is to say that loyalty originated from good model through painting practicing and imagination. The experts who were good models enhanced people in gaining self – confidence and self – respect, merge with all activities which led to responsibilities, and self - confirmation that they could be trusted in all aspects of behaviors speeches, and mind setting according to the hard Buddha Teachings.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความร่วมมือต่าง ๆ ของหลายท่าน ซึ่งให้การสนับสนุนคณะผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

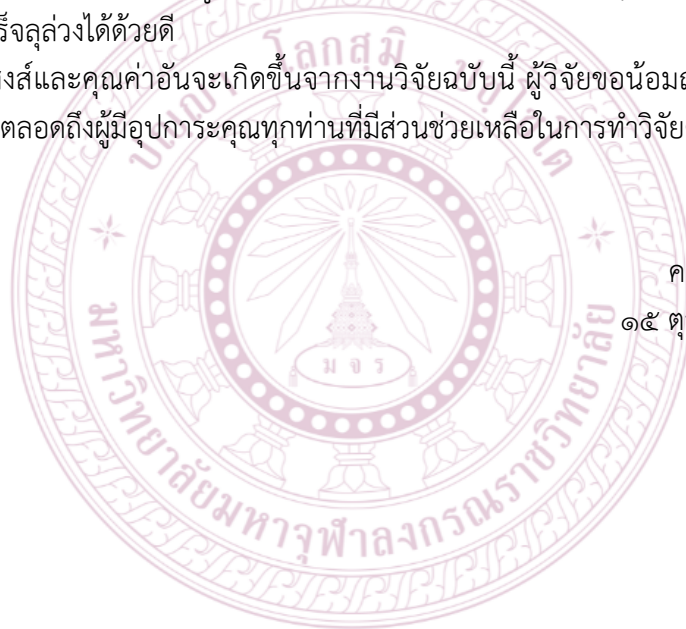
ขอขอบคุณ พระเทพปริยัติโสภณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนคณาจารย์ของวิทยาลัย ฯ ได้ทำการวิจัย เพื่อพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. อติตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ได้คำแนะนำกระบวนการการทำวิจัย พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ.ดร. ที่ได้ไปเป็นวิทยากรในโครงการการเขียนโครงการวิจัยที่ให้ได้ทุน ณ วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ นางบุษกร ห้าสกุล ผอ.โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า นางวลีพร สอนมะณี รก.ผอ.โรงเรียนวัดดอนขมิ้น คณะครูและพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทั้งสองโรงเรียน ที่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาแนะนำการออกแบบสอบถามและช่วยตรวจแก้ไขงานวิจัยให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ ที่กรุณาสละเวลาเอื้อเฟื้อข้อมูลและให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ในการมีส่วนช่วยให้การจัดทำโครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี

อานิสงส์และคุณค่าอันจะเกิดขึ้นจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายบูชาอุปฌาย์อาจารย์และบุพการีผู้ให้กำเนิด ตลอดถึงผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

อธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

(๑) การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในงานวิจัยเล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

พระสุตตันตปิฎก

ขุ.ขุ. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐ
ขุ.ชา. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ชาดก
ขุ.อิติ. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย	อิติวุตตก
ขุ.อิติ. (ไทย)	=	ขุททกนิกาย	อิติวุตตก
ที. ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)
ม. ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย มัชฌิมมุลปิณาสก (ภาษาไทย)
ม. อุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย อูปรปิณาสก (ภาษาไทย)
อง. อฎฐก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย อฎฐกนิบาต (ภาษาไทย)
อง. ทสก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต (ภาษาไทย)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
อธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อสัจธรรมในพระพุทธศาสนา	๕
๒.๑.๑ ความหมายและความสำคัญของความเชื่อสัจธรรม	๕
๒.๑.๒ ลักษณะและประเภทของความเชื่อสัจธรรม	๖
๒.๑.๓ อานิสงส์และประโยชน์ของความเชื่อสัจธรรม	๘
๒.๑.๔ ความสำคัญของความเชื่อสัจธรรม	๙
๒.๑.๕ สิ่งที่ตรงข้ามกับความเชื่อสัจธรรม	๙
๒.๑.๖ หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สนับสนุนความเชื่อสัจธรรม	๑๑
๒.๑.๗ บทสรุป	๑๕
๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Active Learning	๑๖
๒.๒.๑ ความหมายของการเรียนการสอนแบบ Active Learning	๑๖
๒.๒.๒ หลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning	๑๘
๒.๒.๓ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	๑๙
๒.๒.๔ กระบวนการและรูปแบบกิจกรรมเรียนรู้แบบ Active Learning	๒๒
๒.๓ แนวคิดเรื่อง NLP (Neuro Linguistic Programming)	๒๘
๒.๓.๑ ที่มาของแนวคิด	๒๘
๒.๓.๒ หลักการสำคัญ	๒๘
๒.๓.๓ องค์ประกอบ	๒๙
๒.๓.๔ กระบวนการ	๓๐
๒.๓.๕ รูปแบบการประยุกต์ใช้	๓๑
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๒
๒.๕ การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	๓๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย	๔๑
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๔๑
๓.๒ พื้นที่ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๔๑
๓.๓ เครื่องมือการวิจัย	๔๑
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติงานวิจัย	๕๐
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย	๕๑
บทที่ ๔ ผลการศึกษาวิจัย	๕๒
๔.๑ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต	๕๒
๔.๒ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริต	๕๗
๔.๓ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชน โรงเรียนวิถีพุทธ	๖๐
๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๖๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๖๔
๕.๑ สรุปผลการศึกษา	๖๔
๕.๒ อภิปรายผล	๖๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๗๐
บรรณานุกรม	๗๒
ภาคผนวก	๗๖
ภาคผนวก ก หนังสือนำ	๗๗
ภาคผนวก ข หนังสือบันทึกข้อความ	๘๑
ภาคผนวก ค ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	๘๕
ภาคผนวก ง หนังสือเจตนายินยอม	๘๘
ภาคผนวก จ หนังสือขอนางานวิจัยไปใช้ประโยชน์	๑๐๓
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรม	๑๐๖
ภาคผนวก ฌ ประวัติผู้วิจัย	๑๖๗

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางกิจกรรม/ระยะเวลาในการฝึกอบรม ๗ ชม. วันที่ ๑	๔๒
ตารางที่ ๒ ตารางกิจกรรม/ระยะเวลาในการฝึกอบรม ๗ ชม. วันที่ ๒	๔๓
ตารางที่ ๓ ตารางกิจกรรม/ระยะเวลาในการเข้าอบรม ออนไลน์ ๒ ชม.	๔๓

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตามจะต้องมีการปลูกฝัง หรือสอนเยาวชนรุ่นหลังให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะ หากคนในสังคมขาดคุณธรรมข้อนี้เมื่อใด สังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอาไรต์เอาเปรียบกัน และเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมายในพจนานุกรมได้ให้ความหมายของคำว่า “ซื่อ” ว่าหมายถึง ตรง^๑ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ไม่คดโกง ส่วนคำว่า “ซื่อตรง” หมายถึง ความประพฤติตรง ไม่เอนเอียง ไม่คดโกง และ “ซื่อสัตย์” หมายถึง ความประพฤติตรง และจริงใจไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกหลวง หรือเราอาจจะพูดง่าย ๆ ว่าคนที่ซื่อสัตย์ ก็คือ คนที่เป็นคนตรง ประพฤติสิ่งใดก็ด้วยน้ำใสใจจริง มีพุทธสุภาษิตบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “สัจเจน กิตติ ปโปติ”^๒ แปลว่า “คนเราจะบรรลุถึงเกียรติได้เพราะความสัตย์” นั่นก็หมายความว่า คนที่จะมีเกียรติ ย่อมต้องเป็นคนที่มีความสัตย์ซื่อ จึงจะเป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคมได้อย่างจริงจัง และการที่เยาวชนไทย จะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติได้นั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องทำ เช่น การเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียรอดทน เป็นคนใฝ่หาความรู้ เป็นต้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนในสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญ และปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อร่วมกันสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาชาติให้เข้มแข็งและมั่นคง

ในขณะที่ปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยติดอันดับเป็นวิกฤติของชาติที่ต้องเร่งแก้ไข เพื่อเรียกความเชื่อมั่นในการลงทุน และความไว้วางใจให้กับคู่ค้าระดับประเทศ ทั้งนี้แนวทางการแก้ปัญหาที่ผ่านมา นโยบายส่วนใหญ่ของภาครัฐมุ่งตรวจสอบ สอบสวนผู้กระทำความผิด แต่แท้จริงแล้วรากเหตุของทุจริตคอร์รัปชันมาจากการวัฒนธรรมการยอมรับความไม่ซื่อสัตย์ ที่เริ่มตั้งแต่เด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสอบ การแข่งขัน การทำรายงาน การบ้าน ขยายไปสู่การทำวิทยานิพนธ์ จนมาถึงการทุจริตในงานวิชาการ ทั้งหลายทั้งมวลล้วนแล้วมาจากมายาคติของสังคมในการมองว่าการไม่ซื่อสัตย์เล็กน้อยเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ใครก็ทำกัน ในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่าเกิดมิจฉาทิฎฐิ (ความเห็นผิด) ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาระบบทุจริตคอร์รัปชัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องหาแนวทาง เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้เด็กและเยาวชนเพื่อให้เติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการสร้างค่านิยมคนไทยซื่อสัตย์ โดยงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธโดยความร่วมมือของพระสอนศีลธรรมในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่พระสอนศีลธรรม โดยการนำศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ของจิตวิทยาตะวันตกสมัยใหม่ คือ NLP (Neuro Linguistic Programming) ซึ่งเป็นกระบวนการปลูกฝังวิธีคิดที่มีประสิทธิภาพลงในสมองผ่านการทำงานในระดับจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก มาผสมผสานกับหลักการบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์ทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ สุจริต ๓ เป็นต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในการบ่มเพาะและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชน และเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการบูรณาการศาสตร์ของจิตวิทยาตะวันตก กับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

^๑<http://legacy.orst.go.th>.

^๒ สมพร อ่อนน้อม และ ประจวบ ตรีภักดิ์, **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา** ป.๖, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๕๑, หน้า ๘๐.

สามารถแก้ไขปัญหาค่าทำหยาและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนและเป็นสังคมคุณธรรม มีธรรมาภิบาล มีความมั่นคงทางสุขภาพ และมีความพร้อมในการรองรับภัยรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในด้านการทำงานที่โปร่งใสที่จัดอันดับโดยโครงการโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ย้อนหลังไปสิบปี ประเทศไทยไม่เคยติดอันดับ ๑ ใน ๕๐ ของประเทศที่มีความโปร่งใส นอกจากนี้สถานการณ์ของบ้านเมืองที่เป็นเหตุให้เกิดการปฏิรูปประเทศขึ้นก็เนื่องจากปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ขาดความซื่อสัตย์จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรร่วมมือกันในทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะการปลูกจิตสำนึกที่ดีและบ่มเพาะคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน

แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ วิธีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปมีความซับซ้อนในการดำเนินชีวิตมากขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะอบรมลูกหลานของตนเอง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนของชาติขาดต้นแบบในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม และเข้าใจว่าการทุจริตเป็นสิ่งปกติที่พบเห็นได้ทั่วไป แม้กระทั่งการทำกรบ้านตั้งแต่ระดับประถมศึกษาก็สามารถจ้างคนทำแทนได้

แม้ว่าช่วงย้อนหลังไปสิบปีจะมีงานวิจัยและโครงการส่งเสริมคุณธรรมมากมาย แต่คล้ายว่าสถานการณ์ไม่ได้ดีขึ้น เยาวชนกลายเป็นเหยื่อที่ถูกมอมเมาด้วยสื่อและสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่ทำให้กลายเป็นสาเหตุแห่งการเสื่อมถอยทางจริยธรรมในที่สุด เมื่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ เกิดขึ้นอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ทิศทางการพัฒนาและบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมในเยาวชนก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสถานการณ์ ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน และมุ่งพัฒนาคนไทยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนพุทธศาสนาเชิงบูรณาการให้เข้ากับวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนซึ่งพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถียุทธย้อมมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมในตัวของผู้เรียน โดยเฉพาะเขตพื้นที่โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่พบสถานภาพทางเศรษฐกิจ และครอบครัวของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีแนวโน้มด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับค่อนข้างลดน้อยลง สืบเนื่องมาจาก สื่อเทคโนโลยีเข้ามาเผยแพร่และมีอิทธิพลในชีวิตประจำวันของนักเรียน ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัสในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา และปัญหาครอบครัว พ่อแม่หย่าร้างกัน ครอบครัวแตกแยก นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้ขาดความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่องถ้าไม่รีบแก้ไขปัญหาของนักเรียน อาจสร้างปัญหาให้ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถียุทธย้อมโดยความร่วมมือของพระสอนศีลธรรมในจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่พระสอนศีลธรรม โดยการนำศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ของจิตวิทยาตะวันตกสมัยใหม่ คือ NLP (Neuro Linguistic Programming) ซึ่งเป็นกระบวนการปลูกฝังวิธีคิดที่มีประสิทธิภาพลงในสมองผ่านการดำเนินงานในระดับจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก มาผสมผสานกับหลักการบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์ทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ สุจริต ๓ เป็นต้น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในการบ่มเพาะและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชน และเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการบูรณาการศาสตร์ของจิตวิทยาตะวันตกกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒.๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียน
วิถีพุทธ

๑.๒.๓ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของ
เยาวชน

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ พระสอนศีลธรรมและครู มีเทคนิคการสอนเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน
โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัด
กาญจนบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ การบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชน ในโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ รูปแบบการบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยบูรณาการศาสตร์ ๒ ศาสตร์จากการศึกษาแนวคิดของ
ศาสตร์ Neuro Linguistic Programming (NLP) เกี่ยวกับการปลูกฝังวิถีชีวิตที่มีประสิทธิภาพของมนุษย์ โดยมี
ขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑. ความซื่อสัตย์ในหลักธรรมพระพุทธศาสนา ได้แก่ สุจริต ๓ เป็นต้น

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้ เน้นทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์

๓. แนวคิดศาสตร์เอ็นแอลพี (Neuro Linguistic Programming)

๑.๔.๒ ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑.๔.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, ครู
และนักเรียนทั้งหมด ของโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ครูและนักเรียน ของโรงเรียนวัด
ดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๔.๒.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน ๖ รูป แบ่งเป็น

ก) พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า จำนวน ๓ รูป

ข) พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวัดดอนขมิ้น จำนวน ๓ รูป

๒. ครู จำนวน ๖ คน แบ่งเป็น

ก) ครูโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า จำนวน ๓ คน

ข) ครูโรงเรียนวัดดอนขมิ้น จำนวน ๓ คน

๓. นักเรียน จำนวน ๖ คน แบ่งเป็น

ก) นักเรียนโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า จำนวน ๓ คน

ข) นักเรียนโรงเรียนวัดดอนขมิ้น จำนวน ๓ คน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยที่ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

๑.๕.๑ รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบ หมายถึง วิธีการบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชนในโรงเรียน วิถีพุทธจังหวัดกาญจนบุรี

๑.๕.๒ ชุดกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ออกแบบในการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ๓ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ จ๊ะเอ๋...บ้ายบาย (กล่าวยืนยันตนเองเป็นเวลา ๑ เดือน)

กิจกรรมที่ ๒ ค่าน...คนต้นแบบ (ต้นแบบคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริต ถอดแบบบุคคลตัวอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต)

กิจกรรมที่ ๓ จิตใหญ่...ไม่จิตเล็ก (สร้างสรรค์จิตสาธารณะกันเถอะ กิจกรรมของคุณครูและนักเรียนระหว่างโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการประกวดการผลิตสื่อออนไลน์ “เรื่องเล่าเร้าพลัง”)

๑.๕.๓ การบ่มเพาะ หมายถึง การปลูกฝังคุณธรรมโดยมุ่งเน้นที่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ สุจริต ๓

๑.๕.๔ โรงเรียนวิถีพุทธ หมายถึง โรงเรียนในวิถีแห่งปัญญา ที่พัฒนาอย่างบูรณาการในระบบแห่งไตรสิกขา ได้แก่ โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๕.๕ เยาวชน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๖ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน หมายถึง พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

๑.๖.๗ สุจริต ๓ หมายถึง หลักธรรมที่ส่งเสริมให้มีความประพฤติดีงาม ประกอบด้วย

๑. กายสุจริต การประพฤติชอบทางกาย ได้แก่ การไม่รังแกกัน ไม่ทำร้ายกัน

๒. วจีสุจริต การประพฤติชอบทางวาจา ได้แก่ การไม่พูดโป้ปด ไม่ทะเลาะกัน

๓. มโนสุจริต การประพฤติชอบทางใจ ได้แก่ การคิดดี ไม่คิดร้ายต่อกัน

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๖.๒ ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ

๑.๖.๓ ได้สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชน

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตในพระพุทธศาสนา

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักธรรม เป็นคุณธรรมที่สำคัญมากสำหรับมนุษย์ เนื่องจากในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมนั้นจำเป็นต้องมีการพบปะ พูดคุย ติดต่อกับผู้อื่น รวมถึงทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันผู้อื่นอยู่เสมอ ซึ่งหลักธรรมในพระพุทธศาสนาจะสอนให้มนุษย์มีความประพฤติที่ดีงาม สุภาพ เรียบร้อย เพื่อป้องกันไม่ให้นมนุษย์กระทำในสิ่งที่ผิด ความซื่อสัตย์สุจริตก็เช่นกัน เป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์มีความประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่ลำเอียง อธิบายความซื่อสัตย์สุจริตในทางพระพุทธศาสนาได้ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายและความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติของวินัยในหลักธรรมะวินัยปาติโมกข์ และจริงใจไม่คิดคดโกงและหลอกลวง^๓

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ให้ความหมายว่า สุจริต ๓ ในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท สุจริต หมายถึง ความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ ซึ่งได้แก่

๑. กายสุจริต หมายถึงความประพฤติชอบด้วยกาย มี ๓ อย่างคือ งดเว้น และประพฤติตรงข้ามกับ ปาณาติบาต อทินนาทาน และกาเมสุมิฉฉาจาร

๒. วาจาสุจริต ความประพฤติชอบด้วยวาจา มี ๔ อย่าง คือ งดเว้น และประพฤติตรงข้ามกับ มุสาวาท ปิสุณาวาจา ผรุสวาจา และสัมผัปปลาปะ

๓. มโนสุจริต ความประพฤติชอบด้วยใจ มี ๓ อย่าง คือ อนุภิชฌา อพยาบาท และสัมมาทิฐิ^๔

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ระบุว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง ความตรง ความไม่คด ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ลับลมคมใน คนซื่อสัตย์มีความจริงใจอยู่เสมอ มุ่งรักษาความจริงเสมอ รักษาความสัตย์สุจริต มีความตั้งใจจริง พูดว่าจะทำอะไรก็ทำสิ่งนั้นจนสำเร็จ ไม่รวนเร เมื่อรับปากกับผู้อื่นว่าจะทำอะไร ก็ทำให้เสร็จตามเวลา^๕

สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเอง และผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริงความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด^๖

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้นิยาม ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น

^๓ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ ฟัทธิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๘.

^๔ พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๔๓), หน้า ๘๑.

^๕ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๒.)

^๖ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๕๐.

ทั้งทางกาย วาจา ใจ^๗ สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นความประพฤติที่ดีของมนุษย์ทางกาย ทางวาจา และทางใจ มีความจริงใจ รักษาสัตย์วาจา คิดแต่เรื่องราวที่ดีทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ไม่มีความลำเอียง มีความตรงไปตรงมา รักษาระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตถือว่าเป็นคุณธรรม จริยธรรมสำหรับมนุษย์เพื่อป้องกันให้มนุษย์กระทำการที่ไม่ดี ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน อีกทั้งยังทำให้เป็นบุคคลที่น่าเคารพนับถือ น่าไว้วางใจ เป็นที่รักของผู้อื่น

๒.๑.๒ ลักษณะและประเภทของความซื่อสัตย์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) อธิบายว่า สุจริต ตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา คือ การประพฤติดี ประพฤติชอบ ๓ ประการ ได้แก่

๑. กายสุจริต ๓ คือ ความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ตั้งงามถูกต้องทางกาย ๓ อย่างเรียกว่า กายสุจริต ๓ ได้แก่

๑.๑) ละเว้นจากการทำลายชีวิต (รักษาศีล ๕ ข้อที่ ๑)

๑.๒) ละเว้นจากการลักทรัพย์ แยกชิงลักขโมย เอาัดเอาเปรียบ เบียดเบียนทรัพย์สินของ ของผู้อื่นมาเป็นของตน (รักษาศีล ๕ ข้อที่ ๒)

๑.๓) ละเว้น การประพฤติผิดล่วงละเมิดในของรักของหวงแห่งของผู้อื่นไม่ข่มเหงจิตใจ ข่มขืน กระทำชำเราหรือทำลายลบลู่เกียรติและวงศ์ตระกูลของกัน (รักษาศีล ๕ ข้อที่ ๓)

๒. วาจาสุจริต ๔ คือ ความสุจริตทางวาจา พูดสิ่งที่ตั้งงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วย วาจาหรือการพูด ๔ ประการ ได้แก่

๒.๑) ละเว้นการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง หรือพูดให้ผิดจากความเป็นจริง

๒.๒) ละเว้นจากการพูดส่อเสียด ยุยง สร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่สมานและส่งเสริมความสามัคคี

๒.๓) ละเว้นจากการพูดคำหยาบคาย สกปรกเสียหายพูดแต่คำสุภาพนุ่มนวลควรฟัง

๒.๔) ละเว้นการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้อ ไร้สาระ เลื่อนลอย ไม่มีเหตุผล พูดแต่คำจริง เป็นประโยชน์ มีเหตุผล ถูกกาลเทศะ

๓. มโนสุจริต ๓ คือ ความสุจริตทางใจ คิดสิ่งที่ตั้งงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ๓ ประการ ได้แก่

๓.๑) ไม่ละโมภ ไม่เพ่งเล็ง คิดหาทางเอาแต่จะได

๓.๒) ไม่คิดร้ายมุ่งเบียดเบียนหรือเพ่งมองในแง่ที่จะทำลาย

๓.๓) มีความเห็นถูกต้องเป็นสัมมาทิฐิเข้าใจในหลักกรรมว่าทำดีมีผลดี ทำชั่วมีผลชั่ว รู้เท่าทันความจริงที่เป็นธรรมดาของโลกและชีวิต มองเห็นความเป็นไปตามเหตุปัจจัยธรรมว่าด้วยสุจริตทางกาย ๓ ทาง วาจา ๔ และ ทางใจ ๓ รวมเป็น ๑๐ ข้อ เรียกรวมกันว่า “กุศลกรรมบถ” (ทางทำกรรมดี) บ้าง “ธรรมจริยา” บ้าง “อารยธรรม” บ้าง^๘

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกความซื่อสัตย์สุจริตออกเป็น ๔ ลักษณะดังนี้

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีการมีความละเอียดถี่ถ้วนต่อการกระทำผิด การไม่พูดปด ไม่พูดสับปลับหลอกลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย มั่นคงต่อการทำดีของตน ไม่คดโกง มีความตั้งใจทำจริง ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด ในกรณีของนักเรียนจะเห็น

^๗ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต, (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๕.

^๘ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), ธรรมานุชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ตั้งงาม, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๖), หน้า ๑๖-๑๘.

ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือเรียนจริง มาโรงเรียนตรงต่อเวลา ทำการบ้านไม่คัดลอกคนอื่น เวลาสอบก็ตั้งใจสอบ ไม่ทุจริตในห้องสอบ

๒. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ ลักษณะสำคัญ คือ มีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน เตือนสติแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่นไม่ริษยา กลั่นแกล้ง ไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยการลักขโมย ฉ้อโกง ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ยอมรับผิดหากตนเป็นผู้ทำผิดต่อผู้อื่น ไม่ผิดนัด รู้จักเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น ไม่หยาบของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติดีทั้งต่อหน้า และลับหลังผู้อื่น

๓. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำหรือได้รับมอบหมาย และให้ทำให้ออกมาดีที่สุด ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทุจริตคดโกง ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตน รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ประโยชน์ส่วนตน

๔. ความซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะ สังคมประเทศชาติ คือ การรักษาความสามัคคี ไม่นำความลับของหมู่คณะ สังคม ประเทศชาติไปเปิดเผย ไม่เป็นต้นเหตุให้คนภายนอกมาทำลายหมู่คณะ ไม่คิดทรยศทำลายสถาบันหลักของชาติ ไม่ร่วมมือกันทำงานใด ๆ ที่ผิดกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ สำนึกว่าตนเองเป็นพลเมืองของประเทศจะต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันรักษาความสงบ สิ่งใดที่สร้างขึ้นเป็นสาธารณสมบัติจะต้องช่วยกันรักษาและรู้จักใช้อย่างทะนุถนอม^๔

กรมวิชาการ ได้จำแนกความซื่อสัตย์ออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือความรู้สึกลึกซึ้งผิดชอบชั่วดี มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำ ความผิด พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

- ๑) ไม่สับปลับกลีบกลอก
- ๒) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- ๓) มั่นคงต่อการกระทำความดี
- ๔) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- ๕) ประพฤติตรงตามทีคิด

๒. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

- ๑) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- ๒) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

๓. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างานต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

- ๑) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- ๒) ไม่ชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย
- ๓) ไม่สอพลอเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตน
- ๔) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง

๔. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

- ๑) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- ๒) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน

^๔ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๓), หน้า ๑๔๗-๑๔๘.

๓) ไม่ร่วมมือกันทำงานใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดจากที่กล่าวมาข้างต้น^{๑๐}

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กล่าวว่าผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้อง ในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ได้แก่

๑. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ ได้แก่
 - ๑.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง
 - ๑.๒ ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด
๒. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ ได้แก่
 - ๒.๑ ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
 - ๒.๒ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง
 - ๒.๓ ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง^{๑๑}

สรุปได้ว่า ประเภทของความซื่อสัตย์สุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ทางได้แก่ ๑) กายซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีพฤติกรรมทางกายที่ดี การลงมือทำงานที่ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ๒) วาจาซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีความสำรวมระวังในคำพูด ไม่พูดโกหกหลอกลวง ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่พูดคำหยาบคาย ๓) ใจซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีความสำรวมระวังทางใจ ด้วยการฝึกฝนสมาธิให้เกิดขึ้น มีสติระลึกได้ถึงสิ่งที่จะทำ กำลังจะทำและทำลงไปแล้ว ไม่คิดปองร้ายพยาบาทผู้อื่น ไม่คิดลำเอียง อิจฉาริษยาผู้อื่น

๒.๑.๓ อานิสงส์และประโยชน์ของความซื่อสัตย์สุจริต

ในสุจริตสูตร ว่าด้วยสุจริตว่า พระผู้มีพระภาคตรัสไว้แล้ว พระสูตรนี้ พระอรหันต์กล่าวไว้แล้ว ภิภุขุทั้งหลาย สุจริต ๓ ประการนี้คือ

๑. กายสุจริต (ความประพฤติชอบด้วยกาย)
๒. วจีสุจริต (ความประพฤติชอบด้วยวาจา)
๓. มโนสุจริต (ความประพฤติชอบด้วยใจ)

ภิภุขุทั้งหลาย สุจริต ๓ ประการนี้แล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเนื้อความดังกล่าวมานี้แล้ว ในพระสูตรนั้น จึงตรัสคาถาประพันธ์ดังนี้ว่า บุคคลผู้มีปัญญา ละกายทุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต และอกุศลกรรมอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยโทษได้แล้ว ไม่ทำอกุศลกรรมไว้ ทำแต่กุศลกรรมไว้มากมาย หลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสวรรค์ แม้เนื้อความนี้พระผู้มีพระภาคก็ตรัสไว้แล้ว^{๑๒}

ในสัมมาทิฏฐิสูตร ว่าผู้มีความเห็นชอบ ภิภุขุทั้งหลายเราได้เห็นเหล่าสัตว์ที่ประกอบกายสุจริต วจีสุจริตและมโนสุจริต ไม่กล่าวร้ายพระอริยะ มีความเห็นชอบ และชักชวนผู้อื่นให้ทำกรรมตามความเห็นชอบ หลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ คำที่ว่า เราได้เห็นเหล่าสัตว์ที่ประกอบกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริตไม่กล่าวร้ายพระอริยะ มีความเห็นชอบ และชักชวนผู้อื่นให้ทำกรรมตามความเห็นชอบ หลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์นั้น เราหาได้กล่าวเพราะรับฟังมาจากสมณะหรือพราหมณ์อื่น ๆ ไม่ ภิภุขุทั้งหลายที่แท้แล้ว เราตัวเอง เห็นเอง ทราบเองทั้งนั้น จึงกล่าวคำนี้ว่า เราได้เห็นเหล่าสัตว์ที่ประกอบกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต ไม่กล่าวร้ายพระอริยะ มีความเห็นชอบ และชักชวนผู้อื่นให้ทำกรรมตามความเห็นชอบหลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเนื้อความดังกล่าวมานี้แล้ว ในพระสูตรนั้น จึงตรัสคาถาประพันธ์

^{๑๐} กรมวิชาการ, คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๔). หน้า ๑๒๙-๑๓๑.

^{๑๑} สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา), หน้า ๕๑.

^{๑๒} ชุ.อิตี. (ไทย) ๒๕/๖๕/๔๒.

ดังนั้น “บุคคลในโลกนี้ตั้งจิตไว้ชอบกล่าววาจาชอบ ทำการงานทางกายที่ชอบมีความชวนชวยมาก ได้ทำกรรมอันเป็นบุญไว้ในชีวิตอันน้อยในโลกนี้ เขามีปัญญา หลังจากตายแล้ว จะไปเกิดในสวรรค์”^{๑๓}

จากข้อความที่ปรากฏในสุจริตสูตรและสัมมาทิฏฐิสูตร แสดงให้เห็นว่าทางพระพุทธศาสนามองว่า ความซื่อสัตย์สุจริตมีอันสูงค่ามาก หากผู้ใดประพฤติ ปฏิบัติอยู่เสมอ เมื่อตายจากโลกนี้ไปแล้ว ย่อมได้ไปเกิดในสวรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริตถือได้ว่าเป็นคุณธรรมที่ทำให้มนุษย์เป็นบุคคลที่มีความซื่อตรง มีความสัตย์จริงต่อตนเองและผู้อื่น สามารถสรุปประโยชน์ในทางโลกได้ ดังนี้

๑. เสริมบุคลิกภาพ คนซื่อตรงย่อมเป็นคนดีทั้งในการกระทำ การพูด การคิดและความเป็นจริงในสิ่งที่ทำในสิ่งที่พูดและในสิ่งที่คิด ทำให้มีบุคลิกภาพดี

๒. เสริมมิตรภาพ คนซื่อตรงทำให้มีความสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างใกล้ชิด อย่างเป็นกันเองและได้รับความไว้วางใจจากคนอื่น ทำให้มีชีวิตที่มีความอบอุ่นในสังคมและเป็นคนที่น่าคบ เป็นมิตรที่ดีกับทุกคน

๓. เสริมความมั่นคงให้แก่ชีวิต ชีวิตจะมีความมั่นคง สังคมจะมีความเป็นปึกแผ่นก็เพราะตัวเราเอง และผู้อื่นมีความซื่อตรงต่อกันและกัน ทำให้ทุกฝ่ายทุกคนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันและไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ทำให้ทุกคนมีความสุขสงบในชีวิตอย่างทั่วหน้ากันและเสมอภาคกัน

๔. เสริมความสุขความสบาย ความซื่อตรงเมื่อมีอยู่ในทุกคนและมีอยู่อย่างเท่าเทียมกัน ย่อมทำให้ทุกคนในสังคมในครอบครัวมีความสุขสบาย ไม่ต้องมีความหวาดระแวงสงสัยกัน ทำให้ทุกคนกระทำอะไร พูดอะไร อย่างเป็นกันเอง ไม่มีปัญหาทางจิตใจต่อกันและกัน ทำให้ทุกฝ่ายสบายใจและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่หามาได้และไม่ต้องเสียภาษีให้แก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่น่าปรารถนา^{๑๔}

๒.๑.๔ ความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต

๑. ทำให้ผู้ประพฤติตนอย่างซื่อสัตย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง

๒. ทำให้มีผู้คนนิยมยกย่องได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น

๓. ทำให้การงานก้าวหน้าเพราะผู้ปฏิบัติมีความซื่อสัตย์ในการทำหน้าที่ของตน

๔. ทำความเจริญให้แก่ประเทศชาติ เช่น ถ้าได้คนที่มีความซื่อสัตย์ในการทำหน้าที่ของตนมาบริหารประเทศ ก็จะนำเงินรายได้มาพัฒนาประเทศให้เจริญได้เต็มที่เพราะไม่คดโกงนำไปใช้

ส่วนตัว^{๑๕} ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นทั้งคุณธรรมทั้งจรรยาบรรณของมนุษย์ที่ควรจะมีทุกคน เพราะเป็นการสร้างความน่าเคารพ น่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจให้เกิดขึ้นสำหรับบุคคลที่ยึดมั่นและปฏิบัติตาม คนซื่อสัตย์สุจริตย่อมเป็นคนที่มีความจริงใจ พูดจริง ทำจริง ชวนให้เป็นผู้คนที่น่าคบหา สังคมโลกต้องการบุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้มาก เพื่อสร้างความพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น หากบุคคลบนโลกมีความซื่อสัตย์สุจริตให้กัน โลกจะมีแต่ความสันติสุข

๒.๑.๕ สิ่งที่ตรงข้ามกับความซื่อสัตย์สุจริต

มีคำกล่าววว่า “เหรียญย่อมมีสองด้าน” ความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งหลักธรรมทั้งหลายในพระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน มีความดีอีกด้านหนึ่งคือมีความชั่ว มีความสุขอีกด้านหนึ่งคือมีความทุกข์ เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นสังขธรรม เป็นไปตามกฎของพระไตรลักษณ์ ที่กล่าวว่า ทุกสรรพสิ่งในโลกล้วนมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไปในที่สุด ไม่มีสิ่งใดที่จะตั้งอยู่ได้ในสภาพเดิมตลอดไป สิ่งตรงข้ามกับความซื่อสัตย์สุจริต คือ ทุจริตหรือคอร์รัปชัน

^{๑๓} ชุ.ข. (ไทย) ๒๕/๗๑/๔๒๘-๔๒๙.

^{๑๔} พระเทวินทร์ เทวินโท, พุทธจริยศาสตร์, (นนทบุรี: สหมิตรพริ้นติ้ง, ๒๕๕๔), หน้า ๓๘.

^{๑๕} ผกา สัตยธรรม, การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน, พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๙.

๒.๑.๕.๑ ทุจริต

๑. ความหมายของทุจริต

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า คำว่า “ทุจริต” หมายถึง การประพฤติชั่ว ประพฤติเลว ประพฤติทราม^{๑๖}

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา (๑) ได้ให้คำนิยามคำว่า “ทุจริต” หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น^{๑๗}

อุดม รัฐอมฤต ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทุจริต” หมายถึง ประพฤติชั่ว คดโกง ไม่ซื่อตรง^{๑๘}

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติกรรมที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า มีตำแหน่งหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งคำนิยามนี้ รวมความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาและขยายความไปถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้ซึ่งเชื่อว่า มีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนหรือผู้อื่น^{๑๙}

๒. ลักษณะของการทุจริต

การทุจริตในวงราชการ ซึ่งมีการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จะมีกฎหมายกำหนด ที่พูดเกี่ยวกับเรื่องของการทุจริตไว้ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๒) ประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้ คือ

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติของกฎหมาย สมาชิกสภาท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหมายรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

๒. การประพฤติมิชอบในวงราชการ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหรือละเว้น ไม่ปฏิบัติตามอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติของคณะรัฐมนตรีอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่ว่าจะการปฏิบัติหรือละเว้นในการปฏิบัตินั้น การประพฤติทุจริต จะต้องใช้ อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัติ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งเพื่อแสวงหาประโยชน์ ที่มีควรได้ ไม่ว่าจะเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ส่วนการประพฤติมิชอบ เป็นเรื่องของการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่จำเป็นต้องมีการทุจริตซึ่งรวมถึงการกระทำโดยขาดความระมัดระวังหรือประมาทเลินเล่อ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ทั้งการประพฤติทุจริต และประพฤติมิชอบ ล้วนอยู่ภายใต้การควบคุมของ ป.ป.ช. ที่มีอำนาจตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย^{๒๐}

^{๑๖} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๕๓๓

^{๑๗} ชัยยศ สันตบุรุษสิทธิ์, ความหมายของคำว่า “ทุจริต”, ป.ป.ช.สารสู่โรงเรียน, ปีที่ ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๑) หน้า ๖.

^{๑๘} ดูรายละเอียดใน อุดม รัฐอมฤต, การแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕-๑๘.

^{๑๙} ดวงพร รุจิเรข, การป้องกันการทุจริตในสังคมไทย, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลบริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ ๑๐. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลยุติธรรม, ๒๕๕๐), หน้า ๖

^{๒๐} ชัยยศ สันตบุรุษสิทธิ์, ความหมายของคำว่า “ทุจริต”, หน้า ๖.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในมาตรา ๑๔๗ คำว่า “ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมที่บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาที่ว่า เจ้าพนักงาน มีหน้าที่ ซื่อ ทำ จัดการ หรือ รักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท^{๒๑}

ลักษณะของการทุจริตแบ่งตามความอดทนของชุมชน ที่มีต่อการทุจริต ได้แก่

๑. ทุจริตสีดำ (Black Corruption) หมายถึง ทุกภาคส่วนในสังคมมองว่าการกระทำหนึ่งสมควรถูกตำหนิ และสมควรถูกลงโทษ

๒. ทุจริตสีเทา (Gray Corruption) หมายถึง การกระทำหนึ่งที่สังคมมีความเห็นคลุมเครือ

๓. ทุจริตสีขาว (White Corruption) หมายถึง การกระทำหนึ่งสังคมคิดว่า เป็นการกระทำที่สามารถยอมรับได้^{๒๒} การทุจริตในตำแหน่งหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำความผิดที่รุนแรงในรูปแบบอื่น ในขณะเดียวกันการกระทำความผิดประเภทนี้ก็ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ ทำให้นานาประเทศหลีกเลี่ยงที่จะมาลงทุน และมักจะถูกมองจากประชาคมโลกว่า เป็นประเทศที่ด้อยการพัฒนา ซึ่งประเทศไทยนั้นอยู่ในสภาพนี้มาโดยตลอด ทั้ง ๆ ที่ได้พยายามสร้างกฎหมายและกลไกต่าง ๆ มารองรับ แต่ก็ดูเหมือนว่า พฤติการณ์ซ้ำซากในการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ก็ยังเป็นที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยเสมอมา^{๒๓} สรุปได้ว่า คำว่า “ทุจริต” หมายถึง การประพฤตชั่ว ประพฤติเลวทราม การทุจริต ต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม ประเทศชาติ ทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ โดยการใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์แบ่งลักษณะของการทุจริตออกตามมิติของสังคม คือการโดนกล่าวโทษของคนในสังคม ตามความหนักเบาของการประพฤตทุจริตประเภทนั้น ๆ รวมถึงสามารถแบ่งได้ตามลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบของงาน ยศ ตำแหน่ง เป็นต้น ผลของการประพฤตทุจริตนั้นส่วนใหญ่ผู้ประพฤตจะได้ประโยชน์แต่ผู้อื่นรวมทั้งสังคมจะได้รับโทษ ความเสียหายอย่างมาก

๒.๑.๖ หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่สนับสนุนความซื่อสัตย์สุจริต

๑. หิริ-โอตตปปะ

หิริและโอตตปปะ หมายถึง เทวธรรม ถ้าบุคคลผู้มีหิริ และโอตตปปะ ได้ชื่อว่าเป็นคนสะอาด เป็นคนมีความสงบระงับ เป็นคนดีงาม^{๒๔} ซึ่งคำว่า หิริ คือ กิริยาเป็นเหตุให้ละอาย และโอตตปปะ คือ กิริยาเป็นเหตุให้เกรงกลัวต่อการทุจริตเป็นต้น ซึ่งเป็นบาปอกุศล^{๒๕}

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมาย หิริโอตตปปะ ว่า เป็นธรรมมีอุปการะมาก เพราะเป็นกำลังหนุนช่วยส่งเสริมในการบำเพ็ญคุณธรรมต่าง ๆ ยังประโยชน์ตนและผู้อื่นให้สำเร็จได้อย่างกว้างขวาง

^{๒๑} สำนักงานกฎหมาย สำนักงาน ป.ช.., พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ป.ช., ๒๕๕๖), หน้า ๑๔๓

^{๒๒} พระมหาจรัญ ฐิริโกวิท (พรมเลิศ), “การป้องกันการทุจริตในบริบทของ ป.ช. ตามแนวทางพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๒๒.

^{๒๓} ดวงพร รุจิเรข, การป้องกันการทุจริตในสังคมไทย, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลบริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง, หน้า ๑๑

^{๒๔} ชู.ชา. (ไทย) ๒๗/๖/๓.

^{๒๕} อภิ.สง. (ไทย) ๓๔/๓๐-๓๑/๓๑-๓๓, อัง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๘/๖๓.

ไพบูลย์ เปรียบเหมือนคนที่มีทรัพย์มาก ย่อมสามารถใช้จ่ายทรัพย์เลี้ยงตนและผู้อื่นให้มีความสุขและบำเพ็ญประโยชน์ได้เป็นอันมาก^{๒๖}

พุทธทาสภิกขุ กล่าวไว้ว่า หิริ คือ ความเกลียดที่ละอายต่อความชั่ว ซึ่งเปรียบเทียบกับได้ว่า ถ้านุ่งห่มชนิดที่ไม่ปิดป้องอวัยวะ หิริโอดตปปะก็จะสูญหายไปหมด ถ้ามีเครื่องปกปิดอวัยวะ หิริโอดตปปะก็ยังคงอยู่ เมื่อไม่นุ่งห่มหรือเกือบจะไม่นุ่งห่ม มันก็ไม่มีหิริโอดตปปะ^{๒๗} พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสกับภิกษุทั้งหลายในกรุงสาวัตถีว่า สัตบุรุษผู้มีศรัทธา มีหิริ มีโอดตปปะ มีสุตะมาก ปราศจากความเพียร มีสติตั้งมั่น และมีปัญญา จะทำให้เป็นผู้รักดีต่อสัตบุรุษ มีสมณพราหมณ์เป็นมิตรสหาย ไม่คิดเบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น มีถ้อยคำวันชาติจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ มีการไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินิन्दในกาม มีทิฐิรู้ว่า ทานที่ให้แล้วมีผล ผลวิบากแห่งกรรมดีและกรรมชั่วมี โลกนี้มี โลกหน้ามี มารดาบิดามีคุณ สัตว์ที่เป็นโอปปาติกะมีอยู่ สมณพราหมณ์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ทำให้แจ้งโลกนี้และโลกหน้าด้วยปัญญาอันยิ่งเองแล้วสอนผู้อื่นให้รู้แจ้งมีอยู่ในโลก ให้ทานโดยเคารพ ให้ทานด้วยมือของตน ให้ทานด้วยความนอบน้อม ให้ทานอย่างบริสุทธิ์ หลังจากตายแล้วย่อมบังเกิดในคติของสัตบุรุษ คือความเป็นใหญ่ในหมู่เทวดาหรือในหมู่มนุษย์^{๒๘} โดยประโยชน์ของเทวดธรรมหรือหิริโอดตปปะ เป็นธรรมอันขาวหรือสุกสกาว ซึ่งทำให้คนเป็นคนสะอาด ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ ส่วนกุศลธรรม คือ ธรรมฝ่ายกุศล ธรรมฝ่ายดี ซึ่งช่วยส่งเสริมไม่ให้อยากได้ทรัพย์สินของคนอื่นโดยการทุจริต (อโลภะ) ไม่คิดประทุษร้ายผู้อื่น (อโทสะ) และไม่หลงมัวเมา มีปัญญารู้สภาวะตามความเป็นจริง (อโมหะ)^{๒๙} หิริโอดตปปะทำให้มนุษย์มีความประพฤติที่ดีเพราะเริ่มต้นตั้งแต่จิตใจของมนุษย์ เป็นการเตือนสติให้ระลึกอยู่เสมอว่าสิ่งที่จะกระทำนั้น น่าละอายแก่ใจ หากกระทำสิ่งที่ไม่ดีลงไปผลของการกระทำไม่ดีขึ้นย่อมส่งผลร้ายแรงต่อตนเอง ดังนั้นหากผู้ใดมีหิริโอดตปปะเป็นคุณธรรมประจำใจอยู่เสมอจะทำให้บุคคลผู้นั้นมีการกระทำที่สุจริต คนที่มีความสุจริตจะไม่ทำการทุจริตประพฤตินิन्द ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ได้แก่

๑. ประพฤติชั่วทางกาย มีการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ และประพฤตินิन्दในกาม

๒. ประพฤติชั่วทางวาจา มีการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ

๓. ประพฤติชั่วทางใจ มีความโลภอยากได้ทรัพย์สินของเขา พยาบาทปองร้ายเขา เห็นผิดจาก

คลองธรรม^{๓๐} สรุปได้ว่า หิริโอดตปปะเป็นหลักธรรมที่ช่วยยับยั้งไม่ให้มนุษย์มีความประพฤติไปในทางที่เสื่อมเสีย ทางที่เป็นอกุศล เป็นหลักธรรมที่ช่วยเตือนสติก่อนที่มนุษย์จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ลงไป เมื่อใดก็ตามที่ใจเป็นกุศล ใจเป็นสมาธิ รู้สึกระลึกได้ถึงสิ่งที่จะกระทำ ผลของการกระทำ ย่อมทำให้มนุษย์มีจิตใจที่เป็นเทวดา หิริโอดตปปะจึงได้ชื่อว่า “เทวดธรรม” หรือ “ธรรมะสำหรับเทวดา”

๒. หลักสันโดษ

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ได้ให้ความหมายของสันโดษเอาไว้ว่า ความยินดี ความพอใจ ยินดีด้วย ปัจจัย ๔ คือ ฝ้านุ่งห่ม อาหาร ที่นอนที่นั้ง และยา ตามมีตามได้ ยินดีในของของตน การมีความสุขความพอใจด้วยเครื่องเลี้ยงชีพที่หามาได้ด้วยความเพียรพยายามอันชอบธรรมของตน ไม่โลภ ไม่ริษยาใคร^{๓๑} ในพจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสตร์ ได้ให้ความหมายคำว่า สันโดษ เอาไว้ว่า ความรู้จักพอดี ความรู้จักพอเพียง สันโดษ เป็นแนว

^{๒๖} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕.

^{๒๗} พุทธทาสภิกขุ, อตัมมยตาปริทัศน์, (ไชยา: มูลนิธิธรรมทาน, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗๔.

^{๒๘} ม.อ. (ไทย) ๑๔/๙๑-๙๒/๑๐๔-๑๐๕.

^{๒๙} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๕/๒๕๕.

^{๓๐} อภ.ทสก. (ไทย) ๒๔/๑๗๘/๓๓๐.

^{๓๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๗, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๔๒๙.

ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความพอดีในชีวิตประจำวัน ไม่ฟุ้งเพื่อเกินไป ไม่ฟุ้งชานจนเกิดความเดือดร้อน เป็นแนวทางแห่งการปฏิบัติกลาง ๆ เพื่อให้ชีวิตมีความอึด ไม่พร่อง อันเป็นเหตุให้มีความสุข ดังคำกล่าวที่ว่า “รู้จักพอ ก่อสุขทุกสถาน”^{๓๒} ความสันโดษเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในการพัฒนาความสุจริตให้เกิดขึ้น เพราะเมื่อมนุษย์ยินดี และพอใจการแสวงหาทรัพย์ตามศักยภาพของตนเองแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะประพฤติตัวและดำรงตนอยู่ในฐานะของความสุจริต ไม่พยายามที่จะแสวงหาช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันสมบัติสาธารณะหรือสมบัติที่บุคคลอื่น ๆ รัก และหวงแหน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่พระพุทธเจ้าทรงย้ำ “จงสันโดษในสิ่งเสพ แต่อย่าสันโดษในกุศลธรรม” เมื่อแต่ละคนสันโดษในสิ่งเสพ ย่อมเป็นการง่ายที่จะดำรงตนอยู่ในความสุจริต อีกทั้งเป็นการพัฒนาตัวสุจริตธรรมให้เจริญ และมีขึ้นภายในจิตใจ สุจริตธรรมจะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน^{๓๓} ความสันโดษ เป็นคุณธรรมที่สอนให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในความพอเพียงพอดี พอใจกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น ไม่เบียดเบียนเอาเปรียบผู้อื่น โดยเฉพาะสอนให้มนุษย์ยินดีในปัจจุบัน ๔ คือ อาหารการกิน เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เพื่อเป็นการเตือนสติ ให้มนุษย์เป็นผู้ไม่มุ่งหวังเอาทรัพย์สมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน ซึ่งอาจจะทำให้มนุษย์ต้องทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม ผิดกฎหมาย บ้านเมือง ดังนั้น ความสันโดษเป็นหลักธรรมที่ช่วยสนับสนุนให้มนุษย์มีความซื่อสัตย์สุจริตได้เป็นอย่างดี

๓. อวิหิงสา

อวิหิงสา มาจากรากศัพท์ว่า หน ธาตุ ในความเบียดเบียน (हन=หีส) กระทบ, ประหาร, ฆ่า, ตี, กำจัด ประกอบด้วยรูปศัพท์หลายตัว เช่น หนติ, ปฏิหนติ, อุปหนติ, หนติ, อุปหนติ, หนตา, หนตวา, วธติ, วธติ, วธ, วธโก, วธู, วธิตวา, ฆาติ, อาฆาโต, อุปฆาโต, ฆาตโก, ปฏิฆม, ทยติ, ปฏิทยติ^{๓๔} บางแห่งปรากฏรูปศัพท์ว่า อวิหิงสา^{๓๕} ซึ่งมีความหมายว่า ความไม่เบียดเบียน ความกรุณาสงสารเอ็นดูในสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งก็มีคำตรงกันข้ามคือ วิหิงสา ดังคำที่กล่าวว่า “บุคคลบางคนในโลกนี้เบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายด้วยฝ่ามือ ด้วยก้อนดิน ด้วยท่อนไม้ ด้วยศัตรา ด้วยเชือก อย่างใดอย่างหนึ่ง ความบีบคั้น ความรบกวน ความเบียดเบียน ความเบียดเบียนหนักขึ้น การทำให้เดือดร้อน การทำให้เดือดร้อนอย่างหนัก การทำร้ายสัตว์อื่น มีลักษณะเช่นว่านี้ ที่เรียกว่า วิหิงสา”^{๓๖}

อวิหิงสา มีใช้ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งอวิหิงสาและอหิงสาจึงมีความหมายอย่างเดียวกัน คือ การไม่เบียดเบียน การเว้นจากการทำร้าย ซึ่งใช้ได้ทั้งสองคำ แต่คำว่า อหิงสา จะเป็นคำที่เป็นสากลมากกว่า ส่วนคำว่า อหิงสธรรม บางครั้งก็ใช้อหิงสาธรรม^{๓๗} หรืออวิหิงสาธรรม แต่คำว่า อหิงสธรรม จะปรากฏทั่วไปมากกว่าคำอื่น อหิงสาหรืออวิหิงสาเป็นธรรมในหมวดปัญญาในมรรคมีองค์ ๘ อยู่ในสัมมาสังกัปปะหรือการดำริชอบ แบ่งเป็น ๓ ประการ คือ ความดำริในการออกจากกาม (เนกขัมมสังกัปปะ) ความดำริในการไม่พยายาบาท (อพยยาบาทสังกัปปะ) และความดำริในการไม่เบียดเบียน (อวิหิงสาสังกัปปะ) หรือที่เรียกว่า กุศลสังกัปปะ ๓^{๓๘}

อวิหิงสา สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทด้วยกัน ได้แก่

๑. ความไม่เบียดเบียนทางกาย เหมือนกับคำกล่าวที่ว่า กายสมาจารใดเป็นไปเพื่อ ไม่เบียดเบียนตนเองบ้าง เพื่อไม่เบียดเบียนผู้อื่นบ้าง เพื่อไม่เบียดเบียนทั้ง ๒ ฝ่ายบ้าง อกุศลธรรมทั้งหลายย่อมเสื่อมจากกายสมาจารนั้น กุศลธรรมทั้งหลายย่อมเจริญ (แก่กายสมาจารนั้น) กายสมาจารเห็นปานนี้ สมณพราหมณ์ทั้งหลายผู้รู้

^{๓๒} พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต), พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ “คำวัด”, พิมพ์ครั้งที่ ๓. (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐๘๔.

^{๓๓} ชยสาโรภิกขุ, คุณธรรม ๑๒ ประการ เพื่อความสำเร็จในการศึกษาวิถิพุทธ โรงเรียนทอสี, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท คิวพรินท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๒๓.

^{๓๔} ฎรายละเอียดใน หลวงดรรชนี, ธาตุปิปปิกา, (กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๔๒๕-๔๒๗.

^{๓๕} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๔/๒๕๕.

^{๓๖} อภ.วิ. (ไทย) ๓๕/๙๒๖/๕๘๐.

^{๓๗} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๑๑๓๙, ๑๓๔๑.

^{๓๘} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๕/๒๖๑.

แจ่มแจ้งไม่พึงติเตียน^{๓๙} หรือเหมือนคำกล่าวที่ว่า มาณพ ส่วนบุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นสตรีก็ตาม เป็นบุรุษก็ตาม เป็นผู้ไม่เบียดเบียนสัตว์ทั้งหลาย ด้วยฝ่ามือบ้าง ด้วยก้อนดินบ้าง ด้วยท่อนไม้บ้าง ด้วยศัตรูบ้าง เป็นต้น^{๔๐}

๒. ความไม่เบียดเบียนทางวาจา เหมือนคำกล่าวที่ว่า อริยสาวกเป็นผู้เว้นขาดจากการพูดเท็จ ชื่อว่าให้ความไม่มียัย ให้ความไม่มีเวร ให้ความไม่เบียดเบียนแก่สัตว์ทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งความไม่มียัย ความไม่มีเวร ความไม่เบียดเบียนอันไม่มีประมาณ ชื่อว่าเป็นทาน ที่รู้จักว่าล้ำเลิศ รู้กันมานาน รู้กันว่าเป็นอริยวงศ์ เป็นของเก่า ในอดีตไม่ถูกลบล้างแล้ว ไม่เคยถูกลบล้าง ในปัจจุบันก็จะไม่ถูกลบล้าง ในอนาคตก็จะไม่ถูกลบล้าง^{๔๑}

๓. ความไม่เบียดเบียนทางใจ ซึ่งเป็นหนึ่งในอริยมรรคมีองค์ ๘ ชื่อที่ว่าด้วยสัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) ๓ ประการ และหนึ่งในนั้นก็คือ ความดำริในความไม่เบียดเบียน ใช้รูปศัพท์ว่า อวิหิงสา^{๔๒} ที่ตั้งกับคำกล่าวที่ว่า อวิหิงสาวิตก ไม่ทำความมีดমন ทำให้เกิดปัญญาจักขุ ทำให้เกิดความรู้ ทำปัญญาให้เจริญไม่เป็นบ่อเกิดแห่งทุกข์ เป็นไปเพื่อนิพพาน^{๔๓} หรือ มโนสมาจารใด ย่อมเป็นไปเพื่อไม่เบียดเบียนตนเองบ้าง เพื่อไม่เบียดเบียนผู้อื่นบ้าง เพื่อไม่เบียดเบียนทั้ง ๒ ฝ่ายบ้าง อกุศลธรรมทั้งหลายย่อมเสื่อมจากมโนสมาจารนั้น กุศลธรรมทั้งหลายย่อมเจริญ มโนสมาจารเห็นปานนี้ สมณพราหมณ์ทั้งหลายผู้รู้แจ่มแจ้งไม่พึงติเตียน^{๔๔} และว่า บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นผู้ไม่เพ่งเล็งอยากได้สิ่งของของเขา มีจิตไม่สหระคตด้วยอภิขณาอยู่ เป็นผู้ไม่พยาบาท มีจิตสหระคตด้วยความไม่พยาบาทอยู่เป็นผู้ไม่เบียดเบียนอยู่ มีจิตสหระคตด้วยความไม่เบียดเบียนอยู่^{๔๕}

ประโยชน์ของอวิหิงสา

อวิหิงสาเป็น ๑ ใน ๖ แห่งธรรมเครื่องอยู่ของพระอรหันต์ผู้สิ้นกิเลสแล้วว่า ภิกษุผู้เป็นพระอรหันต์ ไม่มีอาสวกิเลส อยู่จบพรหมจรรย์แล้ว ได้ทำกิจที่ควรทำเสร็จแล้ว ปลงภาระได้แล้วไม่มีหน้าที่ต้องทำอีก บรรลุประโยชน์สูงสุดแล้ว สิ้นกิเลสเครื่องผูกไว้ในภพ หลุดพ้นแล้วเพราะรู้โดยชอบ ย่อมโน้มไปในฐานะ ๖ เหล่านี้คือ

๑. น้อมไปในเนกขัมมะ
๒. น้อมไปในวิเวก
๓. น้อมไปในความไม่เบียดเบียน
๔. น้อมไปในความสิ้นอุปาทาน
๕. น้อมไปในความสิ้นตัณหา
๖. น้อมไปในความไม่ลุ่มหลง^{๔๖}

สรุปได้ว่า อวิหิงสา คือความไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำร้ายกัน หรือเอารัดเอาเปรียบเพื่อให้ได้สิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน แบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ ความไม่เบียดเบียนทางกาย ความไม่เบียดเบียนทางวาจาและความไม่เบียดเบียนทางใจ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการงดเว้นจากการทำทุจริตทั้ง ๓ ประการ แตกต่างกันที่ การงดเว้นจากการทุจริต ๓ ประการเป็นลักษณะของการงดเว้นจากการประพฤติผิดหลักศีล ๕ แต่อวิหิงสามีความหมายละเอียด

^{๓๙} ม.ม. (ไทย) ๑๓/๓๖๑/๔๔๗.

^{๔๐} ม.อ. (ไทย) ๑๔/๒๙๑/๓๕๑.

^{๔๑} อ.อ.ก. (ไทย) ๒๓/๓๙/๓๐๐.

^{๔๒} ส.ม. (ไทย) ๑๙/๘/๑๑.

^{๔๓} จ.อ.ติ. (ไทย) ๒๕/๘๗/๔๕๕.

^{๔๔} ม.ม. (ไทย) ๑๓/๓๖๑/๔๔๗.

^{๔๕} ม.อ. (ไทย) ๑๔/๑๑๔/๑๔๓.

^{๔๖} วิ.ม.ห. (ไทย) ๕/๒๔๔/๙.

ลงไปกว่านั้นอีก เช่นการไม่เบียดเบียนผู้อื่น มิใช่หมายความว่า ผู้อื่นจะเป็นมนุษย์เพียงอย่างเดียว ยังรวมรวมถึงสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตรอบ ๆ ตัวด้วย เช่น สัตว์ พืช สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ดังนั้นการไม่เบียดเบียนจึงสนับสนุนให้มนุษย์มีความประพฤติซื่อสัตย์สุจริตได้อยู่เสมอ นอกจากหลักธรรมทั้ง ๓ ประการที่ยกขึ้นมาอธิบายเบื้องต้นแล้ว ยังมีหลักธรรมอีกมาก ที่สามารถนำมาสนับสนุน ส่งเสริม ให้มนุษย์มีความซื่อสัตย์ได้อีกหลายประการ ขึ้นอยู่กับวิธีการประยุกต์ใช้หลักธรรมนั้น ๆ ในสถานการณ์ใด ๆ ในบุคคลใด ในเวลาและโอกาสใด สามารถสรุปได้ว่าหลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้นมีส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้มนุษย์มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติถูกต้องตามหลักศีลธรรม หลักกฎหมายบ้านเมือง ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ย่อมส่งผลนำพาให้ประเทศชาติมีความเจริญ ผู้คนในสังคมมีความน่าเคารพนับถือ เป็นมิตรที่ดีต่อกัน มีความจริงใจให้กันและกัน ตลอดไป

๒.๑.๗ บทสรุป

ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นลักษณะของความประพฤติ การกระทำที่แสดงออกของมนุษย์ในรูปแบบที่เป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เห็นได้ชัดเจนคือความจริงใจ ความมีวาจาสัตย์ พูดคำไหน คำนั้น เป็นต้น แบ่งออกได้เป็น ๓ ทางคือ

๑. ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย ได้แก่ การประกอบอาชีพด้วยความซื่อตรง ไม่คดโกง เบียดเบียนเอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น

๒. ความซื่อสัตย์ ทางวาจา ได้แก่ การยึดมั่นในคำพูดของตนเองและผู้อื่น เช่น เมื่อพูดสิ่งใดออกไปแล้ว ทำตามสิ่งที่พูดเอาไว้จนสำเร็จ แม้กระทั่งหากผู้อื่นมีคำสั่ง คำแนะนำใด ๆ ก็ยึดมาปฏิบัติตามอย่างจริงจัง เป็นต้น

๓. ความซื่อสัตย์ทางใจ ได้แก่ การไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน การไม่คิดโกรธเคืองโทษผู้อื่น ไม่ชอบใจผู้อื่น และการไม่ลุ่มหลงมกมายในสิ่งที่ผิด ทำให้ตนต้องประกอบทุจริตตามมา

ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นตรงข้ามกับความทุจริตคอร์รัปชัน เพราะความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความซื่อตรงของกาย วาจาและใจ แต่ความทุจริตคอร์รัปชันเป็นการคดโกง เอาเปรียบเบียดเบียนผู้อื่นทางกาย วาจาและใจ สาเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นมาทั้งความซื่อสัตย์สุจริตและความทุจริตคอร์รัปชัน ส่วนมากมาจากพฤติกรรมทางใจของมนุษย์เป็นหลัก เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์มีความโลภ ความโกรธ ความหลง ย่อมเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมทางกายและทางวาจาในลักษณะที่ไม่ดีตามมา เช่นเดียวกัน หากมนุษย์มีพฤติกรรมทางใจที่ดี ปล่อยวางสิ่งต่าง ๆ ได้ ย่อมทำให้พฤติกรรมทางกายและทางวาจาแสดงออกมาในลักษณะที่ดีเช่นเดียวกัน อาณิสสของความซื่อสัตย์สุจริตย่อมทำให้บุคคลผู้ปฏิบัติอยู่เสมอเมื่อตายแล้วย่อมบังเกิดใหม่ในสวรรค์ นอกจากนี้ความซื่อสัตย์สุจริต ยังทำให้เป็นบุคคลที่น่าคบหา น่าเคารพ เลื่อมใสศรัทธา สร้างเกียรติยศความภาคภูมิใจให้กับตนเอง สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นผู้เก้อเขินอยู่ในสังคม

ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมให้มนุษย์มีความซื่อสัตย์สุจริตหลายประการ ตัวอย่างเช่น หิริโอตตปปะ (ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป) ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ช่วยบังคับจิตใจคอยเตือนสติให้ระลึกรู้ในสิ่งที่คิด สิ่งที่จะทำ ว่าเป็นผลดีหรือไม่ ก่อนจะลงมือทำสิ่งนั้นลงไป เมื่อคิดทบทวนก่อนแล้วเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งไม่ดี สิ่งที่ทุจริต ผิดกฎหมาย เมื่อทำลงไปย่อมได้รับผลร้ายตามมา ก็จะเปลี่ยนวิธีการคิดใหม่ให้เห็นถึงความถูกต้อง ความเหมาะสม ผลดีที่ได้รับเมื่อกระทำสิ่งนั้น ๆ ไปแล้ว การกระทำต่าง ๆ ที่ทำลงไป ย่อมส่งผลดีตามมา หลักธรรมนี้จึงได้ชื่อว่า “เทวธรรม ธรรมของเทวดา”

นอกจากหิริโอตตปปะแล้วยังมีหลักธรรมอื่น ๆ อีก เช่น สันโดษ ความพอเพียง ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ สิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่นรวมทั้งไม่เบียดเบียนตนเองไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น เพื่อให้ได้ซึ่งของผู้อื่นให้มาเป็นของของตน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าหลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้นเกือบทั้งหมดที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนนั้น มักจะให้คอยสอนตนเอง เตือนตนเองเสียก่อนแล้วจึงค่อยสั่งสอนผู้อื่น อีกทั้งหลักธรรมนั้น มักจะเริ่มต้นที่การฝึกฝนทางใจก่อนเป็นสำคัญ เมื่อใจมีความคิดที่ดี มีความสงบ มีสมาธิ จะช่วยส่งผลให้ความ

ประพุดิทางกาย ทางวาจา เป็นความประพุดิที่ดีตามมาเสมอ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริตขึ้นมาต่อตนเอง จึงควรนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้อยู่เป็นประจำ ให้เคยชินเป็นนิสัย บุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักธรรมประจำใจ ย่อมใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ประเทศชาติอย่างมีความสุข

๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ที่เกี่ยวกับหลักการแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. ความหมายของการเรียนการสอน แบบ Active Learning
๒. หลักการสำคัญของการเรียนการสอนแบบ Active Learning
๓. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning
๔. กระบวนการและรูปแบบกิจกรรมเรียนรู้ แบบ Active Learning

Active Learning นับเป็นสิ่งที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดในการศึกษาช่วงศตวรรษที่ ๒๑ นี้ ด้วยเพราะเป็นแนวจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และตอบสนองต่อการพัฒนาของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา นำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ เกิดเป็นความรู้ ทักษะ และเจตคติ จนนำไปสู่การเกิดสมรรถนะ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรักที่จะเรียนรู้ไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเรียนการสอน แบบ Active Learning เป็นการสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ การสร้างประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป^{๔๗} มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยผ่านการกระทำและร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นจากการเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคน มีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน^{๔๘}

๒.๒.๑ ความหมายของการเรียนการสอน แบบ Active Learning

Felder, R. M., & Brent ได้ให้ความหมายว่า การเรียนการสอน แบบ Active Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators)^{๔๙}

^{๔๗} Bonwell, C. C., & Eison, J. A., *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Report, (Washington DC: School of Education and Human Development, George Washington University) ๑๙๙๑), p.๑๐.

^{๔๘} Meyers, C., & Jones, T. B., *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*, (San Francisco, CA: Jossey-Bass Inc, ๑๙๙๓), p.๒๑.

^{๔๙} Felder, R. M., & Brent, R., *Navigating the Bumpy Road to Student - Centred Instruction*, College Teaching, ๔๔, ๑๙๙๖: ๔๓-๔๗.

ร่วมกันเกิดเป็นมีวินัยในการเรียน^{๕๐}

นนทสิทธิ์ ธาดาวิทย์ ได้ให้ความหมายว่า Active learning หมายถึง ผู้สอนเป็นผู้นำ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน กลยุทธ์การเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญและสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน^{๕๑}

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตัวกิจกรรมจะต้องส่งเสริมทักษะ การคิด การสื่อสาร การนำเสนอ และการใช้ ICT อย่างเหมาะสม^{๕๒} เป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือการลงมือทำ ความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือกระทำได้ใช้กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า^{๕๓} ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ และลงมือทำ หัวใจสำคัญของ Active Learning จำเป็นต้องมี ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Thinking Based Learning) เรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by doing) เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน (Cooperative Learning) และเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา (Inquiry Based Learning)^{๕๔} ผู้เรียนจะต้องร่วมกันจัดทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานจริง และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้น ๆ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ของตน ซึ่งเป็นกระบวนการของระบบภายในสมองและกระบวนการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สนับสนุนทางการเรียนหรือผู้สอน^{๕๕}

Active Learning เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้างความเข้าใจจนเกิดเป็นองค์ความรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติผ่านการเรียนการสอน ซึ่งทั้งหมดนี้จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะความสามารถที่ตรงกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและสามารถเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เป็นการบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติที่เกิดผลอย่างเด่นชัดเป็นสำคัญ^{๕๖}

“ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากการให้ความสำคัญกับผู้เรียน รูปแบบกิจกรรมในการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติและต้องพัฒนารูปแบบของกิจกรรมที่สร้างสรรค์เน้นให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้โดยการใช้ความคิดและวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา พัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยการจัดรูปแบบหรือสร้างเป็นกิจกรรมที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการร่วมกิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ผ่านกระบวนการคิดโดยผู้เรียนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมี

^{๕๐} กมลวรรณ สุภากุล, การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนรู้จริง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://apr.nsruc.ac.th> [๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

^{๕๑} นนนทสิทธิ์ ธาดาวิทย์, สรุปองค์ความรู้เรื่อง Active Learning, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.teched.rmutt.ac.th>[๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

^{๕๒} กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย, การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://touchpoint.in.th>[๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

^{๕๓} ไชยา ทับวิธ, การจัดการเรียนการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (Active Learning), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://sites.google.com>[๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

^{๕๔} Active Learning คืออะไร ทำไมถึงสำคัญกับการเรียนยุคใหม่, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com>[๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

^{๕๕} รุ่งภรณ์ กล้ายประยงค์, การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสาระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน, ๒๕๖๓) หน้า ๑๐๖.

^{๕๖} พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์, การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning), วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๐), หน้า ๓๓๒.

ส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co - creators) ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้^{๕๗} และการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเขว่นปัญญาวิเคราะห์วิจารณ์ หรือการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เพื่อแทนที่การเรียนการสอนที่ครูบอกเล่าให้ผู้เรียนได้ฟังเพียงด้านเดียว^{๕๘}

ตามแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเพื่อการพัฒนาทักษะความคิดด้วยการลงมือทำ ประกอบด้วย การเรียนรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Thinking Based Learning) เรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by doing) เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน (Cooperative Learning) และเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา (Inquiry Based Learning) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่

๒.๒.๒ หลักการสำคัญของการเรียนการสอนแบบ Active Learning

คุณลักษณะที่สำคัญของการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยให้คำนึงถึงว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (child center) กิจกรรมที่ต้องสามารถสอดแทรก ความคิดของผู้เรียนโดยมีการเสนอข้อคิดเห็นและยังนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะที่เน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีคุณลักษณะดังนี้

๑) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา และกิจกรรม

๒) ในแต่ละรูปกิจกรรมที่จัดขึ้น สามารถสร้างแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ หรือร่วมกันการสร้างความรู้ขึ้นมา

๓) จัดรูปกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัย ผู้สอนต้องปรับรูปแบบกิจกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับปัจจุบันและคอยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมทุกกิจกรรม สร้างความสนใจพร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ชั้นเรียน ผ่านรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ

๔) จัดรูปแบบกิจกรรมให้เกิดความท้าทายทางสติปัญญา โดยให้โอกาสสมาชิกทุกคนในห้องได้แสดงออก และขยายโอกาสในการสร้างการเรียนรู้แบบหลากหลาย เน้นการสร้างคามสามัคคี การมีส่วนร่วม และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกัน

๕) ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนมีความสำคัญในการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องทำหน้าที่ในการสนับสนุนและเพิ่มเติมข้อมูล และช่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังนี้^{๕๙}

๑) มีความสนใจและรับผิดชอบ สร้างความมั่นใจและมีทัศนคติที่จะเปิดโลกแห่งการเรียนรู้

^{๕๗} พลอยไพลิน นิลกรรณ์, แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), (หน่วยศึกษานิเทศก์ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๖๒), หน้า ๑.

^{๕๘} ปรีชาญ เดชศรี, การเรียนรู้แบบ Active Learning : ทำได้อย่างไร, วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี, ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๑๑๖ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕), หน้า ๕๓.

^{๕๙} ณัชชน แก้วชัยเจริญกิจ, บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ Active Learning, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : ๒๗พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

๒) สร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือกับผู้สอนซึ่งจะเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้อการสอน รูปแบบของกิจกรรม และผลลัพธ์ที่จะได้

๓) ทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ

๔) สอดแทรกการสร้างความเข้าใจอันดีและสร้างความสามัคคีที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นกลุ่มระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและสมาชิกคนอื่น ๆ จนนำไปสู่การรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

๕) สร้างความตื่นรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยจำลองสถานการณ์หรือนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันมาเป็นรูปแบบของปัญหาหรือตัวอย่าง และให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

๖) สนับสนุนให้ใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ที่เป็นเหตุเป็นผล การคิดแบบสังเคราะห์ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ การคิดเชิงบวก (positive thinking) และการคิดอย่างสร้างสรรค์

๗) เปิดโลกแห่งการเรียนรู้ โดยมีจินตนาการที่ดีต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการเรียนการสอนแบบ Active Learning คือ เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ คิดวิเคราะห์และร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ถ้าประสบความสำเร็จจะทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่า การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นหลัก ผู้เรียนจะต้องมีทักษะและความพร้อมในการเรียนรู้อย่างเหมาะสมในระดับหนึ่ง ซึ่งทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อม เพื่อที่จะก้าวสู่การเรียนรู้แบบ Active learning ได้โดยสมบูรณ์

๒.๒.๓ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning

๒.๒.๓.๑ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Bonwell, Charles C., and James, A Eison ได้สรุปถึงธรรมชาติของการเรียนรู้แบบ Active Learning ว่าจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้น้อยลง และพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่าที่นั่งฟังเพียงอย่างเดียว

๓. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น อ่าน อภิปราย และเขียน

๔. ในการสำรวจพื้นฐานและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน

๕. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการนำไปใช้

๖. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการแสดงความคิดเห็นได้อย่างรวดเร็ว

๒.๒.๓.๒ การเตรียมตัวสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning

๑) ชี้แจงให้ทราบหลังจากการเลิกคาบเรียนว่าในครั้งต่อไป จะมีการเรียนการสอนในเรื่องใด ซึ่งอาจกำหนดให้ไปค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง การแจกเอกสาร หรือหนังสือประกอบการสอนให้อ่านล่วงหน้ารวมทั้ง

๒) การดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning การจัดการกิจกรรมแบบ active learning มีหลายแบบได้แก่

(๑) Flipped Classroom คือ การให้นิสิตไปค้นคว้า หรืออ่านหนังสือมาก่อน แล้วจึงให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ไปศึกษามาด้วยตนเองมาจัดกิจกรรมภายในห้อง โดยนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(๒) Authentic learning คือการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริง เป็นการฝึกให้นิสิตรู้จักการคิดแก้ปัญหาจากการนำปัญหาหรือกรณีศึกษามาให้ นิสิตคิดวิเคราะห์หรือแก้ปัญหา รวมทั้งการให้นิสิตไปอยู่ในสถานที่ประกอบการจริงเช่นการฝึกงาน หรือการทำปัญหาพิเศษ การเข้าไปสัมภาษณ์ หรือพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเพื่อให้นิสิตได้รับมุมมองหรือแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และควรวัดผลการเรียนรู้ของนิสิตจากแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาได้จริงโดยไม่ควรวัดผลจากการสอบ

ทฤษฎีตอนปลายภาค เพราะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้เป็นการฝึกให้นิสิตเรียนรู้การแก้ปัญหาที่ควร วัตถุประสงค์ในรูปแบบอื่นไม่ใช่การท่องจำทฤษฎีอีก

(๓) Problem Base Learning (PBL) คือ การกำหนดปัญหาให้นิสิตหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยอาจารย์เป็นผู้กำหนดเรื่องหรือปัญหา จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ กำหนดกติกาการดำเนินกิจกรรม วิธีดำเนิน กิจกรรม คำถามหลังกิจกรรม บทสรุป และการเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งวิธีการจัดกิจกรรมแบบ PBL ไม่จำเป็นที่นิสิต จะต้องรู้ทฤษฎีก่อนถึงจะแก้ปัญหาได้ แต่เป็นการให้นิสิตได้เห็นปัญหา แล้วจึงวิเคราะห์ว่าปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร มีการตั้งข้อสมมุติฐาน และการที่จะตอบสมมุติฐานได้นั้นต้องทราบข้อมูลอะไรบ้าง (จึงเป็นแนวทางให้นิสิตไปค้นคว้า หาข้อมูลเพิ่มเติม) และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม เทคนิค PBL เป็นการใช้ปัญหาเป็น ตัวกระตุ้นให้นิสิตเกิดความอยากรู้แนวทางในการแก้ปัญหา ข้อดีของ PBL คือ ความรู้ทั่วไปนั้นมีอยู่มาก แต่ไม่สามารถนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้ นิสิตไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่มีเอามาแก้ปัญหาได้ ได้ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะจากการทำงานกลุ่มย่อย กระตุ้นให้เกิดการนำความรู้เดิมมาใช้ มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น

(๔) Team Base Learning (TBL) คือ การสอนให้นิสิตรู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยอาจารย์ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อให้นิสิตไปค้นคว้า หรืออ่านข้อมูลมาก่อนเข้าห้องเรียน หลังจากนั้นจึงทำการวัดผลโดยการให้ทำข้อสอบรายบุคคล หลังจากนั้นจึงให้นิสิตจับกลุ่มกันทำ

๓) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ active learning อาจารย์ต้องให้นิสิตสรุปบทเรียนที่ได้รับ ใน ๑ วันว่า ได้เรียนรู้อะไรบ้าง หลังจากนั้นอาจารย์จึงสรุปเนื้อหาให้นิสิตฟังอีกครั้งหนึ่ง การกำหนดให้นิสิตทำ Note check แบบ ๓-๒-๑ โดยให้นิสิตเขียนว่าวันนี้ได้ความรู้ในเรื่องใดจากกิจกรรมนี้บ้างจำนวน ๓ เรื่อง และ ประเด็นหรือเนื้อหาที่นิสิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ๒ เรื่อง และ ๑ เรื่องในสิ่งนิสิตยังไม่เข้าใจหรือต้องไป ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งจากการจัดกิจกรรมให้นิสิตมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้นพบว่า นิสิตมีความกระตือรือร้น ในการร่วมกิจกรรม และมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น ส่วนการประเมินผลงานของนิสิตอาจใช้ คะแนนโหวตของเพื่อนนิสิตในชั้นเรียน นิสิตต่างชั้นเรียน บุคคลทั่วไป และอาจารย์ประจำรายวิชาช่วยกันส่วน การกำหนดหัวข้อให้นิสิตไปอ่านหนังสือมาก่อนการเข้าชั้นเรียนอาจตรวจสอบโดยการให้นิสิตทำแบบทดสอบก่อน เรียน และแบบทดสอบหลังการเรียนเพื่อเป็นตรวจสอบว่านิสิตมีความเข้าใจมากขึ้นหรือไม่ และมีคำถามใดเกิดขึ้น ระหว่างการเรียนบ้าง หรือการให้นิสิตทำ mind map ภายในห้องเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ในการทวนสอบรายวิชา พบว่า ในรายวิชาใดที่นิสิตรู้สึกผ่อนคลายระหว่างเรียน นิสิตจะมีความพร้อมในการเรียนมากกว่ารายวิชาที่นิสิต รู้สึกเครียด หรือกดดัน โดยพิจารณาจากการทวนสอบความรู้ที่นิสิตสามารถตอบคำถามในรายวิชาดังกล่าวได้ดีกว่า

๔) ปัญหา และการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning การกำหนด ข้อตกลงร่วมกันว่าสิ่งใดควรปฏิบัติและสิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ มารยาทในชั้นเรียน และการสอนให้รู้จักคุณธรรมและ จริยธรรมรวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วย

แนวความคิดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

Active Learning

หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ภายใต้ สมมติฐาน พื้นฐาน ๒ ประการ คือ ๑) การเรียนรู้เป็นความพยายาม โดยธรรมชาติของมนุษย์ และ ๒) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันโดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

เริ่มที่เข้าใจธรรมชาติ

สร้างประสบการณ์จากการเรียนรู้

เชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่สิ่งที่ถูก

Learning
ฝึกการเรียนรู้
การนำเสนอ

Active

ฝึกแก้ไขปัญหา
แก้ไขโจทย์

ไม่จำเป็นต้องมีเอกสารจำนวนมาก

ที่มา : <https://parnward.info.wordpress.com/๒๐๑๔/๐๑/๒๙/...%A๓/> และการจัดโครงการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง Active Learning (ทำอย่างไร ไม่ให้นักศึกษาหลับในวิชาเรียน) เมื่อวันที่ ๑๗ พ.ค. ๒๕๕๙

ประโยชน์การเรียนการสอนแบบ Active Learning

1	ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข	ห้องเรียนที่มีการเรียน การสอนแบบ Active Learning จะช่วยให้เกิดการ เรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยความรู้ ด้วย ศักยภาพของชุมชน และด้วยการ สังเคราะห์ Innovation
2	ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน	
3	ผู้เรียนฝึกการทำงานเป็นทีม	
4	ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงเป็นองค์รวม	
5	ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจอยากเรียนรู้ต่อเนื่อง	

ที่มา : การจัดโครงการอบรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง Active Learning (ทำอย่างไร ไม่ให้นักศึกษาหลับในวิชาเรียน) เมื่อวันที่ ๑๗ พ.ค ๒๕๕๙

แนวทางการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ที่มา : การจัดโครงการอบรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง Active Learning (ทำอย่างไร ไม่ให้นักศึกษาหลับในวิชาเรียน) เมื่อวันที่ ๑๗ พ.ค ๒๕๕๙

๒.๒.๔ กระบวนการและรูปแบบกิจกรรมเรียนรู้ แบบ Active Learning

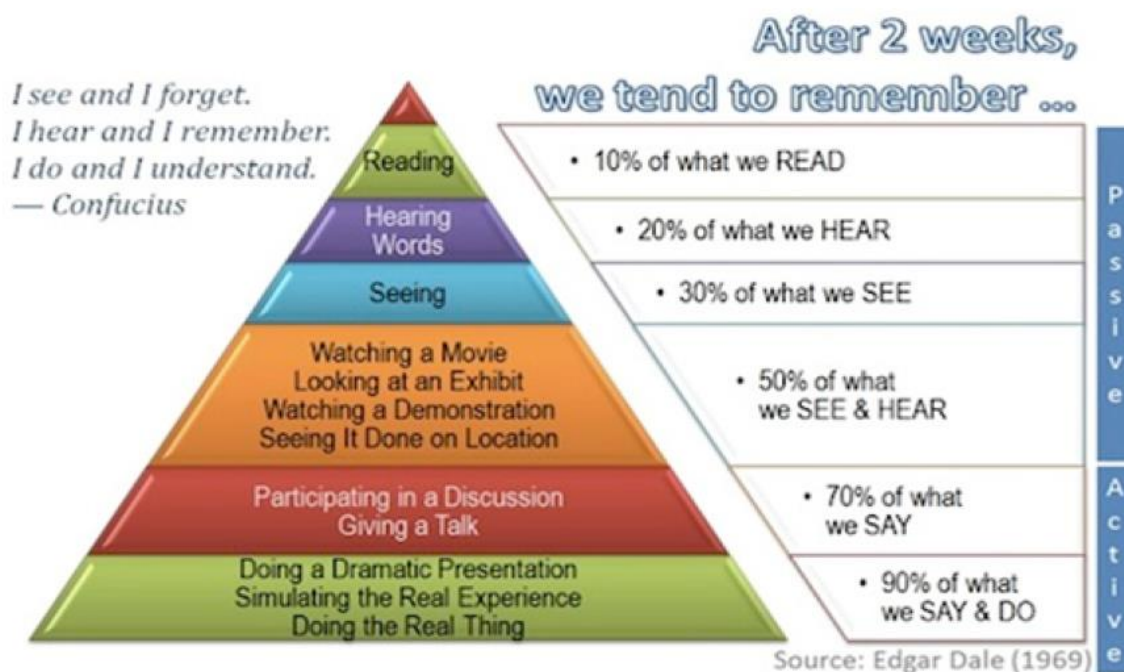
๒.๒.๔.๑ กระบวนการเรียนรู้ แบบ Active Learning

Edgar Dale เป็นนักวิจัยและอาจารย์ของวิธีการสอนใหม่โดยใช้สื่อโสตทัศน์และภาพ Edgar Dale ได้นำเสนอรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของกรวยที่เรียกว่า “กรวยการฝึกอบรมของ Edgar Dale” จากการศึกษาทั้งหมดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่ทำการทดลอง โดยสรุปถึงวิธีการเรียนรู้แต่ละวิธีจะได้รับประสิทธิภาพแตกต่างกัน ดังนี้^{๖๐}

^{๖๐} Edgar Dale, *Audiovisual method in teaching*, (New York: the Dryden Pres, ๑๙๖๙), p.๑๐๗.

The Cone of Learning

sparkinsight.com

จากรูป จะเห็นได้ว่า กรวยแห่งการเรียนรู้นี้ได้แบ่งเป็น ๒ กระจวนการ คือ

๑. กระจวนการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)

- Lecture การเรียนรู้แบบนั่งเรียน ฟังบรรยาย พบว่า ผลที่ได้รับ ๕% การเรียนแบบนี้มันสามารถถูกลืมในที่สุด หรือคุณไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมด
- Reading การอ่าน พบว่า ผลที่ได้รับอยู่ประมาณ ๑๐% มันทำให้คุณรู้ และเข้าใจตอนทีอ่าน แต่อย่างไรก็ตามถ้าไม่ทบทวนมันก็ไม่ต่อเนื่อง ลืมไปในที่สุด
- Audio and Visual การเรียนรู้โดยการฟัง ดูวีดิทัศน์ การฟังเสียง ดูรูปภาพ หรือวิดีโอ ได้ผลมากขึ้นประมาณ ๒๐%
- Demonstration การเรียนรู้โดยแสดงตัวอย่าง การสาธิตให้ดู ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพถึง ๓๐%
- Discussion การเรียนรู้ด้วยการพูดคุย แบ่งปันความคิดเห็น ได้ผลมาถึง ๕๐% เลยทีเดียว เช่นการเรียนเป็นกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม

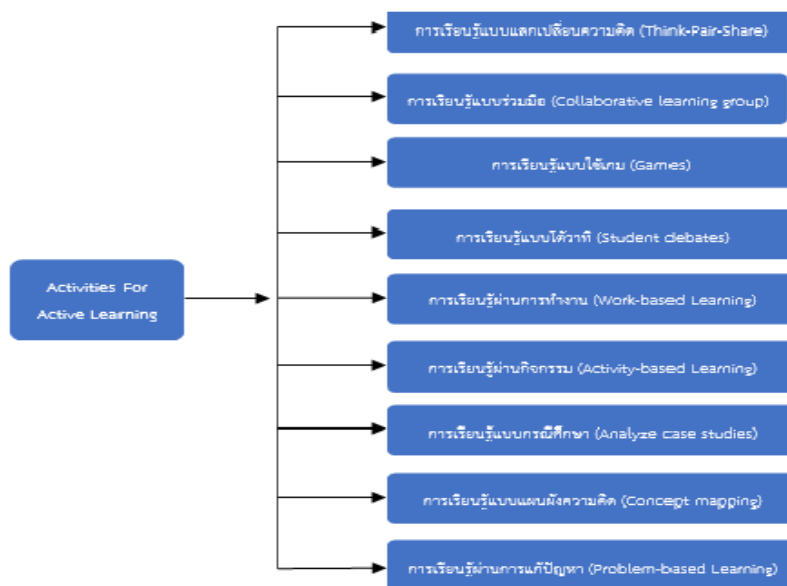
๒. กระจวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- Practice doing การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ทำจริง ทดลองทำ ได้ผลมาถึง ๗๕% เกิดจากลองทำและได้เจอปัญหา เข้าใจขั้นตอนลงมือทำ เช่น การทดลองทำอาหาร เป็นต้น
- Teach other การสอนผู้อื่น หลังจากที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ สามารถรวบรวม ประมวลความรู้ จัดทำบทเรียน หรือบทสรุปเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่น การเรียนรู้ เช่นนี้ คุณได้ถึง ๙๐% ซึ่งยากที่คุณจะลืมการบริหารจัดการเมื่อใช้การเรียนการสอนแบบ Active learning

กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำ ในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่า ระยะยาวกว่า

๒.๒.๔.๒ หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ความเชื่อพื้นฐาน ๒ ประการคือ
 - ๑) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์
 - ๒) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้
 ๒. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่างๆ
 ๓. เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้ กระทำลงไป
 ๔. ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning)
- บทบาทของครูผู้สอน**
๑. ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน
 ๒. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
 ๓. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การอภิปราย และการเจรจาโต้ตอบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
 ๔. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความเลื่อมใส มีชีวิตชีวา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
 ๕. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
 ๖. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลาย
 ๗. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของผู้เรียน
- รูปแบบกิจกรรมในการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักวิชาการหลายท่าน พบว่ากิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้นำเสนอไว้ ดังปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ ดี ได้แก่^{๖๑}

๑) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีก และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

๒) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่ม

๓) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน

๔) การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

๕) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดและความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๖) การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) เป็น การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหา กิจกรรม และวิธีการประเมิน

๗) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child Centered” การเรียนโดยการปฏิบัติจริง Learning by Doing และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by Learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย

^{๖๑} Active Learning คืออะไร ทำไมถึงสำคัญกับการเรียนยุคใหม่, [ออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com>[๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

“กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นคุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มืออาชีพ ที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

๘) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (facilitator)

จากรูปแบบการเรียนรู้ที่กล่าวมานั้นสิ่งสำคัญคือไม่ว่าผู้สอนจะเลือกทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริม Active Learning กิจกรรมใด ความสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากผู้สอนได้เริ่มต้นกิจกรรมนำทเรียนแล้ว ผู้เรียนจะเกิดความคาดหวังที่จะเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนั้นอีกและต้องการแสดงความสามารถของตนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้นหน้าที่ของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ต้องเน้นถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning จนผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด คือ

๑. ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดความรู้ทุกช่องทาง และเป็นผู้เพิ่มเติมองค์ประกอบของความรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น

๒. ครูผู้สอนจะต้องมีอารมณ์ร่วม ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบต่าง ๆ ในห้องเรียน สร้างความผ่อนคลายและเพิ่มการมีส่วนร่วม และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในชั้นเรียน ทำลายกำแพงแห่งความกลัว สร้างความมั่นใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกล้าในการแสดงออกถึงความรู้สึก ความเข้าใจ

๓. ครูผู้สอนจะต้องเปิดใจยอมรับฟังความแตกต่างทางความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เรียนและคอยสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

๔. ครูผู้สอนจะต้องปรับรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีความท้าทาย สนุกและทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติอย่างเต็มที่ เพื่อสะท้อนภาพความคิดของผู้เรียนออกมาและปรับปรุงองค์ความรู้ให้มีความถูกต้องมากที่สุด

จากรูปแบบกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น การเรียนรู้แบบ Active Learning ที่กล่าวมานั้นสิ่งสำคัญคือไม่ว่าผู้สอนจะเลือกทำกิจกรรมใดก็ตามเช่น การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) นั้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning ควรความสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง หากผู้สอนได้เริ่มต้นกิจกรรมนำทเรียนแล้วผู้เรียนจะเกิดความคาดหวังที่จะเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนั้นอีกและต้องการแสดงความสามารถของตนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นหน้าที่หรือภาระบทบาทของผู้สนับสนุนหรือผู้สอนการเรียนรู้แบบ Active Learning จะต้องให้ความสำคัญ และใส่ใจในการที่สามารถพัฒนาและสร้างสมรรถนะในการนำพาให้การเรียนรู้แบบ Active Learning เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ข้อพึงระมัดระวัง

๑. เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีรากฐานมาจากแนวคิดทางการศึกษาที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivist) โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ด้วยการนำไปประกอบกับประสบการณ์ส่วนตัวที่ผ่านมาในอดีต นอกจากนี้ยังมีมิติของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ ๒ มิติ ได้แก่ กิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitive Activity) และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) ผู้นำไปใช้อาจเข้าใจคลาดเคลื่อน ว่าการเรียนรู้แบบนี้ คือรูปแบบที่เน้นความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Active) โดยเข้าใจว่าความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรมจะทำให้เกิดความตื่นตัวในกิจกรรมด้านการรู้ (Cognitively Active) ไปเอง จึงเป็นที่มาของการประยุกต์ใช้ผิดๆ ว่าให้ผู้สอนลดบทบาทความเป็นผู้ให้ความรู้ลง

เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก และบริหารจัดการหลักสูตร โดยปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เองอย่างอิสระจากการทำกิจกรรม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียน ด้วยกันเอง ตามยถากรรม โดยผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ พัฒนามิติด้านการรู้จักคิด

๒. ความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรมอาจไม่ก่อให้เกิดความตื่นตัว ในกิจกรรมด้านการรู้จักคิดเสมอไป การที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านพฤติกรรมเพียงอย่างเดียว เช่น การฝึกปฏิบัติ และการอภิปรายในกลุ่มของผู้เรียนเอง โดยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านการรู้จักคิด เช่น การลำดับความคิด และการจัดองค์ความรู้ จะทำให้ประสิทธิผลของการเรียนรู้ลดลง

๓. กรณีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และค้นพบความรู้ด้วยตนเองนี้ไปใช้กับการพัฒนาการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จะเหมาะกับการพัฒนาในขั้นการทำความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ และการวิเคราะห์ ขึ้นไปมากกว่าขั้นให้ข้อมูลความรู้ เพราะเป็นการเสียเวลามาก และไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะ และเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ซึ่งพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศีลธรรมของผู้เรียนมากกว่าเน้นสอนเนื้อหาทางพุทธศาสนา โดยการนำปฏิบัติเพื่อพัฒนานักเรียน โดยการสอนวิชาพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีชีวิตให้นักเรียนชาวพุทธ และควรได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนวิถีพุทธในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อปมเพราะคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริต

เนื่องจากอุดมการณ์ของโรงเรียนวิถีพุทธ เป็นสถานศึกษาที่นำหลักพุทธธรรม หรือองค์ความรู้ที่เป็นคำสอนในพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษานั้น โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ การนำหลักธรรมมาใช้ในระบบการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา ซึ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถ กิน อยู่ ดู ฟังเป็น คือใช้ปัญญา และเกิดประโยชน์แท้จริงต่อชีวิต และการจัดดำเนินการของสถานศึกษาจะแสดงถึงการจิตสภาวะแวดล้อมและบรรยากาศ(ปรโตโฆสะ)ที่เป็นกัลยาณมิตรเอื้อในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านด้วยวิถีแห่งปัญญา

การประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีในการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาขยายเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อปมเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในโรงเรียนโดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็น “ครูผู้สอน” (teacher) เป็น “ครูผู้ฝึก” (coach) ด้วยการรวมกลุ่มกันเรียนรู้ทักษะร่วมกันอย่างต่อเนื่องแบบทีมทั้งโรงเรียน (Whole school) ซึ่งหลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- ๑) ทีมเรียนรู้
- ๒) แหล่งเรียนรู้
- ๓) กระบวนการเรียนรู้
- ๔) เครือข่าย
- ๕) เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๓ แนวคิดเรื่อง NLP (Neuro Linguistic Programming)

๒.๓.๑ ที่มาของแนวคิด

เอ็นแอลพี (NLP) เป็นคำที่ใช้แพร่หลายในหมู่นักจิตวิทยาคลินิก นักจิตบำบัด จิตแพทย์ นักพัฒนา ศักยภาพ นักเจรจาต่อรอง นักการตลาด นักขาย และนักพูดโน้มน้าวใจ^{๖๒}

เอ็นแอลพี (NLP) เป็นคำย่อ มาจากคำว่า Neuro-Linguistic Programming ศาสตร์ NLP ถูกคิดค้นขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณช่วงปี ค.ศ.๑๙๗๐ กว่า ๆ โดยริชาร์ด แบนด์เลอร์ (Richard Bandler) นักคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ จอห์น กรินเดอร์ (John Grinder) นักภาษาศาสตร์^{๖๓} และมิลตัน เอช อีริกสัน (Milton H Erickson) จิตแพทย์ ปรมาจารย์ด้านการสะกดจิตบำบัด ซึ่งจุดเริ่มต้นของการศึกษาค้นคว้ามาจากความสนใจในเรื่องการบำบัดทางจิตที่ให้ผลอย่างรวดเร็วของจิตแพทย์ ดร.มิลตัน เอช อีริกสัน

๒.๓.๒ หลักการสำคัญ

NLP (Neuro-Linguistic Programming) แปลเป็นภาษาไทยตามตัวอักษรของคำว่า “การโปรแกรมภาษาเข้าสู่ระบบประสาท”

Neuro แปลว่า เส้นประสาท, ประสาท หมายถึง ระบบประสาท คือประสาททั้งห้าของเรา อันได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การลิ้มรส และการได้กลิ่น แปรเปลี่ยนประสบการณ์หรือการรับรู้ อารมณ์ความรู้สึกของเรามาเป็นกระบวนการทางความคิด

Linguistic แปลว่า เกี่ยวกับการใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและแปลความหมายที่ให้ผลต่อจิตและกาย หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเรา

Programming แปลว่า การโปรแกรม หมายถึง วิธีการใช้ภาษาสื่อสาร ปลูกฝังวิธีคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของเราให้เกิดการปรับเปลี่ยนบุคลิกและพฤติกรรม ให้บรรลุผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยมตามที่เราต้องการ สามารถใช้ภาษาโปรแกรมจิตเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมภายนอกได้

เอ็นแอลพีเป็นเครื่องมือในการสร้างสภาวะจิตและรูปแบบความคิดใหม่ที่ทรงพลัง และเป็นศาสตร์ที่สอนให้เรา รู้จักใช้สมอง ภาษา และสรีระอวัยวะของเราอย่างเป็นระบบก่อให้เกิดผลตามที่เราต้องการ เพราะความคิดและภาษาที่เราพูด รวมทั้งการทำงานของสมองมนุษย์นั้นมีการเชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก และมีผลที่กระทบต่อพฤติกรรมของเรา ดังนั้น เอ็นแอลพีจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรม และชีวิตความเป็นอยู่ ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

หลักการสำคัญของแนวคิดศาสตร์เอ็นแอลพี ตั้งบนพื้นฐานจากการทดลองของ ศาสตราจารย์ ริชาร์ด แบนด์เลอร์ และผู้ช่วยของท่านคือ ดอกเตอร์จอห์น กรินเดอร์ แห่งมหาวิทยาลัยซันตาครุซ ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้ทำการศึกษาพบว่า การทำงานของสมอง ความคิด หรือจิตใจ และการแสดงออกทางร่างกาย ล้วนมีเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสั่งการหรือคิด หากมีการโปรแกรมชุดคำสั่งทางภาษาที่ถูกวิธี ด้วยภาษาหรือถ้อยคำสั้น ๆ จะเป็นตัวสับไก (trigger) ด้วยการสร้างการยึดเหนี่ยวเพื่อเหนี่ยวไก ก่อให้เกิดการกระทำทุก ๆ อย่างให้เป็นผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

ต่อมาทั้งสองท่านได้ศึกษาและสังเกตการณ์การทำงานของจิตแพทย์ ดร.มิลตัน เอช เอริกสัน จึงค้นพบว่า ปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพอารมณ์ของคน เกิดจากการทำงานของระบบประสาทและจิตใจที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย เกิดจากการลงโปรแกรม หรือปลูกฝัง หรือสั่งสมทางประสบการณ์ผ่านจิตสำนึกและจิตใต้

^{๖๒} วิศิษฐ์ ศรีพิบูลย์, NLP Neuro – Linguistic Programming ภาษา สมอง มหัศจรรย์ เทคโนโลยีสร้างความสำเร็จชั่วข้ามคืน ,พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บานานา สวิต จำกัด, ๒๕๕๑, หน้า ๓.

^{๖๓} พันโทอนันท์ ชินบุตร, NLP พลังไร้ขีดจำกัด, (กรุงเทพฯ : แสปปีบุ๊ก), ๒๕๕๔ หน้า ๑๖.

สำนึก ด้วยข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ แล้วถูกนำไปแปลความ บนพื้นฐานความเชื่อที่ผิด ๆ แล้วจัดเก็บเป็นระบบความจำที่ไร้ระเบียบ^{๖๔}

ดังนั้น เอ็นแอลพีจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์ทำความเข้าใจตนเองที่แท้จริงของตนเอง เข้าใจการทำงานของระบบประสาทที่ทำให้เกิดการรับรู้จากสิ่งเร้าต่าง ๆ ทางการเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การลิ้มรส การสัมผัสทางกาย และการนึกคิด ภายใต้การตีความหมายของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกที่ได้รับรู้ผ่านประสบการณ์และเรื่องราวที่ได้ประสบมา เช่น หากคนที่เคยมีประสบการณ์อุบัติเหตุถูกขังอยู่ในห้องแคบจนเกือบเสียชีวิต ทุกครั้งที่อยู่ในสถานที่แคบ ๆ คนนั้นจะเกิดความกลัว (phobia) ลักษณะเช่นนี้เป็นอาการทางจิตใจ เนื่องจากเราเคยประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญในอดีตนั่นเอง เอ็นแอลพีจะเป็นเครื่องมือช่วยปรับกรอบความหมายใหม่ (reframing) ให้เข้าใจสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในความทรงจำ และปรับภาพความคิดของปัจจุบันในมุมมองที่แตกต่างจากเดิม เมื่อคนได้ปรับเปลี่ยนกรอบความหมายของภาพเหตุการณ์ ความคิดและพฤติกรรมจะปรับเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน

๒.๓.๓ องค์ประกอบ

เทคนิคเอ็นแอลพีเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบำบัดทางจิต ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพัฒนาศักยภาพของบุคคล และพัฒนาเทคนิคเรื่อย ๆ ตั้งแต่เทคนิคเบื้องต้นจนถึงระดับสูง การใช้เทคนิคแต่ละเทคนิคขึ้นอยู่กับสถานะของแต่ละบุคคลเป็นหลักสำคัญ จำแนกองค์ประกอบของเทคนิคเอ็นแอลพีที่ใช้หลัก ๆ ดังต่อไปนี้

๑ แรพพอร์ต (Rapport) เป็นวิธีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างตนเองและคนรอบข้าง หรือการสื่อสารที่มีคุณภาพกับตัวตนภายในของตนเอง พลังของถ้อยคำ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน และการเรียนรู้ภาษากาย (Body Language) สีหน้า เสื้อผ้าที่สวมใส่ เป็นต้น เทคนิคเอ็นแอลพี คือ กระบวนการใช้ภาษาเป็นสื่อคิด แล้วส่งข้อมูลไปยังสมอง แล้วสมองก็จะสั่งให้ร่างกายทำงานตามนั้น ดังนั้น สิ่งสำคัญอันดับแรกคือ การใช้เครื่องมือทางภาษาผ่านการทำงานของจิตใจ

๒ การตระหนักรู้การรับรู้ (Sensory Awareness) เป็นการใช้ประสาทสัมผัสในตนเอง เรียนรู้พลังของประสาทสัมผัสของตนเอง และจะสามารถควบคุมสายตา น้ำเสียง การสัมผัส ความรู้สึกที่แสดงออก และความสามารถในการดมกลิ่น เพื่อบรรลุเป้าหมายในสิ่งที่ต้องการ

๓ วิธีการคิดแบบหวังผลลัพธ์ (Outcome Thinking) เป็นวิธีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และการยืดหยุ่นกับวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมาย (Behavioural Flexibility) หมายถึง หากตนเองลงมือทำบางวิธีการแล้วไม่ได้ผล ก็ต้องเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ ดังนั้น การเรียนรู้เทคนิคความสำเร็จโดยวิธีการถอดแบบอย่างเป็นขั้นตอน (Modeling) จากคนที่ประสบความสำเร็จในอดีตเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับการนิยมนิยม

๔ การสะกดจิตตนเอง (Self Hypnosis) เทคนิคเอ็นแอลพีมีความโดดเด่นในเรื่องการสะกดจิต การเรียนรู้การสะกดจิตตนเองเพื่อเป็นคนใหม่ในช่วงเวลา ศาสตร์เอ็นแอลพีพิสูจน์แล้วว่า คนเราสามารถเปลี่ยนเป็นคนใหม่ได้รวดเร็ว และเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรด้วยการฝึกใช้คำพูดยืนยันกับตัวเอง (Self Affirmation) ซ้ำๆบ่อยๆทุกวัน

๕ รูปแบบพฤติกรรม (Patterns) คือ ชุดปฏิกิริยา ที่ระบบประสาทออกคำสั่งให้ร่างกายทุกส่วนทำงานสอดคล้องกับความคิด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่ง เช่น คนโกรธจะมีอารมณ์แบบหนึ่งก็จะมีชุดปฏิกิริยาเกิดขึ้นทางร่างกายเป็นการเฉพาะ เช่น หัวใจเต้นแรง กล้ามเนื้อเกร็ง หายใจถี่

^{๖๔} ดูรายละเอียดใน วิศิษฐ์ ศรีพิบูลย์, NLP Neuro – Linguistic Programming ภาษา สมอง มหัศจรรย์ เทคโนโลยีสร้างความสำเร็จชั่วข้ามคืน, หน้า ๕.

ความดันโลหิตสูง กระเพาะปัสสาวะ หายใจสั้นไม่ทั่วท้อง ขณะที่คนดีใจ หรือมีความสุขก็จะมีชุดปฏิกิริยาอีกแบบหนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนกัน เอ็นแอลพีจะสอนให้ควบคุม แก่ไข และพัฒนาอารมณ์ทุกอย่างให้ทำงานตามที่ต้องการ^{๖๕}

๒.๓.๔ กระบวนการ

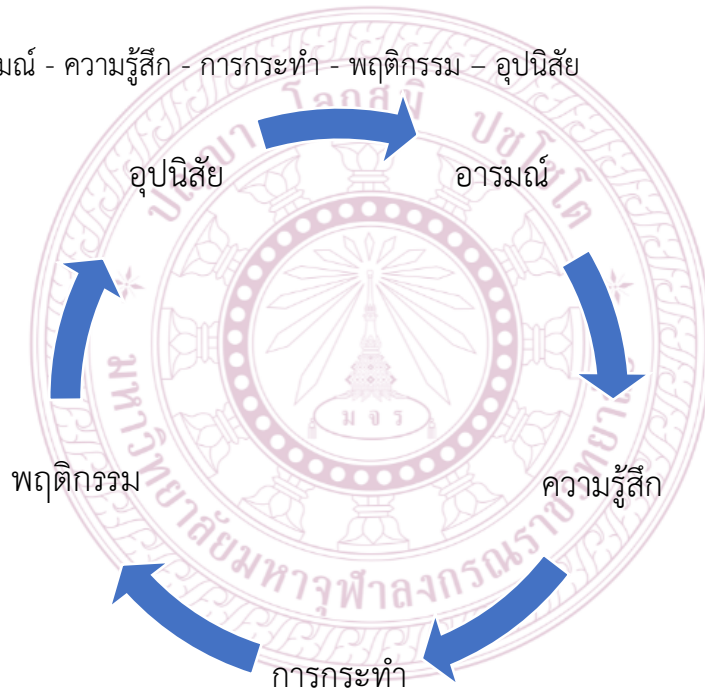
ลักษณะของ NLP มีกระบวนการ ดังนี้คือ

๑ การปรับอารมณ์ความรู้สึก (Feeling) อารมณ์ความรู้สึก คือ สภาวะความคิดที่เชื่อมโยงไปสมองและร่างกาย การเคลื่อนไหว (movement) ทำให้เกิดความรู้สึก ทำให้เกิดอารมณ์ เมื่ออารมณ์ดี สมองทำงานได้ดี เกิดความคิดที่ดี เป็นกระบวนการแรกเพื่อทำให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ

๒ การเป็น (Being) เป็นการเปลี่ยนจุดสนใจอย่างสิ้นเชิง (Mental Focus) คือ การสร้างอารมณ์สิ่งแวดล้อม ภาษากาย ภาษาพูด พฤติกรรมใหม่(pattern) เพื่อเปลี่ยนจุดสนใจอย่างเดิม ๆ การเคลื่อนไหวทางร่างกาย (Physical movement) ทำให้เกิดพลังงานที่มองไม่เห็น แต่รู้สึกได้ ต้องเปลี่ยนทั้งร่างกาย การหายใจ การพูด การยิ้ม และโทนเสียง ดังวงจรแห่งพฤติกรรมดังนี้

วงจรแห่งพฤติกรรม

อารมณ์ - ความรู้สึก - การกระทำ - พฤติกรรม - อุปนิสัย

ถ้าต้องการปรับเปลี่ยนอุปนิสัย ต้องเริ่มต้นเอาชนะอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบก่อนด้วยการปรับความคิดที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ จากความคิดเชิงลบ (-) มาเป็นความคิดเชิงบวก (+) ด้วยการฝึกใช้คำพูดเชิงบวกเชิงสร้างสรรค์ ดึงมา แต่หลีกเลี่ยงคำพูดบวกเทียมคือ คำพูดที่เหมือนเป็นบวก แต่ความหมายเป็นลบ เช่น

ฉัน อดทน นะ ให้เปลี่ยนเป็น ฉัน ตั้งใจ นะ เพราะคำพูดว่า อดทน แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกหนัก เหนื่อย ยากลำบาก ซึ่งเป็นอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ

การเปลี่ยนความคิด คือจิตสำนึกที่เป็นตัวเลือกและตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงภายในเป็นการเกิดขึ้นในระดับของจิตใต้สำนึก แนวความคิดหรือสัญลักษณ์ จิตสำนึกแปลออกมาเป็นคำพูด เป็นรูปธรรมที่วัดได้ของความคิด เป็นวิธีการหาสารกับสิ่งที่รับรู้ จากนั้นคำที่คิดและพูด จะสร้างภาพขึ้นในความคิด เกิดอารมณ์

^{๖๕} ดูรายละเอียดใน วิชาวิชวล ครีพิบูลย์, NLP Neuro – Linguistic Programming ภาษา สมอง มหัศจรรย์ เทคโนโลยีสร้างความสำเร็จชั่วข้ามคืน, หน้า ๑๐-๑๑.

ความรู้สึก หรือสัญลักษณ์ในจิตใจได้อำนาจ คำพูดที่สื่อสารจะมีพลังงานการสร้างสภาวะอารมณ์ตื่นตัวสุดขีด (Peak state of mind and body) ตื่นตัวตลอดเวลา เป็นสภาวะการสร้างตัวตนใหม่ (patterns)

๓ การลงมือทำ (Doing) ได้แก่ การสับไก สร้างการยึดเหนี่ยวเพื่อเหนี่ยวไก (triggers), การฝังพลัง (Anchoring), การเปลี่ยนกรอบความหมาย (Reframing), การถอดร่างสองชั้น (Double Dissociation) – Past life, การเปลี่ยนภาพแห่งตนใหม่ (Switch Pattern) และการถอดแบบ (Modeling) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการสะกดจิตตนเอง (Self - hypnosis) ด้วยการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อ ๒.๓.๕

๔ การมี (Having) คือผลลัพธ์ที่ต้องการ ได้แก่ สุขภาพ (Healthy), ความสุข (Happiness), ความสำเร็จ (Success), เป้าหมาย (Goal) เป็นต้น เพื่อให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมที่สร้างความเป็นเลิศ (well form outcome pattern) ต้องทบทวนเป้าหมาย และคิดถึงความสำเร็จตลอดเวลา ด้วยพฤติกรรมสร้างความกลมกลืน (pacing or matching another model of the world) ต้องทำตัวให้สอดคล้องกลมกลืน เลียนแบบผลลัพธ์ที่ต้องการ หากวิธีการเดิมไม่บรรลุเป้าหมาย ต้องมีพฤติกรรมกล้าเปลี่ยนแปลงวิธีการและมีความยืดหยุ่น (flexibility of responses) เพราะการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้หมายถึงการเปลี่ยนใจจากเป้าหมาย แต่เป็นการยืดหยุ่นที่ต้องยึดถือเป็นคุณค่าหลักประจำตัว จนกว่าจะพบหนทางที่สร้างผลลัพธ์ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

๒.๓.๕ รูปแบบการประยุกต์ใช้

การประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีกับการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ดังนี้

๑ เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือสุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ อาทิ เสรีวาทนิชชาดก พ่อค้าผู้ซื่อสัตย์ในอดีตกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าเสวยชาติพระโพธิสัตว์

๒ เมื่อได้คุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นแบบแล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย ซึ่งพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศีลธรรมของผู้เรียนมากกว่าเน้นสอนเนื้อหาทางพุทธศาสนา โดยการนำปฏิบัติเพื่อพัฒนานักเรียน ดังนั้นพระสอนศีลธรรมจึงควรพัฒนาทักษะในการประยุกต์ใช้หลักคำสอนพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่โดยการบูรณาการหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ากับวิถีชีวิตของนักเรียน รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน

วิธีการฝังพลัง (Anchoring)

โดยปกติทุกคนมักมีประสบการณ์ของการถูกฝังพลังอย่างไม่รู้ตัวเสมอ ตัวอย่างเช่น เวลาที่เราสูญเสียคนรัก แล้วได้ยินเสียงเพลงคืนสุดท้าย ของ นันทิดา แก้วบัวสาย ดังตัวอย่างเนื้อร้องดังนี้

“ตั้งเหมือน ใจจวนขาดลงทุกที เมื่อรู้เวลาที่มีใกล้หมดลงไป ลึกซึ้งราตรี วันพรุ่งนี้ต้องห่างกันไกล
ร้างห่างไปไม่คืนมา...เพราะเป็นคืนสุดท้ายของเรา”

หากว่าผู้ฟังเคยพลัดพรากจากคนที่รักในขณะที่ฟังเพลงนี้ เนื้อร้องของเพลงจะเป็นตัวเหนี่ยวไก (trigger) ให้ดึงพลังที่ถูกฝังไว้ผุดขึ้นมา กล่าวคือเมื่อได้ยินเสียงเพลงนี้ จะทำให้รู้สึกเศร้า น้ำตาไหล และคิดถึงคนรักที่จากไป เมื่อได้ยินเพลงนี้ดังเข้ามาทางโสตประสาทสัมผัส เมื่อฟังแล้วเกิดความรู้สึกเศร้า และน้ำตาไหลออกมาเพราะเป็นคืนสุดท้ายที่เราได้มีโอกาสอยู่กับคนรัก นั่นคือ กระบวนการทำงานของเอ็นแอลพีได้เกิดการฝังพลังอารมณ์ความรู้สึกเศร้า ทำให้เกิดอาการน้ำตาไหล ร่วมกับประสบการณ์การต้องพลัดพรากจากคนรัก ดังนั้นทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเพลง

คืนสุดท้าย เราจะเกิดอาการน้ำตาไหล เกิดความรู้สึกเศร้า และคิดถึงเหตุการณ์การสูญเสียคนรัก ลักษณะดังกล่าวนี้คือการฝังพลัง ซึ่งภาษาเอ็นแอลพี เรียกว่า “แองเคอร์” (Anchoring) หรือการฝังพลัง

แองเคอร์ (Anchor) หรือ พลังฝัง เป็นพลังงานที่เชื่อมโยงกับระบบประสาทสัมผัสทั้ง ๖ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เชื่อมโยงผ่านระบบจิตใต้สำนึก โดยตัวที่เป็นเครื่องมือที่จะดึงพลังฝังออกมา ภาษาเอ็นแอลพี เรียกว่า ตัวเหนี่ยวไก (trigger)

ทำนองเดียวกัน การเรียนรู้เรื่องการฝังพลังย่อมมีประโยชน์ หากนำมาใช้ในการฝังพลังบวก งานวิจัยนี้จึงประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีเชิงพุทธเพื่อปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตโดยใช้พลังคำพูดทางบวก เชื่อมโยงกับเรื่องราวของเสรีวราณิชาตค พ้อคำผู้ซื่อสัตย์ในอดีตกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าเสวยชาติพระโพธิสัตว์ เรื่องเล่าจะถูกแปลงเป็นภาพในสมอง เสียงเล่าและความรู้สึกจะบันทึกไว้ในระบบจิตใต้สำนึก พลังฝังบวกนี้จะเป็นกลไกที่ช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมและปลูกจิตสำนึกทางศีลธรรม รวมทั้งคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

กระบวนการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation)

เทคนิคเอ็นแอลพีมีความโดดเด่นในเรื่องการสะกดจิตตนเองและนำมาพัฒนาร่วมกับทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม คือทฤษฎีการยืนยันตนเอง (Self - Affirmation Theory) ของ Claude Steele ซึ่งให้คำจำกัดความทฤษฎีการยืนยันตนเองว่า เป็นการกระทำใด ๆ ของบุคคล เพื่อยืนยันกับตนเองว่าตนนั้นมีคุณค่า มีความสามารถ มีจริยธรรม หรือภาพลักษณ์ในทางด้านบวกอื่น ๆ^{๖๖}

ชุดกิจกรรมของโครงการวิจัยนี้จึงออกแบบกระบวนการสะกดจิตตนเองผ่านการฝึกใช้คำพูดยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) ซ้ำๆบ่อยๆทุกวันติดต่อกันอย่างน้อย ๒๑ วัน ดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเอง และผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น

ฉันรู้สึกสดชื่น และมีพลัง

(ชูมือขึ้น) เย้ เย้ เย้

ระบบการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของผู้เข้ากระบวนการจะจดจำคำพูดฝังพลังผ่านระบบจิตใต้สำนึก ทุกครั้งที่รักตัวเอง ภูมิใจตัวเอง คิดดี พูดดี ทำดี ซื่อสัตย์สุจริต จะเชื่อมโยงกับความรู้สึกสดชื่น และมีพลัง ซึ่งเป็นอาการทางกายที่แสดงออกมา เมื่อฝึกบ่อย ๆ ทุก ๆ วันในลักษณะเดิม ๆ จนเคยชิน ทำให้เป็นนิสัย จนอารมณ์ชนิดนั้นเชื่อมโยงกับอาการทางกายที่แสดงออก การทำอย่างนี้ระบบประสาทจะรับรู้และบันทึกไว้แบบถาวร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทรงพลัง

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่เป็นปัจจัยภายใน (มโนสุจริต) และสะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมทางวาจา (วจีสุจริต) และพฤติกรรมทางกาย (กายสุจริต) ซึ่งมีความสำคัญมากในการพัฒนาทุกมิติทั้งการพัฒนาตนเองและพัฒนาประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญและสนใจในการศึกษาวิจัยประเด็นความซื่อสัตย์สุจริตในมิติแตกต่างกัน อาทิ

^{๖๖} Steele, Claude M. ๑๙๘๘. The Psychology of Self-Affirmation: Sustaining the Integrity of the Self.

In *Advances in Experimental Social Psychology*, Vol. ๒๑, ed. Leonard Berkowitz, ๒๖๑-๓๐๒. San Diego, CA: Academic Press.

ณัฐกมล ตนุพันธ์^{๖๗} ได้ศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ตามหลักพระพุทธศาสนาของตัวละคร กวนอู ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก พบว่า บุคคลส่วนใหญ่รู้จักกวนอูในฐานะเทพเจ้ากวนอูที่บูชาสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ ในฐานะที่มีคุณธรรมความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ยึดมั่นในสัจจะและกตัญญู สอดคล้องกับหลักทวารวาทธรรม ๔ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์ได้นำหลักคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูและความอดทนมาใช้ในการทำงาน การอบรมสั่งสอนในครอบครัว และการดำเนินชีวิตประจำวัน

สมรืน สิทธิยา^{๖๘} ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา การพัฒนาตัวบ่งชี้ ความซื่อสัตย์สุจริตนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต ๒ ได้ตัวบ่งชี้ ๔ องค์ประกอบ ๑๖ ตัวบ่งชี้ และ ๙๖ พฤติกรรม บ่งชี้ องค์ประกอบทั้ง ๔ องค์ประกอบคือ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และความซื่อสัตย์สุจริตต่อชุมชนและสังคม

๑ องค์ประกอบความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประพฤติตนอย่างเหมาะสมและตรงไปตรงมา มีความตั้งใจจริงที่จะทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ การทำความดีตามที่ตนเองตั้งใจไว้ ไม่ทำผิดโดยที่คิดว่าคนอื่นไม่รู้ และความรู้สึกรับผิดชอบชั่วตัว มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อความผิดที่ตนเองกระทำ ตัวบ่งชี้ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ การทำความดีตามที่ตนเองตั้งใจไว้ ไม่ทำผิดโดยที่คิดว่าคนอื่นไม่รู้

๒ องค์ประกอบความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลอื่น มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประพฤติปฏิบัติตนด้วยความจริงใจต่อผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ได้แก่ เพื่อน ครู บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณอื่น ๆ และ มีความบริสุทธิ์ใจต่อผู้อื่น ได้แก่ เพื่อน ครู บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณอื่น ๆ ตัวบ่งชี้ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ การประพฤติ ปฏิบัติตนด้วยความจริงใจต่อผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง แสดงให้เห็นว่า ความจริงใจต่อผู้อื่นนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งไม่ว่าทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓ องค์ประกอบความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประพฤติตนในการทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน และปฏิบัติตนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนให้ดีที่สุด ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน แสดงว่า มีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ปฏิบัติ ทำงานในหน้าที่จน สำเร็จลุล่วง ทันเวลา มีความตรงต่อเวลาในการทำงาน ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน ไม่เห็นแก่ตัว

๔ องค์ประกอบความซื่อสัตย์สุจริตต่อชุมชนและสังคม มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประพฤติตน อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ ชุมชนและสังคม และประพฤติตนตามกฎหมาย ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ การประพฤติตนอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนและสังคม ประพฤติตนตามกฎหมาย มีความรักในชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักษาสมบัติชุมชนส่วนรวม และยึดมั่นประเพณีของชุมชนและให้ความร่วมมือการทำงานต่อสังคม ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ การประพฤติตนอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่เป็นทาสของแหล่งมั่วสุมอบายมุขทุกชนิด เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่ทำผิดศีลธรรม มีความพอเพียง

พิมพ์ชนก ห้วยกุล^{๖๙} ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้ใช้หลักการบริหารโรงเรียนตามคุณภาพวงจรเต็ม

^{๖๗} ณัฐกมล ตนุพันธ์ ศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ตามหลักพระพุทธศาสนาของตัวละคร กวนอู ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก, วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์ หน้า ๑๓ - ๒๑.

^{๖๘} สมรืน สิทธิยา, การพัฒนาตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๓, ๒๕๖๐, หน้า ๑๕๒ - ๑๖๐.

^{๖๙} พิมพ์ชนก ห้วยกุล, การพัฒนาแนวทางการบริหารตามมาตรฐานโรงเรียนซื่อสัตย์สุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด, วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑, ๒๕๖๕, หน้า ๑๙๑ - ๒๐๓

มิ่ง(PDCA) ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑)ขั้นวางแผน(Planning) ๒)ขั้นปฏิบัติตามแผน(Doing) ๓)ขั้นตรวจสอบ และประเมินผล(Checking) และ ๔)ขั้นปรับปรุงและพัฒนาแผน(Acting) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๔ มาตรฐาน โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น คือ ๑)มาตรฐานบริหารงบประมาณ ๒)มาตรฐานบริหารวิชาการ ๓)มาตรฐานบริหารบุคคล และ ๔)มาตรฐานบริหารทั่วไป แต่ละมาตรฐาน เป็นแนวทางที่น่าเชื่อสามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้จริง เนื่องจากได้ผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้ร่วมประมวลความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้แนวทางที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่มากที่สุด จากการวิจัยครั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้ คือ แนวทางการบริหารตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดซึ่งเป็นแนวทางเชิงบูรณาการที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐาน โรงเรียนสุจริต เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน การจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่โครงการกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อภิญา อิงอาจ ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล^{๗๐} จากผลการวิจัยให้ข้อค้นพบพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้ ตัวแปรสภาพของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู แบบรักสนับสนุนใช้เหตุผล ความใกล้ชิดศาสนาของครอบครัว และลักษณะของเพื่อน เป็นตัวแปรกลุ่ม ลักษณะสถานการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกบุคคลที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ สถาบันทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญเยาวชน คือสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และตัวแปรที่สามารถเพิ่มการทำนายพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนิสิตนักศึกษาได้ คือ ลักษณะของเพื่อน เด็กวัยรุ่นมักใช้เวลาอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และมักเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกับตน ลักษณะของเพื่อนวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลทำให้เกิดการชักจูง และเลียนแบบให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมได้ และพบว่าทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการทำนายพฤติกรรมเชิงความซื่อสัตย์สุจริตของนิสิตนักศึกษา

วชิรวิทย์ นิตินันท์^{๗๑} ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) องค์ประกอบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก และ ๑๑ องค์ประกอบย่อย ๒) รูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรูปแบบที่มีชื่อว่า “SPG Model” โดยเป็นรูปแบบเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบหลัก และ ๑๑ องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนัก องค์ประกอบหลัก คือ มาตรฐานโรงเรียนสุจริต การบริหารโรงเรียนแบบ PIE Cycle และหลักสุจริต และ ๓) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๐ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ได้กำหนด จึงสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

^{๗๐} อภิญา อิงอาจ, พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑, ๒๕๕๔ หน้า ๑๖๗ - ๑๗๖.

^{๗๑} วชิรวิทย์ นิตินันท์, รูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสาร มจร ราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ หน้า ๘๔ - ๙๘.

รศ.ดร.ประยูร สุขะใจ^{๗๒} ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม (NLP) ในจิตบำบัดพบว่า เทคนิคของทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัส เทคนิคการสร้างทรงคนะใหม่ได้จิตสำนึกแบบองค์รวม เป็นวิธีที่ช่วยเปลี่ยนแปลงทรงคนะซึ่งบุคคลเคยรับรู้และให้ความหมายต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการให้เขากลับไปดูประสบการณ์ของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองในทุกเวลาสถานที่ เหมือนกำลังดูฉากหนึ่งของภาพยนตร์ผ่านการทำงานของจิตใต้สำนึกซึ่งมีพลังปราศจากข้อจำกัด ซึ่งผู้รับการปรึกษาที่ผ่านกระบวนการปรึกษาด้วยเทคนิคสร้างทรงคนะใหม่ได้จิตสำนึกแบบองค์รวมมีความเชื่อมั่นมากขึ้น มีพลังบวกที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

อ.ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์^{๗๓} ได้สะท้อนผ่านบทความเกี่ยวกับทฤษฎีการยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) ว่ามีงานวิจัยของ Cook, Purdie-Vaughns พบว่า งานวิจัยพบว่าการยืนยันตนเองช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดีขึ้นในระยะยาวและมีสุขภาพที่ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้ยืนยันตนเอง บุคคลจะกลับมาพิจารณาตัวเองและเตือนตัวเอง แทนที่จะใช้กลไกการปกป้องตนเอง เพราะการใช้กลไกการคิดที่ปกป้องตนเองนั้นทำให้บุคคลไม่ยอมรับความผิดพลาด ทำให้ไม่หันมาพัฒนาตนเองหรือแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว

สมถวิล แผงลาภ^{๗๔} ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์ผ่านวรรณกรรมอีสาน ผลการวิจัยพบว่า (๑) ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี พบว่าปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาด้านความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่นมากเป็นลำดับที่ ๑ ปัญหาด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่มากเป็นลำดับที่ ๒ และความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากเป็นลำดับที่ ๓ (๒) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่าการสร้างรูปแบบใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากเนื้อหาวรรณกรรมอีสานมีเนื้อหาบางเรื่องสอดคล้องกับพุทธศาสนามีจำนวน ๒๐ เรื่อง มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก (๓) ผลการประเมินการใช้รูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเปรียบเทียบความซื่อสัตย์สุจริตผ่านวรรณกรรมอีสานก่อนเรียนกับหลังเรียน ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

ภาณุวัฒน์ คณิกา^{๗๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามโครงการโรงเรียนสุจริตของนักเรียนโรงเรียนพพระวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๘ พบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก เพราะโรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสุจริต มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม จัดอบรมให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามโครงการโรงเรียนสุจริต ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริต

สุธาศินี ศิริกิจ^{๗๖} ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม ตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม พบว่าแนวทางการ

^{๗๒} ประยูร สุขะใจ ผลการศึกษาในกลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม (NLP) ในจิตบำบัด, วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑, ๒๕๖๒ หน้า ๙๕ - ๑๑๑.

^{๗๓} <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php/การยืนยันตนเอง>.

^{๗๔} สมถวิล แผงลาภ, รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์ผ่านวรรณกรรมอีสาน, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๖๑.

^{๗๕} ภาณุวัฒน์ คณิกา, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามโครงการโรงเรียนสุจริตของนักเรียนโรงเรียนพพระวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๘, วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑, ๒๕๖๒, หน้า ๑ - ๑๐.

^{๗๖} สุธาศินี ศิริกิจ, การพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม ตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม ตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

๑) โรงเรียนควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดสรรเวลา รวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นไปด้วยดี

๒) ครูอาจารย์ควรจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้มีการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้น เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งของตนเอง เพื่อน และบุคคลในสังคม รวมทั้งได้ร่วมกันเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทางคุณธรรมซึ่งเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความฉลาดทางคุณธรรมในทุก ๆ ด้าน

๓) ครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมตามแผนการสอน ไปใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนให้แก่นักเรียนได้ และหลังจากเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมแล้ว ผู้สอนควรมีการติดตามผลระยะยาวเพื่อศึกษาความคงทนถาวรของการพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของผู้เรียน รวมถึงควรจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาด้านความซื่อสัตย์สุจริตและเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้ปกครอง เพื่อน ๆ เช่น การมอบวุฒิบัตรให้นักเรียนที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่โรงเรียนตนเองและครอบครัว

อัจฉริยา สุวรรณเชษฐ^{๗๗} ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพบว่า ๑. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๖ ขั้นตอน คือ ๑) สร้างความเข้าใจ ๒) สร้างกฎเกณฑ์ความรับผิดชอบ ๓) เอาใจใส่ดูแลพฤติกรรม ๔) สร้างความตระหนักในคุณค่า ๕) สร้างตัวแบบที่ดี ๖) เชื่อมโยงกับความเป็นจริงในอนาคต ๒. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการใช้รูปแบบพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๓. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าโรงเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑

พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ ศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นนักเรียนต่อการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคือ ด้านความกตัญญู ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัด และด้านความเมตตา ตามลำดับ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมทั้ง ๕ ด้าน มีดังนี้ ๑) ด้านการมีวินัยส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน และเข้าห้องเรียนให้ตรงเวลา ๒) ด้านความซื่อสัตย์ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเมื่อเก็บสิ่งของผู้อื่นได้แล้วนำไปมอบให้ครูเพื่อส่งคืนเจ้าของ ๓) ด้านความเมตตา ควรส่งเสริมนักเรียนให้อภัยเพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิด และส่งเสริมนักเรียนให้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตอาสาโดยไม่หวังผลตอบแทน ๔) ด้านการประหยัด ควรส่งเสริมนักเรียนให้ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่น ปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ๕) ด้านความกตัญญูควรส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้มีพระคุณและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน^{๗๘}

^{๗๗} อัจฉริยา สุวรรณเชษฐ ศึกษาแบบการพัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๐.

^{๗๘} พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ, ศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

สุพัตรา กุสิรัมย์ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนเครือข่ายในจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต จะต้องจัดกิจกรรมตาม และผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานของโครงการโรงเรียนสุจริต ทั้งนี้การที่โรงเรียนจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการโรงเรียนสุจริตได้จะต้องเกิดจากปัจจัยหลายๆด้านที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อความสำเร็จในโครงการโรงเรียนสุจริต ได้แก่ ความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนที่จะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนที่เกิดจากความผูกพันต่อโรงเรียน เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้โรงเรียนที่จะต้องพร้อมไปด้วยทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรเทคโนโลยี เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน อนึ่งผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการนำนโยบายโรงเรียนสุจริตสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการโครงการ

๒.๕ การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สาระสำคัญ : ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมมือ ร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการวางแผน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน

ในยุคปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ในแต่ละชั้นเรียนจะมีนักเรียนที่มีความสามารถที่หลากหลาย และแตกต่างกัน ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐^{๗๙} ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา นอกจากนี้แล้วในมาตรา ๒๒ ยังระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ครูทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งนวัตกรรมใหม่ที่ครูจะต้องทราบคือ Professional Learning Community หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หมายถึง Community of Practice (CoP) ในการทำหน้าที่ครูนั่นเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการรวมตัวกันทำงานไปพัฒนาทักษะ และการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ครูเพื่อศิษย์ โดยรวมตัวกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง ทำให้การทำหน้าที่ครูเพื่อศิษย์เป็นการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ซึ่งอาจเป็นทีมในโรงเรียนเดียวกันก็ได้ ต่างโรงเรียนกันก็ได้ หรืออาจจะอยู่ห่างไกลกันก็ได้ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่าน ICT

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มีที่มาจากทฤษฎีพหุปัญญาของ Gardner ที่ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า “How students learn in a holistic & natural way” (Gardner, ๑๙๘๓) ซึ่งหมายความว่า นักเรียนเรียนรู้ในวิถีทางที่เป็นองค์รวมและธรรมชาติอย่างไร

^{๗๙} พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๒ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา ๑๐ หน้า ๗

นอกจากนี้แล้ว สถิติปัญญาของนักเรียนถูกเปิดไว้เพื่อการเรียนรู้และครูต้องพัฒนาโอกาสที่หลากหลายเพื่อให้ นักเรียนได้สืบเสาะ และคิด

Rosenholtz (๑๙๘๙) ได้ทำการวิจัยพบว่า “ครูที่มีความรู้สึกว่า ตนเองมีความสามารถมักจะ ปรับปรุงตนเอง ยอมรับพฤติกรรมใหม่ๆ และพยายามพัฒนาวิชาชีพของตนเอง” Darling-Hammond & Bransford (๒๐๐๕) ได้พยายามพัฒนามาตรฐานระดับชาติของครู ที่สะท้อนผลถึงสิ่งที่ครูต้องการในการสอน นักเรียนที่มีความหลากหลาย งานวิจัยของพวกเขาชี้ให้เห็นที่ “the better we know our students, the quicker we can intervene in their learning” นั่นคือ ถ้าครูยิ่งรู้จักนักเรียนของตนเองดีเท่าไร ก็ยังสามารถ ช่วยนักเรียนในการเรียนรู้ได้เร็วขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว ในงานวิจัยยังเน้นว่า นักเรียนที่ครูต้องรู้จักมีความ ต้องการครูที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีนวัตกรรม

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาจากทฤษฎีที่กล่าวถึง นักการศึกษาที่ชอบคิด ที่มีความต้องการ แลกเปลี่ยนความเชื่อทั่วไปเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ด้วยกันที่ไม่ใช่แค่การพัฒนาวิชาชีพเท่านั้น แต่ยัง ต้องการให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ

สรุปองค์ประกอบของ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ ความเชื่อ และค่านิยม (Vision, Beliefs & Values)
๒. ความเป็นผู้นำ (Leadership)
๓. การชี้แนะ (Leading)
๔. สิ่งแวดล้อมเชิงบวก (Positive Environment)
๕. การปฏิบัติส่วนบุคคล (Personal Practice)

การเริ่มต้นและสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

“โรงเรียนควรเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับครูและนักเรียน” โดยเฉพาะ ในศตวรรษที่ ๒๑”

๑. กำหนดความต้องการของโรงเรียนและความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง (ระบุสิ่งที่ขัดขวาง/อุปสรรค)
๒. หาคนมาแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ โดยเริ่มต้นจากการแลกเปลี่ยนแนวคิด
๓. กำหนดกรอบ
๔. พิจารณาจุดที่ต้องการเปลี่ยนแปลงจากจุดเล็กๆ (เช่น เริ่มต้นจากบางสิ่งบางอย่างที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายนอก เช่น การประดับตกแต่งห้องโถง หรือทางเดินหน้าโรงเรียน)

กลยุทธ์ในการจัดการและให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยั่งยืน

๑. เริ่มต้นด้วยขั้นตอนง่ายๆ (Take a baby steps) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมาย อภิปราย สะท้อนผล แลกเปลี่ยนกับคนอื่นๆ เพื่อกำหนดว่า จะดำเนินการอย่างไร โดยพิจารณาและสะท้อนผลใน ประเด็นต่อไปนี้

- ๑.๑ หลักการอะไรที่จะสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ
- ๑.๒ เราจะเริ่มต้นความรู้ใหม่อย่างไร
- ๑.๓ การออกแบบอะไรที่พวกเราควรใช้ในการตรวจสอบหลักฐานของการเรียนรู้ที่สำคัญ
๒. การวางแผนด้วยความร่วมมือ (Plan Cooperatively) สมาชิกของกลุ่มกำหนดสารสนเทศที่ ต้องใช้ในการดำเนินการ
๓. การกำหนดความคาดหวังในระดับสูง (Set high expectations) และวิเคราะห์การสอนสืบเสาะหาวิธีการที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด

๓.๑ ทดสอบข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลังจากได้มีการจัดเตรียมต้นแบบที่เป็นการวางแผนระยะยาว (Long-term)

๓.๒ จัดให้มีช่วงเวลาของการชี้แนะ โดยเน้นการนำไปใช้ในชั้นเรียน

๓.๓ ให้ความสำคัญสำหรับครูที่มีความยุ่งยากในการสังเกตการณ์ปฏิบัติในชั้นเรียนของครูที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้อย่างประสบความสำเร็จ

๔. เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ (Start small) เริ่มต้นจากการใช้กลุ่มเล็กๆ ก่อน แล้วค่อยปรับขยาย

๕. ศึกษาและใช้ข้อมูล (Study and use the data) ตรวจสอบผลการนำไปใช้และการสะท้อนผลเพื่อนำมากำหนดว่า แผนไหน ควรใช้ต่อไป/แผนไหนควรปรับปรุงหรือยกเลิก

๖. วางแผนเพื่อความสำเร็จ (Plan for success) เรียนรู้จากอดีต ปรับปรุงหรือปฏิเสธในสิ่งที่ไม่สำเร็จ และทำต่อไป ความสำเร็จในอนาคต หรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับเจตคติและพฤติกรรมของครู

๗. นำสู่สาธารณะ (Go public) แผนไหนที่สำเร็จก็จะมีการเชิญชวนให้คนอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ยกย่องและแลกเปลี่ยนความสำเร็จ

๘. ฝึกฝนร่างกายและหล่อเลี้ยงสมอง (Exercise the body & nourish the brain) จัดกิจกรรมที่ได้มีการเคลื่อนไหวและ เตรียมครูที่ทำงานสำเร็จของแต่ละกลุ่มโดยมีการจัดอาหาร เครื่องดื่มที่มีประโยชน์

สรุป

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมุ่งเน้นที่การปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ประเภทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็นประเภทดังนี้

๑. พันธมิตรครู (Teacher partnership) เน้น การปรับปรุงยุทธศาสตร์การสอนที่เฉพาะเจาะจง

๒. ทีมตามระดับชั้นเรียน (Grade-level teams) เน้นการร่วมมือในการวางแผนและการสอน

๓. ทีมตามสาระการเรียนรู้ (Content-area teams) เน้นการปรับปรุงหลักสูตร

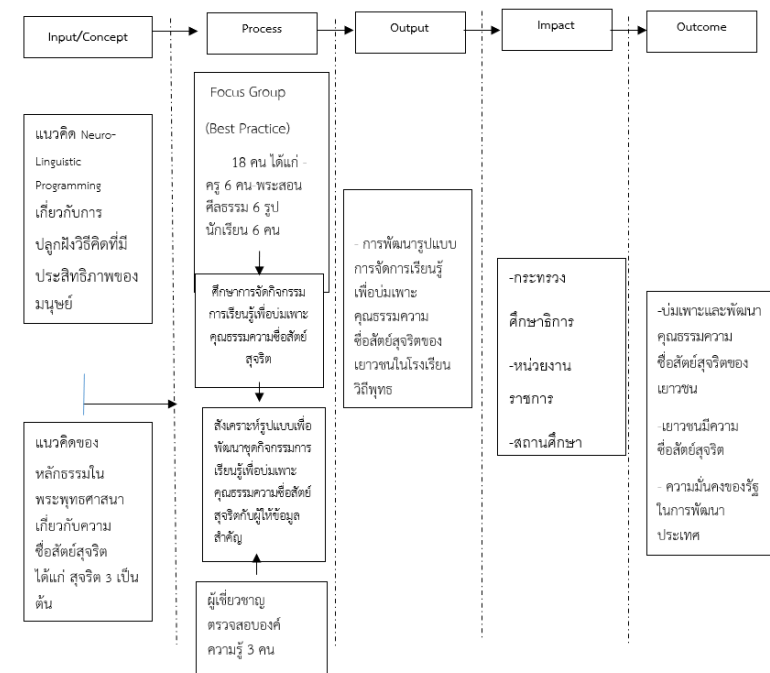
๔. ทีมระหว่างหลักสูตร (Vertical teams) เน้นการจัดเตรียมความคาดหวังและประสบการณ์

ของนักเรียน

๕. ทีมทั้งโรงเรียน (Whole school) เน้น นวัตกรรมการสอนและการเรียนรู้

๖. ทีมระหว่างเขตพื้นที่ (Cross district) เน้น ประเด็นของการปฏิบัติและความเท่าเทียมกัน

แผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถืพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีจุดมการณ์คือการปลูกจิตสำนึกและสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบความคิดและพฤติกรรม

๓.๒ พื้นที่ และ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเลือกพื้นที่และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Selection)

๓.๒.๑ พื้นที่การจัดการเรียนรู้ ที่ โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า อ.เมือง ฯ, โรงเรียนดอนขมิ้น อ.ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือสถานที่เป็นโรงเรียนวิถืพุทธที่มีพระสอนศีลธรรมทำหน้าที่อบรมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

- พระสอนศีลธรรมจำนวน ๖ รูป จากโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า ๓ รูป และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น ๓ รูป
- ครูในโรงเรียน จำนวน ๖ คน จากโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า ๓ คนและโรงเรียนวัดดอนขมิ้น ๓ คน
- นักเรียน จำนวน ๖ คน จากโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า ๓ คน และโรงเรียนวัดดอนขมิ้น ๓ คน

๓.๓ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๓.๓.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - dept Interviews) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ควบคู่กับการสังเกต โดยผ่านการสนทนาระหว่างผู้สัมภาษณ์ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

แบ่งการสัมภาษณ์เป็น ๒ ครั้ง คือ ก่อนการอบรมโปรแกรม และหลังการอบรมโปรแกรม

การสัมภาษณ์ก่อนการอบรม

๑. พระสอนศีลธรรมและครูเชื่อหรือไม่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ปรับเปลี่ยนได้
๒. พระสอนศีลธรรมและครูมีเทคนิคการปรับพฤติกรรมเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร
๓. พระสอนศีลธรรมและครูมีความรู้เกี่ยวกับการทำงานของระบบประสาทและสมองบ้างหรือไม่

อย่างไร

๔. พระสอนศีลธรรมและครูเข้าใจกระบวนการทำงานของจิตใต้สำนึกหรือไม่ อย่างไร

๕. พระสอนศีลธรรมและครูรู้จักศาสตร์เอ็นแอลพี หรือไม่ อย่างไร

การสัมภาษณ์หลังการอบรม ๑ เดือน

๑. พระสอนศีลธรรมและครูมีความเข้าใจในพลังคำพูดว่าสามารถสร้างคนและทำลายคนได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ภายหลังจากอบรมโปรแกรมเพื่อพัฒนาศิลปะการสื่อสารระบบประสาท พระสอนศีลธรรมและคุณครูมีทักษะในการปรับพฤติกรรมเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

๓. พระสอนศีลธรรมและครูสามารถปรับความคิดก่อนพูดและคำนึงถึงการตีความของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

๔. พระสอนศีลธรรมและครูฝึกปฏิบัติการใช้คำพูดเชิงบวกกับนักเรียนเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร

๕. พระสอนศีลธรรมและครูนำการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเทคนิคการกล่าวยืนยันตนเอง (self - affirmation) กับนักเรียนเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร

๓.๓.๒ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อสะท้อนสภาพการณ์ มุมมองและโลกทัศน์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการคิด และการเรียนรู้

๓.๓.๓ ชุดกิจกรรมที่ออกแบบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ใช้อบรมพระสอนศีลธรรมและครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบและชุดกิจกรรมเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ออกแบบและนำมาวิจัยร่วมกันเพื่อจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง กิจกรรมแต่ละกิจกรรมเป็นกระบวนการในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำพาให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยจำแนกได้ ๓ ระดับ ดังนี้

๑. กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

๒. กิจกรรมสังเกตและสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ภายในของตนเอง เพื่อเปิดเผยลักษณะภายในของตน

๓. กิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค NLP (Neuro Linguistic Programming) เบื้องต้น และเข้าใจตนเอง การยอมรับ และการปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

แผนการจัดอบรมกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางโปรแกรมการพัฒนาแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี The development of model and learning activity package for cultivating youth's integrity in Kanchanaburi

โดยดำเนินการตามตารางดังนี้

ตารางที่ ๑ กิจกรรม/ระยะเวลาในการฝึกอบรม ระยะเวลา อบรมออนไลน์ ๗ ชั่วโมง

วันที่ ๑

กิจกรรม	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	ขั้นตอนการเรียนรู้
๑ เช็ค อิน	๒๐ นาที	เตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
๒ สุข-ทุกข์ กับชีวิตของครู	๓๐ นาที	เตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
๓ อานาปานสติ : ดอกไม้เบิกบาน ภูเขามั่นคง	๑๐ นาที	เตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เรียนรู้การฝึกอานาปานสติแบบประยุกต์
๔ ใครคือครูในดวงใจ... ครูต้นแบบของฉัน	๔๐ นาที	สังเกตและสำรวจโลกภายในของตนเอง
๕ เมตตาภาวนา : คำสอนว่าด้วยรักอย่างสากล	๔๐ นาที	สังเกตและสำรวจโลกภายในของตนเอง

๖ SWOT	๓๐ นาที	สังเกตและสำรวจจุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค
๗ เทคนิค NLP กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรูปแบบใหม่ องค์ประกอบการโปรแกรมจิตใต้สำนึก ศิลปะการสื่อสารสู่ระบบประสาท	๒ ชม.	ขยายกรอบความคิด เปิดมุมมองการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รู้จักจิตใต้สำนึกหรือปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รู้จักการทำงานของสมอง (VTR), คลื่นสมอง เบต้า, ธิต้า, เดลต้า, การผ่อนคลายสู่สภาวะคลื่นสมองธิต้า เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้คำพูดเชิงบวกในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ ๒ กิจกรรม/ระยะเวลาในการฝึกอบรม ระยะเวลา อบรมออนไลน์ ๗ ชั่วโมง
วันที่ ๒

กิจกรรม	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	ขั้นตอนการเรียนรู้
๑ เช็ค อิน	๑๐ นาที	เตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
๒ อานาปานสติ : ดอกไม้เบิกบาน ภูเขามั่นคง	๑๐ นาที	เตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เรียนรู้การฝึกอานาปานสติแบบประยุกต์
๓ การฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๔๐ นาที	Self – Affirmation ในระดับจิตใต้สำนึก เขียนสคริปต์เพื่อฝึกปฏิบัติการฝึกพูดยืนยันกับตนเอง
๔ เมตตาภาวนา : คำสอนว่าด้วยรักอย่างสากล	๓๐ นาที	สังเกตและสำรวจโลกภายในของตนเอง
๕ การปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการ ศิลปะการสื่อสารสู่ระบบประสาท	๔๐ นาที	การปรับใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใช้พลังคำพูดสอดแทรกการสอนด้วยพลังความรักเมตตา เรียนรู้การทำงานที่เชื่อมโยงของจิต ภาษา และสมองเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในระดับจิตใต้สำนึก
๖ การปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการและ การทำ กระบวนการกลุ่มผ่านการเล่าเรื่อง	๒ ชม.	เรียนรู้กิจกรรมการสอนแบบบูรณาการ
๗ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสะท้อนกลับ	๓๐ นาที	เรียนรู้แลกเปลี่ยนกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อติดตามผล

ตารางที่ ๓ กิจกรรมติดตามผล/ระยะเวลาในการเข้าอบรม

ระยะเวลา อบรมออนไลน์ ๒ ชั่วโมง

กิจกรรม	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	ขั้นตอนการเรียนรู้
๑ สะท้อนข้อมูลการปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการ	๒ ชม.	การปรับใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ชุดการอบรมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปมเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี

ระดับ ๑

กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

กิจกรรม ๑.๑ เช็ค-อิน (Check In)

วัตถุประสงค์

สร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรและความไว้วางใจ ความอบอุ่นและปลอดภัย เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายสบายใจในการร่วมกิจกรรมและการอยู่ร่วมกัน

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนกรแนะนำตนเอง สาเหตุที่เข้าร่วมกิจกรรม ความคาดหวังจากการอบรมและความรู้สึกที่เกิดขึ้นในการอบรมแบ่งการดำเนินการเรียนรู้ ๒ ช่วงกิจกรรมครั้งละ ๒๐ นาทีและ ๑๐ นาที

ระยะเวลา

๓๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑ ครูกระบวนกรแนะนำกิจกรรม และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนกรแนะนำตนเอง พูดคุยสาเหตุที่มาร่วมกิจกรรม

๒ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนกรแบ่งปันความคาดหวังจากการอบรม และความรู้สึกที่กำลังเกิดขึ้น

กิจกรรม ๑.๒ สุข - ทุกข์ ของชีวิตครู

วัตถุประสงค์

สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ ทบทวน พิจารณาเรื่องราวที่ปรากฏในชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การสำรวจโลกภายใน

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนกรได้เรียนรู้ ทบทวน พิจารณาเรื่องราวที่ปรากฏในชีวิตของตนเอง ทั้งด้านสุขและด้านทุกข์ แบ่งปันเรื่องราว รับฟังซึ่งกันและกันอย่างไม่ตัดสิน

ระยะเวลา

๒๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิสุทธิพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑ ครูกระบวนการแนะนำกิจกรรม

๒ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้กลับมาอยู่กับตนเองอย่างแท้จริง พิจารณาสິงต่างที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งด้านความสุขและความทุกข์

๓ แบ่งปันเรื่องราว ฝึกในการรับฟังกันและกันอย่างไม่ตัดสินถูก-ผิด ดี-ชั่ว

กิจกรรม ๑.๓ อานาปานสติ : ดอกไม้เบิกบาน ภูเขามั่นคง**วัตถุประสงค์**

เตรียมความพร้อม และสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ โลกด้านในผ่านการตระหนักรู้ลมหายใจ

เข้าออก

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการได้เรียนรู้โลกภายใน ตระหนักรู้ลมหายใจเข้าออก เพื่อความเบิกบานภายในและผ่อนคลาย แบ่งการดำเนินการเรียนรู้ ๒ ช่วงกิจกรรม ครั้งละ ๑๐ นาที

ระยะเวลา

๒๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิสุทธิพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑ ครูกระบวนการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลับมาเรียนรู้ พิจารณาโลกภายในของตนเอง กลับมาอยู่กับลมหายใจของตน

๒ ฝึกเชื่อมโยงลมหายใจกับความรู้สึกดอกไม้ที่กำลังเบ่งบานอยู่ภายใน และภูเขาที่มั่นคงแข็งแรงภายใน

๓ สะท้อนผลการปฏิบัติ

ระดับ ๒

กิจกรรมสังเกตและสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ภายในของตนเอง เพื่อเปิดเผยลักษณะภายในของตน

กิจกรรม ๒.๑ ใครคือครูในดวงใจ...ครูต้นแบบของฉัน**วัตถุประสงค์**

เพื่อตระหนักรู้และสำรวจโลกภายในของตนเองในคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ตระหนักรู้และสำรวจโลกภายในของตนเองเพื่อค้นพบคุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ภายในตนเอง

ระยะเวลา

๔๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา รูปภาพ โค้ชชิ่งการ์ด คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- ๑ ครูกระบวนการแนะนำกิจกรรม
- ๒ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาถึงสถานะของตนเองที่เป็นอยู่ และความปรารถนาที่จะเป็นอุดมการณ์ที่ต้องการลงมือกระทำเพื่อศิษย์
- ๓ ถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นผ่านรูปภาพ และการ์ด บอกเล่าเรื่องราวผ่านโค้ชชิ่งการ์ด และแบ่งปันเรื่องราวซึ่งกันและกัน

กิจกรรม ๒.๒ เมตตาภาวนา : คำสอนว่าด้วยรักอย่างสากล**วัตถุประสงค์**

เพื่อขยายกรอบความคิดและจิตใจให้แผ่กว้าง ขยายจิตคับแคบให้เป็นจิตใหญ่ จิตสาธารณะ

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการเจริญเมตตาภาวนาตามแนวพุทธศาสนาเพื่อขยายกรอบความคิด และจิตอย่างไม่มีขอบเขตประมาณแบ่งการดำเนินการเรียนรู้ ๒ ช่วงกิจกรรม ครั้งละ ๔๐ นาทีและ ๓๐ นาที

ระยะเวลา

๗๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- ๑ ครูกระบวนการแนะนำกิจกรรม
- ๒ เชิญชวนให้สร้างพลังแห่งความรักและความปรารถนาดีภายในตนเอง ให้ความรักความปรารถนาดีเป็นกระแสพลังงานเกิดขึ้นในตนเอง
- ๓ ส่งความรักความปรารถนาดีนั้นให้แก่เพื่อนที่นั่งอยู่ข้างๆ จากนั้นขยายขอบเขตออกไปเรื่อย ๆ จนถึงภาวะที่ไม่สิ้นสุด
- ๔ สะท้อนผลการปฏิบัติ

กิจกรรม ๒.๓ SWOT : ตระหนักรู้จุดด้อย-จุดเด่นของตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกิดการสำรวจ และตระหนักรู้คุณสมบัติที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของตนเอง

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการสังเกต และสำรวจจุดด้อย และจุดเด่น อุปสรรค และโอกาส ของตนเอง

ระยะเวลา

ระยะเวลา ๓๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีมุทิตที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- ๑ ครูกระบวนการแนะนำกิจกรรม
- ๒ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการพิจารณาถึงสภาวะของตนเองที่เป็นอยู่ จุดด้อยและจุดเด่นของตนเอง อุปสรรค และโอกาสของตนเอง
- ๓ สะท้อนสิ่งเหล่านั้นผ่านรูปภาพ การ์ด หรือข้อความ บอกเล่าเรื่องราว และแบ่งปันเรื่องราวซึ่งกันและกัน

ระดับ ๓

กิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค NLP (Neuro Linguistic Programming) เบื้องต้น และเข้าใจตนเอง การยอมรับ และการปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กิจกรรม ๓.๑ เรียนรู้เทคนิค NLP (Neuro Linguistic Programming) เบื้องต้น และสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์

เพื่อเรียนรู้เทคนิค NLP เบื้องต้น เข้าใจกระบวนการทำงานจิตใต้สำนึก การใช้พลังของคำพูดในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สาระสำคัญ

การขยายกรอบความคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เปิดมุมมองการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รู้จักจิตใต้สำนึก หรือปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รู้จักการทำงานของสมอง (VTR), คลื่นสมอง เบต้า, ธีต้า, เดลต้า, การผ่อนคลายสู่สภาวะคลื่นสมองธีต้า เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้คำพูดเชิงบวกในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แบ่งการดำเนินการเรียนรู้ ๒ ช่วงกิจกรรม ครั้งละ ๒ ชั่วโมง และ ๑.๒๐ นาที

ระยะเวลา

๓.๒๐ ชั่วโมง

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑ ครูกระบวนการแนะนำองค์ความรู้ใหม่

๒ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการขยายกรอบความคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เปิดมุมมองการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รู้จักจิตใต้สำนึกหรือปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รู้จักการทำงานของสมอง (VTR), คลื่นสมอง เบต้า, ธีต้า, เดลต้า, การผ่อนคลายสู่สภาวะคลื่นสมองธีต้า

๓ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้คำพูดเชิงบวกในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

กิจกรรม ๓.๒ การปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการและการทำกระบวนการกลุ่มผ่านการเล่าเรื่อง

วัตถุประสงค์

เพื่อเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สาระสำคัญ

เรียนรู้กิจกรรมการสอนแบบบูรณาการ การปรับใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใช้พลังคำพูดสอดแทรกการสอนด้วยพลังความรักเมตตา เรียนรู้การทำงานที่เชื่อมโยงของจิต ภาษา และสมองเพื่อเป้าหมายความซื่อสัตย์สุจริตในระดับจิตใต้สำนึก

ระยะเวลา

๖๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑ ครูกระบวนการแนะนำองค์ความรู้ใหม่

๒ เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการปรับใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใช้พลังคำพูดสอดแทรกการสอนด้วยพลังความรักเมตตา เรียนรู้การทำงานที่เชื่อมโยงของจิต ภาษา และสมองเพื่อเป้าหมายความซื่อสัตย์สุจริตในระดับจิตใต้สำนึก

กิจกรรม ๓.๓ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสะท้อนกลับ

วัตถุประสงค์

เรียนรู้ในการไว้วางใจคนรอบข้าง เรียนรู้ในการฟังอย่างไม่ตัดสินเพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างเป็นธรรมชาติ

สาระสำคัญ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการเล่าประสบการณ์ที่ผุดขึ้นภายในจิตใจในประสบการณ์การทำงานของตนเอง สิ่งที่ตนเองได้รับรู้ และเรียนรู้การรับฟังผู้อื่นอย่างลึกซึ้งโดยไม่ตัดสิน ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการได้สะท้อนข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

ระยะเวลา

๓๐ นาที

ผู้เข้าร่วม

พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน ๑๒ รูป/คน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

วัสดุอุปกรณ์

กระดาษ ปากกา คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันซูม

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

๑ ครูกระบวนกรแนะนำกิจกรรม

๒ ครูกระบวนกรเชิญชวนผู้เข้าร่วมโครงการสะท้อนข้อมูลกลับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติงานวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี NLP และหลักธรรมความซื่อสัตย์สุจริตในพระพุทธศาสนา รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ (Workshop) แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถียุทธที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม โรงเรียนละ ๖ รูป/คน เป็นจำนวน ๑๒ รูป/คน และนักเรียนที่พระสอนศีลธรรมและคุณครูได้ร่วมทำกิจกรรมจากการฝึกอบรม จำนวน ๖ คน จากโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้าและโรงเรียนวัดดอนขมิ้น เพื่อพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถียุทธ จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการที่มีการเก็บข้อมูลหลากหลายมิติประกอบด้วย

๓.๔.๑ การสังเกตในระหว่างการปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรม และภายหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรม และบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยศึกษาและสังเกตประสบการณ์ภายในจากการสังเกตตามคำบอกเล่าจากการเสวนาวิวาทะ (Discourse)

๓.๔.๒ การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยรวบรวมข้อมูลจาก

- การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- การสนทนากลุ่มย่อยหลังการอบรมกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เพื่อสะท้อนผลการ

ปฏิบัติการ (reflection)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มต้นตั้งแต่การเริ่มเก็บข้อมูลและสิ้นสุดการเก็บข้อมูล โดยการวิเคราะห์ตีความข้อมูลของงานวิจัยเชิงคุณภาพคือการเข้าใจสถานการณ์และเรื่องราวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยค้นหาความหมายจากคำพูด วิวาทะ และการกระทำผ่านการตีความตามให้ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ และการนำข้อมูลที่ได้กลับไปยืนยันความถูกต้องจากประสบการณ์ที่เป็นจริงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดังนี้

๓.๕.๑ รวบรวมข้อมูลและทบทวนการบันทึกข้อมูล และการบันทึกจากการสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๕.๒ สกัดประโยคสำคัญ (Significant Statement) จากคำพูด วิวาทะ และการกระทำ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

๓.๕.๓ กำหนดความหมาย (Formulate Meaning) ให้กับประโยคที่สำคัญเหล่านั้น โดยคำนึงถึงความหมายที่ซ่อนอยู่ในคำพูด วิวาทะ และการกระทำ จากนั้นจัดหมวดหมู่ข้อมูล และเรียงร้อยความสัมพันธ์ของเรื่องราวโดยมีการอ้างอิง (Quote) คำพูด วิวาทะ และการกระทำ ที่มีความหมายซึ่งเป็นที่มาของการตีความ

๓.๕.๔ ตรวจสอบความถูกต้องจากข้อสรุปข้อมูลโดยเปิดเวทีสนทนากลุ่มผ่านระบบออนไลน์โดยสะท้อนกลับผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกับทีมวิจัย (Research Team) เพื่อก้าวสู่ขั้นตอนของการสร้างข้อสรุปการวิจัยโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในการบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถียุทธ จากนั้นนำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ คน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ๑) พระครูสิริรัตนบัณฑิต, ผศ.ดร. รองคณบดีคณะพุทธศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒) ผศ. สอนประจันต์ เสียงมัน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ๓) ผศ. ดร. พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาสาระเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ใช้กรอบแนวคิดของศาสตร์ Neuro Linguistic Programming (NLP) ได้แก่ เทคนิคการออกแบบเพื่อสร้างตัวตน (Modeling) และเทคนิคการพูดยืนยันกับตนเอง (Self - Affirmation) ซึ่งเกี่ยวกับการปลูกฝังวิถีคิดที่มีประสิทธิภาพของมนุษย์ และเป็นเครื่องมือในการสร้างสภาวะจิตและรูปแบบความคิดใหม่ที่ทรงพลัง และเป็นศาสตร์ที่สอนการใช้สมอง ภาษา และสรีระอวัยวะของมนุษย์อย่างเป็นระบบก่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ จากฐานคิดที่ว่า ความคิดและภาษาที่สื่อออกมา รวมทั้งการทำงานของสมองมนุษย์นั้นมีการเชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก และมีผลที่กระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้น NLP จึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรม และ ชีวิตความเป็นอยู่ ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และนำมาบูรณาการกับแนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ในพระพุทธศาสนา ได้แก่ สัจจัตถ ๓ เป็นต้น

รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบและชุดกิจกรรมเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ออกแบบและนำมาร้อยเรียงกันเพื่อจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง กิจกรรมแต่ละกิจกรรมเป็นกระบวนการในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำพาให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยจำแนกได้ ๓ ระดับ ดังนี้

๑ กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

๒ กิจกรรมสังเกตและสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ภายในของตนเอง เพื่อเปิดเผยลักษณะภายในของตน

๓ กิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค NLP (Neuro Linguistic Programming) เบื้องต้นและเข้าใจตนเอง การยอมรับ และการปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการใช้เทคนิคการกล่าวยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) ซึ่งเป็นหนึ่งในเทคนิคของเอ็นแอลพีมาออกแบบและพัฒนาในชุดกิจกรรมเนื่องจากความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักธรรม การปลูกฝังคุณธรรมที่เป็นนามธรรมต้องผ่านกระบวนการที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ รวมทั้งเทคนิคสร้างตัวตน (Modeling) เป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนได้ค้นพบคนต้นแบบ และสร้างตัวตนตามคนต้นแบบได้

ในแต่ละระดับของเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้สามารถพลิกแพลงและสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ เพื่อนำพาผู้เข้าร่วมกระบวนการให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะ กิจกรรมที่นำเสนอในส่วนนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เข้าร่วมกระบวนการและครูกระบวนการ

บทที่ ๔ ผลการศึกษาวิจัย

การสอนพุทธศาสนาเชิงบูรณาการให้เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมในตัวของผู้เรียน โดยเฉพาะเขตพื้นที่โรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่พบสถานภาพทางเศรษฐกิจ และครอบครัวของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีแนวโน้มด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับค่อนข้างลดน้อยลง สืบเนื่องมาจาก สื่อเทคโนโลยีเข้ามาเผยแพร่ และมีอิทธิพลในชีวิตประจำวันของนักเรียน ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัสในช่วง ๒ – ๓ ปีที่ผ่านมา และปัญหาครอบครัว พ่อแม่หย่าร้างกัน ครอบครัวแตกแยก นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้ขาดความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ถ้าไม่รีบแก้ไขปัญหานักเรียน อาจสร้างปัญหาให้ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมได้

งานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธโดยความร่วมมือของพระสอนศีลธรรมในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่พระสอนศีลธรรม โดยการนำศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ของจิตวิทยาตะวันตกสมัยใหม่ คือ NLP (Neuro Linguistic Programming) ซึ่งเป็นกระบวนการปลูกฝังวิธีคิดที่มีประสิทธิภาพลงในสมองผ่านการทำงานในระดับจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก มาผสมผสานกับหลักการบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์ทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ สุจริต 3 คือ การสุจริตทางกาย อาทิ การช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่ทำร้ายกัน การสุจริตทางวาจา อาทิ การดูแลรักษาคำพูด วาจาอ่อนน้อม ไม่พูดจาโป้ปด ไม่พูดคำหยาบคาย และการสุจริตทางใจ อาทิ การคิดดีต่อกัน ไม่คิดทำร้ายกัน เป็นประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมในการบ่มเพาะและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชน และเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการบูรณาการศาสตร์ของจิตวิทยาตะวันตกกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

๔.๑ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

การพัฒนาชุดกิจกรรมบูรณาการจากกรอบแนวคิด ๓ แนวคิด ได้แก่ แนวคิดสุจริต ๓ , แนวคิด Active learning และ แนวคิดเอ็นแอลพี

๑) แนวคิดสุจริต ๓ สะท้อนผ่าน ๓ มิติคือ

(๑) กายสุจริต เป็นการประพฤติดี และงดงามทางกายโดยงดเว้นจากการไม่เบียดเบียน และฆ่าสัตว์ (ปาณาติบาต) การไม่แย่งชิง คดโกง ยักยอก และลักพาสิ่งของที่เจ้าของมิได้อนุญาต (อทินนาทาน) และการประพฤติผิดในเรื่องกามคุณจนขาดความสำรวมระวัง (กาเมสุมิฉฉจาร)

(๒) วาสุจริต เป็นการประพฤติดี และงดงามทางวาจา โดยการงดเว้นจากการพูดเท็จ และบิดเบือนเพื่อให้ได้มา หรือให้บุคคลอื่นในทางที่ผิด (มุสาวาท) การพูดจาเหน็บแนม และส่อเสียดบุคคลอื่น (ปฺสุณวาท) การพูดคำหยาบคายเพื่อให้คนอื่นเจ็บใจ (ผรุสวาท) และการพูดจาเพื่อเจ้อ หาสาระมิได้จากการพูดเหล่านั้น (สัมผัปปลาปะ)

(๓) มโนสุจริต เป็นการประพฤติดี และงดงามทางจิตใจ โดยการไม่เพ่งเล็งที่จะแสวงหาช่องทางเพื่อให้ทรัพย์สินสมบัติของคนอื่น (อนภิชฌา) การไม่ผูกพยาบาทจองเวรคนอื่น (อพยาบาท) และการมีความคิดในทางที่ถูกต้องเหมาะสม มีปัญญาพิจารณาสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง (สัมมาทิฐิ)

๒) แนวคิดการเรียนรู้แบบ Active Learning การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยให้คำนึงถึงว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (child center) กิจกรรมที่ต้องสามารถสอดแทรก ความคิดของผู้เรียนโดยมีการเสนอข้อคิดเห็นและยังนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เป็นรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะที่เน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีคุณลักษณะดังนี้

(๑) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียนวางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม

(๒) ในแต่ละรูปกิจกรรมที่จัดขึ้น สามารถสร้างแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ หรือร่วมกันการสร้างความรู้ขึ้นมา

(๓) จัดรูปกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัย ผู้สอนต้องปรับรูปแบบกิจกรรมให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับปัจจุบันและคอยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมทุกกิจกรรม สร้างความสนใจพร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ผ่านรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ

(๔) จัดรูปแบบกิจกรรมให้เกิดความท้าทายทางสติปัญญา โดยให้โอกาสสมาชิกทุกคนในห้องได้แสดงออก และขยายโอกาสในการสร้างการเรียนรู้แบบหลากหลาย เน้นการสร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกัน

(๕) ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

๓) แนวคิดเอ็นแอลพี ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ดังนี้

(๑) เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือสุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ อาทิ เสรีวาทินิชาตก พ่อค้าผู้ซื่อสัตย์ในอดีตกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าเสวยชาติพระโพธิสัตว์

(๒) เมื่อได้คุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นแบบแล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย

ขั้นตอนในการพัฒนาชุดกิจกรรม มีดังนี้

๑ ขั้นสำรวจข้อมูลพื้นฐานของพระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการในทักษะการใช้เทคนิคเอ็นแอลพีพบว่า พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการไม่มีพื้นฐานและไม่รู้จักองค์ความรู้นี้

๒ ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต จากการสนทนากลุ่ม พบว่าขาดการบูรณาการหลักคำสอนทางศาสนากับพฤติกรรม เนื่องจากความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักธรรม การปลูกฝังคุณธรรมที่เป็นนามธรรมต้องผ่านกระบวนการที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จึงนำการใช้เทคนิคการกล่าวยืนยันตนเอง (Self Affirmation) เทคนิคของเอ็นแอลพีมาออกแบบและพัฒนาในชุดกิจกรรม รวมทั้งเทคนิคสร้างตัวตน (Modeling) เป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนได้ค้นพบคนต้นแบบ และสร้างตัวตนตามคนต้นแบบได้

๓ ขั้นปฏิบัติการ ทีมวิจัยได้จัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ (Up Skill) ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพีให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อให้พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพี เพื่อนำไปใช้กับนักเรียน ๒ ช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ และ ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ซึ่งในกระบวนการพัฒนาทักษะให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการ ทีมวิจัยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการทำให้พบว่า เด็กนักเรียนบางกลุ่มขาดความรักในตนเอง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการแสดงออก และเด็กบางกลุ่มพูดจาไม่สุภาพ หยาดคาย จึงมีผลเชิงลบต่อพฤติกรรม

ดังนั้น การออกแบบชุดคำกล่าวยืนยันในตนเองนั้น ทีมวิจัยออกแบบจากฐานคิดของเทคนิคเอ็นแอลพี ผสานกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของทีมพระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่กล่าวถึงประเด็นที่เด็กนักเรียนบางกลุ่มขาดความรักความภูมิใจในตนเองและขาดความมั่นใจในตนเอง ทีมวิจัยจึงออกแบบกิจกรรมในงานวิจัย ๒ กิจกรรม คือ ๑ กิจกรรมค้น...คนต้นแบบ โดยสะท้อนความซื่อสัตย์สุจริตที่เป็นนามธรรมออกมาเป็นรูปภาพและตัวอักษร และกิจกรรมที่ ๒ คือ กิจกรรม จ๊ะเอ๋...บ้ายบาย โดยการกล่าวยืนยันตนเอง ซ้ำๆ ทุกวัน เป็นระยะเวลา ๒๑ วัน ดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเอง และผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น

ฉันรู้สึกสดชื่น และมีพลัง

(ชูมือขึ้น) เย้ เย้ เย้

๔ ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ ภายหลังจากการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ (Up Skill) ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพีให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการ ได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในระยะเวลา ๑ เดือน พบว่า พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาทักษะด้านการบูรณาการศาสตร์เอ็นแอลพีและพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ สนุกสนานกับกิจกรรม จ๊ะเอ๋...บ้ายบาย มาก และเกิดการตระหนักรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการพูดจาหยาดคาย เมื่อครูทำสัญลักษณ์มือชี้ที่ปาก จะหยุดพูดหยาดคายทันที

การประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีกับการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทีมวิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ดังนี้

(๑) เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือสุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ อาทิ เสรีวาทนิชชาดก พ่อค้าผู้ซื่อสัตย์ในอดีตกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าเสวยชาติพระโพธิสัตว์

ทีมวิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรมโดยการบูรณาการแนวคิดทั้งสามด้วยกันคือ การนำการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดภาพระบายสีมาใช้ผ่านเทคนิคการถอดแบบภายใต้แนวคิดคนต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกิจกรรมที่ชื่อว่า ค้น...คนต้นแบบ โดยพระสอนศีลธรรมและคุณครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม ทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๑ และ S๒ สะท้อนผลตรงกันว่า กิจกรรมนี้สร้างความสนุกสนานให้แก่เด็กนักเรียนทุกชั้นเรียน เนื่องจากออกแบบให้เด็กวาดรูปตามความคิดที่สร้างสรรค์ และสะท้อนออกมาเป็นภาพและตัวอักษรอย่างอิสระภายใต้แนวคิดคนต้นแบบของตนเอง ดังภาพ ๔.๑ ก

ภาพ ๔.๑ ก กิจกรรมค้น...คนต้นแบบ

ครูได้ถอดแบบบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จากการที่ครูได้เลือกบุคคลต้นแบบ และพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยนำหลักคำสอนและแนวการปฏิบัติของบุคคลต้นแบบมาใช้ในชีวิตประจำวัน และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนคิดถึงคนต้นแบบของตัวเองที่ตัวเองเชื่อมั่น และศรัทธา โดยนำแนวทางของบุคคลต้นแบบนั้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในเชิงบวกตามลักษณะของบุคคลต้นแบบที่นักเรียนเลือก เช่น

- ให้นักเรียนวาดรูปบุคคลต้นแบบของตนเอง และนักเรียนสามารถอธิบายคุณลักษณะของบุคคลต้นแบบที่ตัวเองเลือกให้เพื่อนๆ ได้ โดยอภิปรายร่วมกันในห้องเรียน

นักเรียนนำเสนอบุคคลต้นแบบของตนเองร่วมกัน พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตของบุคคลต้นแบบนั้น ๆ

-หลังจากนักเรียนได้ถอดแบบบุคคลต้นแบบ จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกด้านความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นมากขึ้น สังเกตจากพฤติกรรมการเก็บสิ่งของมีค่าของผู้อื่นได้ แล้วนำมาส่งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานทั้งของตัวเองและงานส่วนรวม นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อตนเองและต่อส่วนรวม โดยเฉพาะเรื่องการมีจิตอาสาช่วยงานโรงเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีพฤติกรรมไม่นั่งเฉยต่อสถานการณ์ที่พบเจอในแต่ละวัน โดยสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งตัวเองและบุคคลในสังคมนั้น ๆ

(๒) เมื่อได้คุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นแบบแล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิสุทธิพุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย

เทคนิคเอ็นแอลพีมีความโดดเด่นในเรื่องการสะกดจิตตนเองและนำมาพัฒนาร่วมกับทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม คือทฤษฎีการยืนยันตนเอง (Self - Affirmation Theory) ของ Claude Steele ซึ่งให้คำจำกัดความทฤษฎีการยืนยันตนเองว่า เป็นการกระทำใด ๆ ของบุคคล เพื่อยืนยันกับตนเองว่าตนนั้นมีคุณค่า มีความสามารถ มีจริยธรรม หรือภาพลักษณ์ในทางด้านบวกอื่น ๆ

ชุดกิจกรรมของโครงการวิจัยนี้จึงออกแบบกระบวนการสะกดจิตตนเองผ่านการฝึกใช้คำพูดยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทุกวันติดต่อกันอย่างน้อย ๒๑ วัน ทีมวิจัยเรียกกิจกรรมนี้ว่า จ๊ะเอ๋...บ้ายบายดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พุทธิ ทำดีกับตัวเอง และผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น
ฉันรู้สึกสดชื่น และมีพลัง
(คู่มือชั้น) เย้ เย้ เย้

ระบบการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของผู้เข้ากระบวนการจะจดจำคำพูดฝังพลังผ่านระบบจิตใต้สำนึก ทุกครั้งที่รักตัวเอง ภูมิใจตัวเอง คิดดี พูดดี ทำดี ซื่อสัตย์สุจริต จะเชื่อมโยงกับความรู้สึกสดชื่น และมีพลัง ซึ่งเป็นอาการทางกายที่แสดงออกมา เมื่อฝึกบ่อย ๆ ทุก ๆ วันในลักษณะเดิม ๆ จนเคยชิน ทำให้เป็นนิสัย จนอารมณ์ชนิดนั้นเชื่อมโยงกับอาการทางกายที่แสดงออก การทำอย่างนี้ระบบประสาทจะรับรู้และบันทึกไว้แบบถาวร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทรงพลัง

ทีมวิจัยได้ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมของทีมโรงเรียนวิถิพุทธพบว่า ทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๑ ซึ่งพระสอนศีลธรรมและครูเข้าร่วมอบรมจำนวน ๖ รูป/คน ได้เห็นประโยชน์จากกิจกรรมนี้ในการใช้กับเด็กชั้นปฐมวัยซึ่งการใช้ท่าทางประกอบคำพูดซ้ำ ๆ เป็นที่สนใจของเด็กชั้นปฐมวัยมาก การดำเนินกิจกรรมนี้ก่อนเข้าสู่การเรียนการสอนปกติสามารถช่วยเรียกสมาธิของเด็กให้กลับมาสู่ตัวเองได้ และเด็กนักเรียนบางคนมีความรู้สึกไม่ค่อยชื่นชมในตัวเอง เมื่อทำกิจกรรมนี้บ่อย ๆ จึงช่วยย้ำเตือนให้เด็กกลุ่มนี้ตระหนักข้อดีของตนเอง รู้สึกภูมิใจในตัวเอง ทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๑ จึงได้ขยายผลกิจกรรมไปสู่ครูคนอื่นและชั้นเรียนอื่น ๆ จนกระทั่งได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน และขยายผลในการดำเนินกิจกรรมการกล่าวยืนยันตนเองเป็นกิจกรรมหน้าเสาธงของโรงเรียนวิถิพุทธ S๑ ดังภาพที่ ๔.๑ ข

ส่วนทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ นั้นยังมีความไม่พร้อมทั้งด้านผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนจึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมนี้ได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพ ๔.๑ ข แสดงกิจกรรมการกล่าวยืนยันตนเอง (จีเอ...บ้ายบาย)

ทีมวิจัยได้ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมจากการเข้ารับการอบรมได้นำมาฝึกให้นักเรียนกล่าวคำยืนยันกับตัวเองทุกเช้าก่อนเข้าเรียนชั่วโมงที่ ๑ ทุกวัน ทั้งในห้องเรียนและหน้าเสาธงในกิจกรรมเคารพธงชาติตอนเช้าพร้อมกันทั้งโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในครั้งแรกๆ ให้นักเรียนแกนนำเป็นผู้กล่าวนำนักเรียนทั้งหมดยืนยันตัวเองประกอบท่าทางประโยคละ ๓ ครั้ง โดยให้นักเรียนกล่าวตามที่ประโยค พร้อมกับให้นักเรียนได้คัดคำกล่าวยืนยันตัวเองลงในสมุดเพื่อฝึกการอ่านและเขียนคำยืนยันตัวเอง

จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนมีสมาธิมากขึ้น มีความตื่นตัวและร้องขอให้กล่าวยืนยันทุกเช้า โดยนักเรียนทุกคนสามารถกล่าวคำยืนยันประกอบท่าทางได้อย่างถูกต้อง และนักเรียนเข้าใจและมีจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตมากยิ่งขึ้น สังเกตจากการปฏิบัติตนนักเรียนจะมีความสำรวม กล่าวพูดความจริง และสามารถรับรู้พฤติกรรมเชิงบวกได้จากสีหน้า ท่าทาง และการปฏิบัติตนของนักเรียนในแต่ละวัน

หลังจากที่นักเรียนได้กล่าวยืนยันตนเองทุกวันติดต่อกัน ในระยะเวลา ๒๑ วัน จะเห็นได้ว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมเชิงบวก ได้แก่ การพูดความจริงไม่พูดเท็จ นักเรียนไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง พบเจอสิ่งของ

จะนำมาแจ้งครู เพื่อประกาศตามหาเจ้าของ นักเรียนมีพฤติกรรมมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น นักเรียนพูดจาไพเราะมากขึ้น รู้จักการรอคอย ไม่แสวงหาความเด่นหรือสง่าของ นักเรียนชื่นชมและยินดีในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น นักเรียนมีนิสัยอ่อนโยน ร่าเริง แจ่มใส มีกิริยามารยาทอ่อนน้อม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๔.๒ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริต

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการออกแบบชุดกิจกรรมในงานวิจัยนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ในระดับสร้างกระบวนทัศน์ (Mental Model Building) เป็นการเรียนรู้ที่นำประสบการณ์มาสังเคราะห์เป็นความเชื่อ ค่านิยม จึงเป็นลักษณะการบ่มเพาะคุณลักษณะนิสัย ความเชื่อ ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริตด้วยการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆให้กับผู้เรียน และใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้คิด (thinking) ได้พูด (talking) ได้ลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้ชัดเจนและรวดเร็ว ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีกับการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ดังนี้

๑. เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือ สุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ และใช้เทคนิคการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดรูปคนต้นแบบมาผสมผสานในการพัฒนาชุดกิจกรรม

๒. กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตครั้งนี้ใช้แนวคิดสุจริต ๓ เป็นกรอบ ๓ มิติ เป็นการออกแบบการจัดการกระบวนกรเรียนรู้ในกลุ่มขนาดกลาง คือ มีพระสอนศีลธรรมและครูผู้เข้าร่วมกระบวนการทั้งหมด ๑๒ รูป/คน จากโรงเรียนวิถิพุทธ S๑ ๖ คนและโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ ๖ คน ดังนี้

มิติแรก คือ กายสุจริต ได้แก่ การทำดีต่อตัวเองและผู้อื่น อาทิ การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การไม่ทำร้ายกัน

มิติที่สอง คือ วจีสุจริต ได้แก่ การพูดดีต่อตัวเองและผู้อื่น อาทิ การพูดถ้อยคำไพเราะ พูดจาอ่อนน้อม ไม่พูดคำหยาบคาย ไม่พูดไปปิด

มิติที่สาม คือ มโนสุจริต ได้แก่ การคิดดีต่อตัวเองและผู้อื่น อาทิ การไม่คิดร้าย

แนวคิดสุจริต ๓ ทั้ง ๓ มิติดังนี้นำมาบูรณาการกับเทคนิคเอ็นแอลพี โดยออกแบบเพื่อใช้เป็นคำพูดกล่าวยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) ดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น

ฉันสดชื่นและมีพลัง เย้ เย้ เย้

นอกจากการออกแบบคำพูดกล่าวยืนยันตนเองแล้วได้นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิคเอ็นแอลพี ที่เรียกว่า การฝังพลัง (Anchoring) โดยเคาะเป็นจุดตามร่างกาย ดังนี้

ประโยคคำพูด	จุดเคาะ
ฉันรักตัวเอง	สันฝ่ามือ
ฉันภูมิใจในตัวเอง	ขมับทั้งสองข้าง
ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น	กลางหน้าผาก
ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเองและผู้อื่น	คาง
ฉันรู้สึกสดชื่นและมีพลัง	โหนบราทั้งสองข้าง
เย่ เย่ เย่	ขมับทั้งสองข้างขึ้น

การประเมินการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมกระบวนการ ผู้วิจัยและคณะใช้วิธีการสัมภาษณ์ และตีความ จากถ้อยคำอันเกิดจากวิวาทะ และวิธีการประเมินด้วยตัวของผู้เข้าร่วมกระบวนการเองเป็นหลัก เป็นการประเมิน โดยอัตวิสัย เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกและประเมินการเรียนรู้ประกอบด้วย

- การเขียนบันทึกการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง
- การถ่ายทอดผ่านเรื่องเล่าของตนเอง
- การสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group)

จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องโดยวิธีสามเส้า โดยหลังจากผ่านการตีความจากผู้วิจัยและคณะเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้สะท้อนข้อมูลกลับแก่ผู้เข้าร่วมกระบวนการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องโดยจำแนกการสะท้อนผล ๓ ระดับ ได้แก่

ระดับที่ ๑ การสะท้อนผลในระดับเนื้อหา (Content reflection) กล่าวสะท้อนในสิ่งที่บุคคลคิด รับรู้ รู้สึก หรือการกระทำที่สะท้อนถึงการเรียนรู้เพื่อแสดงความหมายเดิมของความคิด ความรู้สึก

ระดับที่ ๒ การสะท้อนผลระดับกระบวนการ (Process reflection) ว่าบุคคลคิด รับรู้ รู้สึกได้อย่างไร เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความหมายใหม่ (Learning new meaning schemes) ซึ่งมีมติการสร้างความหมายใหม่เป็น กระบวนการเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ

ระดับที่ ๓ การสะท้อนกระบวนการทัศน์ (Premise reflection) เป็นการสะท้อนว่าบุคคลคิด รับรู้หรือรู้สึกไปทำไม เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติระดับโลกทัศน์ที่พบบุคคลไปสู่การมีมุมมองใหม่ๆต่อโลก (Point of View) เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Learning through meaning transformation)

ทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ จำนวน ๖ รูป/คน ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ จำแนกการสะท้อนผลได้ สองระดับ คือ ระดับที่ ๒ การสะท้อนผลระดับกระบวนการ และระดับที่ ๓ การสะท้อน ผลระดับกระบวนการทัศน์ ดังนี้

ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ จำนวน ๓ รูป/คน ได้สะท้อนผลระดับที่ ๒ คือ การสะท้อนผลระดับกระบวนการเป็นการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ มีมติของการสร้างความหมายใหม่คือการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้กับเทคนิคการสอน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น

ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ จำนวน ๓ รูป/คน ได้สะท้อนผลระดับที่ ๓ คือ การสะท้อนผลระดับกระบวนการทัศน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติระดับโลกทัศน์ที่พบบุคคลไปสู่การมีมุมมองใหม่ๆต่อโลก (Point of View) เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Learning through meaning transformation) คือทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ จำนวน ๓ คน ได้พัฒนาเทคนิคการสอนของตนเองต่อยอดจากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม เช่น การพัฒนาเทคนิคการกล่าวยืนยันตนเองไปออกแบบเชิงสัญลักษณ์ภาษามือพร้อมพูดประกอบ สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ เช่น เมื่อนักเรียนพูดคำหยาบคาย จะใช้สัญลักษณ์มือเคาะที่ปาก แล้วกล่าว

คำยืนยันตนว่า “ฉันพูดกับตนเองและผู้อื่น” ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ และหยุดพฤติกรรมพูดจาหยาบคายได้ทันที

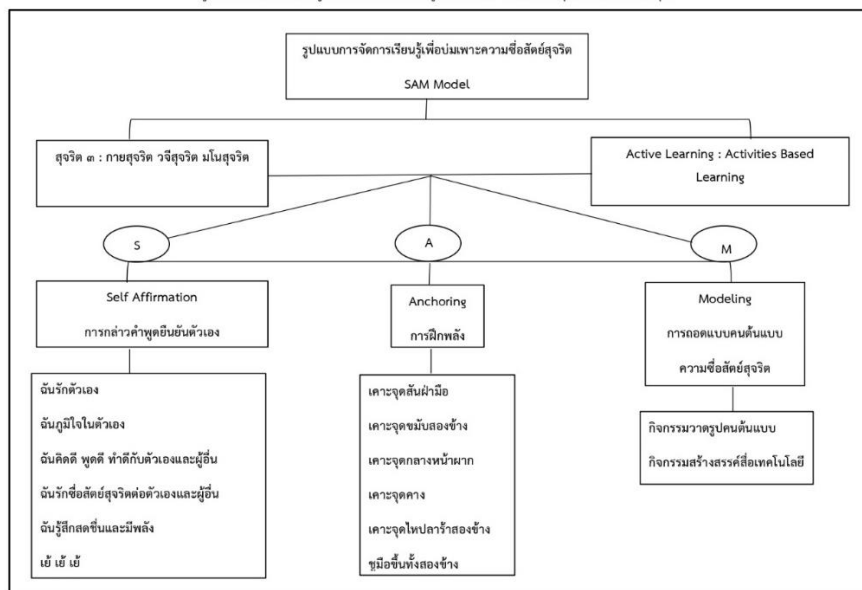
ส่วนทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ จำนวน ๖ รูป/คน ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ ทั้งหมดสะท้อนผลในระดับเนื้อหา สะท้อนผ่านการเรียนรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของครูและพระสอนศีลธรรมจากโรงเรียนวิถิพุทธทีม S๒ เช่น การสะท้อนคำจำกัดความ หรือนิยามในสิ่งที่เคยเรียนรู้

เนื่องจากโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ มีความไม่พร้อมทางด้านบุคลากร และเป็นช่วงของการปรับเปลี่ยนผู้บริหารของโรงเรียนชุดกิจกรรมที่ใช้เทคนิคการกล่าวยืนยันตนเองจำนวน ๒๑ วัน จึงไม่ได้รับการร่วมมือสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ แต่ชุดกิจกรรมค้น...คนต้นแบบ โดยการใช้เทคนิคการถอดแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดภาพ สมาชิกจากทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ ได้สะท้อนผลว่ากิจกรรมนี้เป็นที่ชื่นชอบของนักเรียน

การที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการแต่ละบุคคลเกิดพัฒนาการเรียนรู้ ในระดับมิติที่แตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบุคคลในทีมโรงเรียนวิถิพุทธทั้งสภาวะภายนอกและสภาวะภายใน โดยการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ได้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล (individual transformation) ๓ มิติ ดังที่กล่าวมาแล้ว

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อการบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตมุ่งเน้นการให้อำนาจความรู้ใหม่แก่พระสอนศีลธรรมและครูทีมโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการมีโอกาสพิจารณาด้วยตนเองอย่างใคร่ครวญ มีจังหวะที่จะใช้เวลาใคร่ครวญภายใน หรือมีความสงบ โดยเปิดรับสิ่งต่าง ๆ เข้ามาพิจารณา มีบรรยากาศของความรักความเมตตาด้วยการโอบอุ้มของกลุ่ม รวมทั้งความต่อเนื่องกลิ่นไหลของกระบวนการเรียนรู้ จึงช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเกิดการตระหนักรู้ภายในตนเอง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ครั้งนี้จึงเป็นไปเพื่อสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูที่ร่วมโครงการได้เปิดกว้างในการสะท้อนความคิดเห็น ความรู้สึกและตัวตนของตนเอง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตัวผู้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ กับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเผชิญกับความจริงภายในของตัวผู้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ ภายใต้บรรยากาศของกัลยาณมิตรเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้เกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนของตนเอง

รูปภาพ ๔.๒ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในโรงเรียนวิถิพุทธ

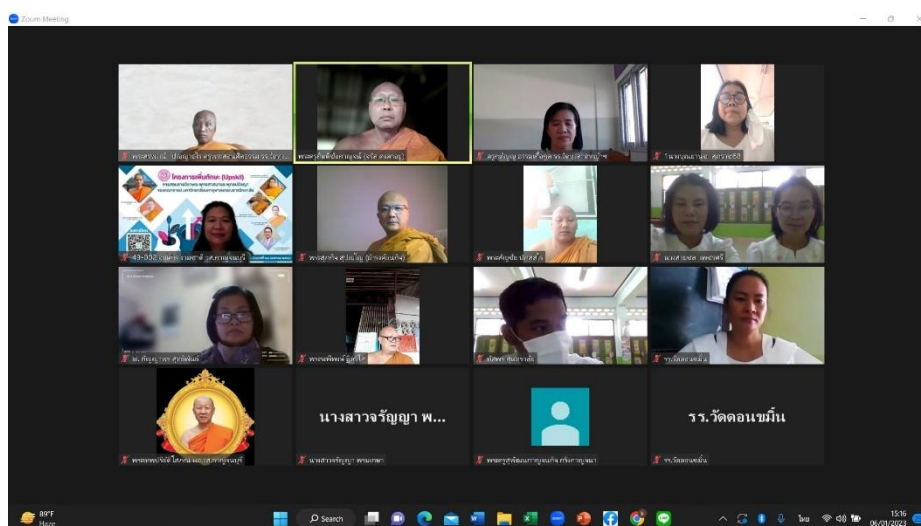

๔.๓ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อปมเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนโรงเรียนวิถีพุทธ

การพัฒนาชุดกิจกรรมและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อปมเพาะความซื่อสัตย์สุจริตสามารถขยายเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธแบบทั้งโรงเรียน (Whole school) ได้ ๑ โรงเรียน ซึ่งใช้หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) ทีมเรียนรู้

จากขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อปมเพาะความซื่อสัตย์สุจริต ทีมผู้วิจัยได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถีพุทธ จำนวน ๒ โรงเรียน ได้แก่ ทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ และทีมโรงเรียนวิถีพุทธ S๒ เพื่อให้ทีมเรียนรู้ได้รับความรู้ และสามารถสร้างความรู้รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพ ๔.๓ ก

ภาพ ๔.๓ ก

ทีมเรียนรู้ได้สร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นโรงเรียนต้นแบบ ๑ โรงเรียน คือ โรงเรียนวิถีพุทธ S๑ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยชิ้นนี้ เริ่มต้นจากพระสอนศีลธรรม ๓ รูป และทีมครูในโรงเรียนวิถีพุทธเข้าร่วมอบรม ๓ คน จากโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ ซึ่งทีมครูในโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ ได้ขยายองค์ความรู้จากการอบรมสู่ครูทุกคนในโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากนั้นได้ขยายผลไปสู่การฝึกอบรมทักษะการเรียนรู้ชุดกิจกรรมของงานวิจัยชิ้นนี้แก่นักเรียนทุกคนในโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ ดังภาพ ๔.๓ ข

ภาพ ๔.๓ ข

ทีมผู้วิจัยพบว่า การร่วมมือรวมพลังเป็นทีม (Collaborative Teamwork) เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นต้องอาศัยการร่วมมือรวมพลังของผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งโรงเรียน และสิ่งสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การดำเนินกิจกรรมเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ (shared vision) คุณค่า (shared values) เป้าหมาย (share goals) และพันธกิจร่วมกัน (shared mission) เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และบรรลุผลที่ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้

ทีมผู้วิจัยพบว่า การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องสร้างโอกาสให้พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถิพุทธได้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ได้เปิดโอกาสให้พระสอนศีลธรรม และครูโรงเรียนวิถิพุทธที่เข้าร่วมโครงการมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้โครงการบริการทางวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพพลุย ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชนท้องถิ่นในระดับอุดมศึกษา และ สื่อเทคโนโลยีจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน

๓) กระบวนการจัดการเรียนรู้

ทีมผู้วิจัย มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

๑. สร้างทีมครูต้นแบบ (Model teacher) จำนวน ๖ คน จากโรงเรียนวิถิพุทธ ๕๑ เข้าร่วมทีมสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตร่วมกัน

๒. วางแผนและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Plan)

๓. ลงมือปฏิบัติ (Do) ดำเนินการชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบ โดยทีมผู้วิจัยได้เยี่ยมและสังเกตการณ์ทำงานจริง และเก็บภาพกิจกรรม

๔. การสนทนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติ (Reflection) การพูดคุยสนทนากันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษาและผู้บริหาร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อสะท้อน ผลการปฏิบัติรวมทั้งร่วมกัน เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จร่วมกัน

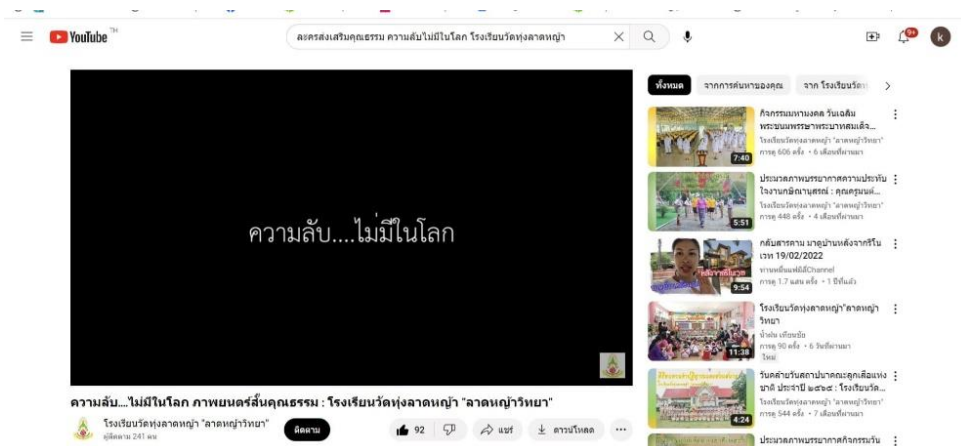
๔) เครือข่าย

การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทีมผู้วิจัยได้สร้างโอกาสให้คุณครูและพระสอนศีลธรรมจากโรงเรียนวิถิพุทธได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อฝึกอบรมนวัตกรรมการสอนด้วยเทคนิคเอ็นแอลพี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน เมื่อสมาชิกได้รับการฝึกอบรมองค์ความรู้ใหม่และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน จึงเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกัน เมื่อวิสัยทัศน์และอุดมการณ์สอดคล้องกัน และผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธให้การสนับสนุนในทิศทางเดียวกัน ทีมวิจัยจึงสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติการชุดกิจกรรมภายในโรงเรียนได้แบบทีมทั้งโรงเรียน (whole school)

๕) เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทีมผู้วิจัยได้สร้างโอกาสให้คุณครูและพระสอนศีลธรรมโรงเรียนวิถิพุทธได้เข้าร่วมกิจกรรมประกวดการสร้างสื่อเทคโนโลยีที่เสริมสร้างการบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต โดยผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ ๕๑ให้การสนับสนุนเป็นผู้อำนวยการผลิตสื่อสร้างสรรค์ ในรูปแบบภาพยนตร์สั้น ความลับ...ไม่มีในโลก ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศช่องทางยูทูป และเฟซบุ๊ก ดังภาพ ๔.๓ ค

ลิงค์เข้าชม ละครส่งเสริมคุณธรรม: https://www.youtube.com/watch?v=fx๑Uwxquq_A

ภาพ ๔.๓ ค กิจกรรมสร้างสรรค์สื่อเทคโนโลยี

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความเชื่อศรัทธาสุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังนี้

๑. เทคนิคเอ็นแอลพี สามารถช่วยให้บุคคลตระหนักถึงรูปแบบการสื่อสารของตนเองและของผู้อื่นมากขึ้น เมื่อรวมเทคนิคเหล่านี้เข้ากับความเชื่อศรัทธา บุคคลสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการสื่อสารกับตนเอง ด้วยการยืนยันตนเอง (Self Affirmation) การพูดคุยหรือสั่งสมองของตนเองให้เชื่อในสิ่งที่ย้ำกับตัวเอง ซึ่งการพูดคุยหรือการสั่งสมองให้เชื่อแบบนี้จะส่งผลให้พฤติกรรม ความคิด วิธีการใช้ชีวิต เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ หลักการประพฤติตน ให้เป็นผู้มีความเชื่อศรัทธาสุจริตต่อตนเองและผู้อื่น การเพิ่มความตระหนักในตนเองด้วยเทคนิค NLP สามารถช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองมากขึ้น เมื่อรวมเทคนิคเหล่านี้เข้ากับความเชื่อศรัทธา บุคคลสามารถพัฒนาความรู้สึกของตนเองได้ถูกต้องและซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตด้วยความเชื่อศรัทธาสุจริต ด้วยการใช้ชุดกิจกรรมยืนยันเรื่องความเชื่อศรัทธาเป็นกิจกรรมที่ทำหน้าเสาธง และก่อนการเข้าเรียน เป็นประจำ

๒. เทคนิคเอ็นแอลพี สามารถช่วยให้บุคคลเอาชนะความเชื่อที่จำกัดและการพูดถึงตนเองในแง่ลบได้ เมื่อนำเทคนิคเหล่านี้มาผสมผสานกับความเชื่อศรัทธา บุคคลต่าง ๆ จะสามารถพัฒนาภาพลักษณ์ของตนเองในเชิงบวก และเพิ่มพลัง ซึ่งนำไปสู่ความมั่นใจและความนับถือตนเองที่เพิ่มขึ้น ผสานกับกิจกรรมให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ คือ การยืนยันกับตนเองว่าจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อศรัทธาสุจริตต่อตนเองและผู้อื่น นำมาสู่การปฏิบัติอย่างซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ร่วมกับรูปแบบกิจกรรมและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในแต่ละวัน เช่น รับผิดชอบเขตพื้นที่ของตนเอง การตั้งใจเรียนโดยการไม่ลอกการบ้านหรือข้อสอบ กิจกรรมรางวัลแห่งความเชื่อศรัทธา

๓. เทคนิคเอ็นแอลพี สามารถช่วยให้บุคคลเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตนเองและอารมณ์ของผู้อื่นได้ดีขึ้น การผสมผสานเทคนิคเหล่านี้เข้ากับความเชื่อศรัทธา แต่ละคนสามารถพัฒนาความเห็นอกเห็นใจและความเห็นอกเห็นใจมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้นและความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาพฤติกรรมด้วยการยืนยันกับตนเองว่าจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อศรัทธาสุจริตต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนักเรียนจะกล่าวยืนยันด้วยตนเองแล้ว ครูประจำชั้นก็จะร่วมกล่าวยืนยันตนเองกับนักเรียนด้วยและคอยช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษาผ่านกิจกรรมโฮมรูม ด้วยการสอดส่องดูแล ติดตามและให้กำลังใจนักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนมีกำลังใจและความเชื่อมั่นในความเชื่อศรัทธา

๔. สร้างต้นแบบที่ดี คือ สร้างกิจกรรมจากความฝันสู่ความจริง โดยคิดถึงคนต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต คือ คนที่เรายึดเป็นแบบอย่างที่ดีที่เราได้ ผ่านกิจกรรมการวาดภาพ จากจินตนาการ และมีการบรรยายพิเศษโดยวิทยากรทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจะได้แรงบันดาลใจที่ดีจากบุคคลต้นแบบ เป็นเหมือนแรงกระตุ้นให้ พัฒนาศักยภาพในการทำความดีมากยิ่งขึ้น มุ่งไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

๕. สร้างความชัดเจนและคุณค่า คือ สร้างความเข้าใจให้ชัดเจนว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมเริ่มต้นแห่งความดีทั้งหลาย เป็นสิ่งที่ควรพูด สอน และอบรมอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับกระบวนการ วิธีการ แนวทางการปฏิบัติของความซื่อสัตย์ควบคู่ไปกับการทบทวนศีลธรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับเยาวชนในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังให้ครูประจำชั้นได้สอดแทรกเพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตในระหว่างการสอน ตามความเหมาะสมเพื่อต่อยอดในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง ให้เยาวชนเห็นถึงคุณค่าของความซื่อสัตย์ที่ตนเองได้รับ คือ ความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือ เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมาพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ดังนั้น รูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตจึงเป็นพฤติกรรมที่ควรบ่มเพาะในเยาวชน เพราะการที่จะสามารถก้าวผ่านสิ่งต่าง ๆ ไปได้ต้องเรียนรู้ที่จะมีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ให้รู้จักการประพัตติตนทั้งกาย วาจา และใจอย่างถูกต้อง เหมาะสม ตรงไปตรงมาทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นคุณธรรมที่จำเป็นไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตามจะต้องมีการปลูกฝังเยาวชนให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะหากขาดคุณธรรมข้อนี้เมื่อใด การใช้ชีวิตในสังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอารัดเอาเปรียบกัน และเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย จึงต้องสร้างเป็นนิสัยและพฤติกรรมที่ดี ประกอบกับการจะเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตต้องมีความชัดเจนและความมั่นใจในการปฏิบัติตน ต้องฝึกสร้างความเชื่อมั่นและยืนยันหนักแน่นกับตนเอง ให้มีสติมั่นคงอยู่กับความดี อยู่กับความเป็นจริง ไม่หลงไปกับจิตที่พยายามไหลลงต่ำเหมือนสายน้ำที่มีโลก รัก โกรธ หลง อยากรู้ อยากรู้ อยากรู้ เป็น ต้องไม่อยากรู้ของๆ ใครมาเป็นของเราและถ้าสัญญาว่าจะทำอะไร ต้องทำให้ได้ หรือพูดคำไหนต้องเป็นคำนั้น เขาเรียกว่า วาจาซื่อสัตย์ คือพูดจริง ทำได้จริงนั่นเอง โดยอาศัย ทฤษฎี การยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) มาร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม โดยทฤษฎีการยืนยันตนเอง จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อใดก็ตามที่ทำดี จะเป็นการต่อยอดถึงคุณค่าของตนคือการเป็นคนดี มีศีลธรรม เพิ่มกำลังใจในการคิดดี ทำดี พูดดี คบคนดี ไปสู่ที่ที่ดีได้

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๕.๑.๑ สรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ ๑ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

การพัฒนาชุดกิจกรรมมี ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑ ขั้นสำรวจข้อมูลพื้นฐานของพระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการในทักษะการใช้เทคนิคเอ็นแอลพีพบว่า พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการไม่มีพื้นฐานและไม่รู้จักองค์ความรู้นี้

๒ ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต จากการสนทนากลุ่ม พบว่าขาดการบูรณาการหลักคำสอนทางศาสนากับพฤติกรรม เนื่องจากความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักธรรม การปลูกฝังคุณธรรมที่เป็นนามธรรมต้องผ่านกระบวนการที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ

๓ ขั้นปฏิบัติการ ทีมวิจัยได้จัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ (Up Skill) ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพีให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อให้พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพี ซึ่งในกระบวนการพัฒนาทักษะให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการ ทีมวิจัยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการทำให้พบว่า เด็กนักเรียนบางกลุ่มขาดความรักในตนเองขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการแสดงออก และมีผลเชิงลบต่อพฤติกรรม

การออกแบบชุดคำกล่าวยืนยันในตนเองนั้น ทีมวิจัยออกแบบจากฐานคิดของเทคนิคเอ็นแอลพีผสมกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของทีมพระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่กล่าวถึงประเด็นที่เด็กนักเรียนบางกลุ่มขาดความรักความภูมิใจในตนเองและขาดความมั่นใจในตนเอง บางครั้งพูดจาหยาบคาย พูดจาไม่ไพเราะ ทีมวิจัยจึงออกแบบกิจกรรมในงานวิจัย ๒ กิจกรรม คือ ๑ กิจกรรมค้น...คนต้นแบบ โดยสะท้อนความซื่อสัตย์สุจริตที่เป็นนามธรรมออกมาเป็นรูปภาพและตัวอักษร และกิจกรรมที่ ๒ คือ กิจกรรม จ๊ะเอ๋...บ้ายบาย โดยการกล่าวยืนยันตนเอง ซ้ำๆ ทุกวัน เป็นระยะเวลา ๒๑ วัน

๔ ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ ภายหลังจากการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ (Up Skill) ด้วยเทคนิคเอ็นแอลพีให้แก่พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการ ได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในระยะเวลา ๑ เดือน พบว่า พระสอนศีลธรรมและครูโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาทักษะด้านการบูรณาการศาสตร์เอ็นแอลพีและพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ สนุกสนานกับกิจกรรม จ๊ะเอ๋...บ้ายบาย มาก สอดคล้องกับมติการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ของการเป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธโดยการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีชีวิตจริง

๕.๑.๒ สรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการออกแบบชุดกิจกรรมในงานวิจัยนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ในระดับสร้างกระบวนทัศน์ (Mental Model Building) เป็นการเรียนรู้ที่นำประสบการณ์มาสังสมจนเป็นความเชื่อ ค่านิยม จึงเป็นลักษณะการบ่มเพาะคุณลักษณะนิสัย

ความเชื่อ ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริตด้วยการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆให้กับผู้เรียน และใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้คิด (thinking) ได้พูด (talking) ได้ลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้ชัดเจนและรวดเร็ว ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีกับการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นเทคนิคเอ็นแอลพี ดังนี้

๑ เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือสุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนามาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ และใช้เทคนิคการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดรูปคนต้นแบบมาผสมผสานในการพัฒนาชุดกิจกรรม

๒ กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตครั้งนี้ใช้แนวคิดสุจริต ๓ เป็นกรอบ ๓ มิติ เป็นการออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มขนาดกลาง คือ มีพระสอนศีลธรรมและครูผู้เข้าร่วมกระบวนการทั้งหมด ๑๒ รูป/คน จากโรงเรียนวิถีพุทธ S๑ ๖ คนและโรงเรียนวิถีพุทธ S๒ ๖ คน ดังนี้

มิติแรก คือ กายสุจริต ได้แก่ การทำดีต่อตัวเองและผู้อื่น อาทิ การไม่ทำร้ายตนเอง ไม่ทำร้ายแก่ผู้อื่น

มิติที่สอง คือ วาจาสุจริต ได้แก่ การพูดดีต่อตัวเองและผู้อื่น อาทิ การพูดถ้อยคำไพเราะ ถ้อยคำอ่อนน้อม ไม่ทะเลาะวิวาท กล่าวคำหยาบคาย

มิติที่สาม คือ มโนสุจริต ได้แก่ การคิดดีต่อตัวเองและผู้อื่น ไม่คิดร้ายต่อตนเองและผู้อื่น
แนวคิดสุจริต ๓ ทั้ง ๓ มิติดังนี้นำมาบูรณาการกับเทคนิคเอ็นแอลพี โดยออกแบบเพื่อใช้เป็นคำพูดกล่าวยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) ดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น

ฉันสดชื่นและมีพลัง เย้ เย้ เย้

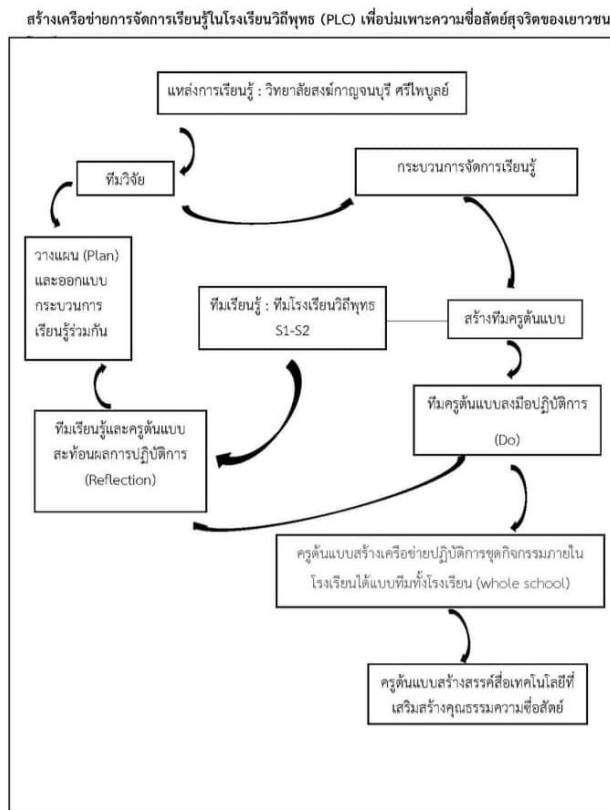
นอกจากการออกแบบคำพูดกล่าวยืนยันตนเองแล้วได้นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิคเอ็นแอลพี ที่เรียกว่าการฝังพลัง (Anchoring) โดยการเคาะจุดตามร่างกาย ๔ จุด และการขมู่มือขึ้น

การพัฒนากิจกรรมนี้เป็นการนำเทคนิคของเอ็นแอลพีมาสร้างสรรค์และประยุกต์เป็นนวัตกรรมเพื่อใช้กับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นและชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ นพ.วิจารณ์ พานิช ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ศตวรรษที่ ๒๑ ในการประยุกต์สู่นวัตกรรม การลงมือปฏิบัติความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รศ.ดร.ประยูร สุยะใจ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม (NLP) ในจิตบำบัดว่าเป็นเทคนิคที่สร้างทรรคนะใหม่ได้จิตสำนึกแบบองค์รวมและเป็นวิธีที่ช่วยเปลี่ยนแปลงทรรคนะซึ่งบุคคลเคยรับรู้ และให้ความหมายต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ผ่านการทำงานของจิตได้สำนึกซึ่งมีพลังปราศจากข้อจำกัด ซึ่งผู้รับการปรึกษาที่ผ่านกระบวนการปรึกษาด้วยเทคนิคสร้างทรรคนะใหม่ได้จิตสำนึกแบบองค์รวมมีความเชื่อมั่นมากขึ้น มีพลังบวกที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

๕.๑.๓ สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ ๓ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชน

การพัฒนาชุดกิจกรรมและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตสามารถขยายเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนวิถีพุทธแบบทีมทั้งโรงเรียน (Whole school) ได้ ๑ โรงเรียนซึ่งใช้หลักการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบการวิเคราะห์ ดังนี้

- ๑) ทีมเรียนรู้
- ๒) แหล่งเรียนรู้
- ๓) กระบวนการจัดการเรียนรู้
- ๔) เครือข่าย
- ๕) เทคโนโลยี สารสนเทศ

๕.๒ อภิปรายผล

งานวิจัยนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ในระดับสร้างกระบวนทัศน์ (Mental Model Building) เป็นการเรียนรู้ที่นำประสบการณ์มาสังสมจนเป็นความเชื่อ ค่านิยม จึงเป็นลักษณะการบ่มเพาะคุณลักษณะนิสัย ความเชื่อ ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สุจริตด้วยการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆให้กับผู้เรียน และใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้คิด (thinking) ได้พูด (talking) ได้ลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ได้ชัดเจนและรวดเร็ว ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็นแอลพีกับการปลูกฝังคุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ทีมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของเทคนิค เอ็นแอลพี ดังนี้

- (๑) เทคนิคการถอดแบบ (Modeling) โดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือสุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนามาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้

ทีมวิจัยได้ออกแบบชุดกิจกรรมโดยการบูรณาการแนวคิดทั้งสามด้วยกันคือ การนำการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดภาพระบายสีมาใช้ผ่านเทคนิคการถอดแบบภายใต้แนวคิดคนต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกิจกรรมที่ชื่อว่า คั้น...คนต้นแบบ โดยพระสอนศีลธรรมและคุณครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม

ทีมโรงเรียนวิถียุทธ S๑ และ S๒ สะท้อนผลตรงกันว่า กิจกรรมนี้สร้างความสนุกสนานให้แก่เด็กนักเรียนทุกชั้นเรียน เนื่องจากออกแบบให้เด็กวาดรูปตามความคิดที่สร้างสรรค์ และสะท้อนออกมาเป็นภาพและตัวอักษรอย่างอิสระภายใต้แนวคิดคนต้นแบบของตนเอง

(๒) เมื่อได้คุณลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นต้นแบบแล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการฝังพลัง (Anchoring) ผ่านวิธีการกล่าวยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) อย่างซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยกระบวนการนี้ทำผ่านคุณครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา และพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถียุทธที่ได้รับการฝึกอบรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับทีมวิจัย

เทคนิคเอ็นแอลพีมีความโดดเด่นในเรื่องการฝังพลังและนำมาพัฒนาร่วมกับทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม คือทฤษฎีการยืนยันตนเอง (Self - Affirmation Theory) ของ Claude Steele ซึ่งให้คำจำกัดความทฤษฎีการยืนยันตนเองว่า เป็นการกระทำใด ๆ ของบุคคล เพื่อยืนยันกับตนเองว่าตนนั้นมีคุณค่า มีความสามารถ มีจริยธรรม หรือภาพลักษณ์ในทางด้านบวกอื่น ๆ

ชุดกิจกรรมของโครงการวิจัยนี้จึงออกแบบกระบวนการฝังพลังผ่านการฝึกใช้คำพูดยืนยันกับตัวเอง (Self - Affirmation) ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทุกวันติดต่อกันอย่างน้อย ๒๑ วัน ระบบการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของผู้เข้ากระบวนการจะจดจำคำพูดฝังพลังผ่านระบบจิตใต้สำนึก ทุกครั้งที่รักตัวเอง ภูมิใจตัวเอง คิดดี พูดดี ทำดี ซื่อสัตย์สุจริต จะเชื่อมโยงกับความรู้สึกสดชื่น และมีพลัง ซึ่งเป็นอาการทางกายที่แสดงออกมา เมื่อฝึกบ่อย ๆ ทุก ๆ วันในลักษณะเดิม ๆ จนเคยชิน ทำให้เป็นนิสัย จนอารมณ์ขุ่นเคืองนั้นเชื่อมโยงกับอาการทางกายที่แสดงออก การทำอย่างนี้ระบบประสาทจะรับรู้และบันทึกไว้แบบถาวร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทรงพลัง

การประเมินการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมกระบวนการ ผู้วิจัยและคณะใช้วิธีการสัมภาษณ์ และตีความจากถ้อยคำอันเกิดจากวิวาทะ และวิธีการประเมินด้วยตัวของผู้เข้าร่วมกระบวนการเองเป็นหลัก เป็นการประเมินโดยอัตวิสัย เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกและประเมินการเรียนรู้ประกอบด้วย

- การเขียนบันทึกการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง
- การถ่ายทอดผ่านเรื่องเล่าของตนเอง
- การสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group)

จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องโดยวิธีสามเส้า โดยหลังจากผ่านการตีความจากผู้วิจัยและคณะเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้สะท้อนข้อมูลกลับแก่ผู้เข้าร่วมกระบวนการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องโดยจำแนกการสะท้อนผล ๓ ระดับ ได้แก่

ระดับที่ ๑ การสะท้อนผลในระดับเนื้อหา (Content reflection) กล่าวสะท้อนในสิ่งที่บุคคลคิด รับรู้ รู้สึก หรือการกระทำที่สะท้อนถึงการเรียนรู้เพื่อแสดงความหมายเดิมของความคิด ความรู้สึก

ระดับที่ ๒ การสะท้อนผลระดับกระบวนการ (Process reflection) ว่าบุคคลคิด รับรู้ รู้สึกได้ อย่างไร เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความหมายใหม่ (Learning new meaning schemes) ซึ่งมีวิธีการสร้างความหมายใหม่เป็นกระบวนการเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ

ระดับที่ ๓ การสะท้อนกระบวนการทัศน์ (Premise reflection) เป็นการสะท้อนว่าบุคคลคิด รับรู้ หรือรู้สึกไปทำไม เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติระดับโลกทัศน์ที่พาบุคคลไปสู่การมีมุมมองใหม่ๆต่อโลก (Point of View) เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Learning through meaning transformation)

ทีมโรงเรียนวิถิปุทธ S๑ จำนวน ๖ รูป/คน ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถิปุทธ S๑ จำแนกการสะท้อนผลได้ สองระดับ คือ ระดับที่ ๒ การสะท้อนผลระดับกระบวนการ และระดับที่ ๓ การสะท้อนผลระดับกระบวนการทัศน์ ดังนี้

ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถิปุทธ S๑ จำนวน ๓ รูป/คน ได้สะท้อนผลระดับที่ ๒ คือ การสะท้อนผลระดับกระบวนการเป็นการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ มิมิติของการสร้างความหมายใหม่คือการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้กับเทคนิคการสอน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น

ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถิปุทธ S๑ จำนวน ๓ รูป/คน ได้สะท้อนผลระดับที่ ๓ คือการสะท้อนผลระดับกระบวนการทัศน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติระดับโลกทัศน์ที่พหุบุคคลไปสู่การมีมุมมองใหม่ๆต่อโลก (Point of View) เป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Learning through meaning transformation) คือทีมโรงเรียนวิถิปุทธ S๑ จำนวน ๓ คน ได้พัฒนาเทคนิคการสอนของตนเองต่อยอดจากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม เช่น การพัฒนาเทคนิคการกล่าวยืนยันตนเองไปออกแบบเชิงสัญลักษณ์ภาษามือพร้อมพูดประกอบสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๑๒. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

๑๒.๑ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนจำนวน ๕๑ คน

ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ๕๑ คน

คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ - คน

คิดเป็นร้อยละ -

๑) ด้านความรู้
 (K) - นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริษัท
 - นักเรียนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับสินค้าและบริษัท
 - นักเรียนมีจิตอาสาในการบริการลูกค้าและชาวต่างชาติ
 - นักเรียนมีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานด้านอื่นๆ เมื่อมีข้อขัด

๒) ด้านทักษะ/กระบวนการ
 (P) - นักเรียนเป็นผู้มีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรม
 - นักเรียนบางคนไม่ตอบคำถามที่ออก เช่น คม, คุกกี้, คอ, คานา, คอ, คอ, คอ

๓) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 (A) - นร. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 - นร. มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าและชาวต่างชาติ
 - นร. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

๑๒.๒ ปัญหาและอุปสรรค

- นร. บางคนยังไม่ตอบคำถามที่ออกมาก

๑๒.๓ แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนา

- สักฝน นร. อยู่เสมอ เพื่อตามลูกค้าและชาวต่างชาติ

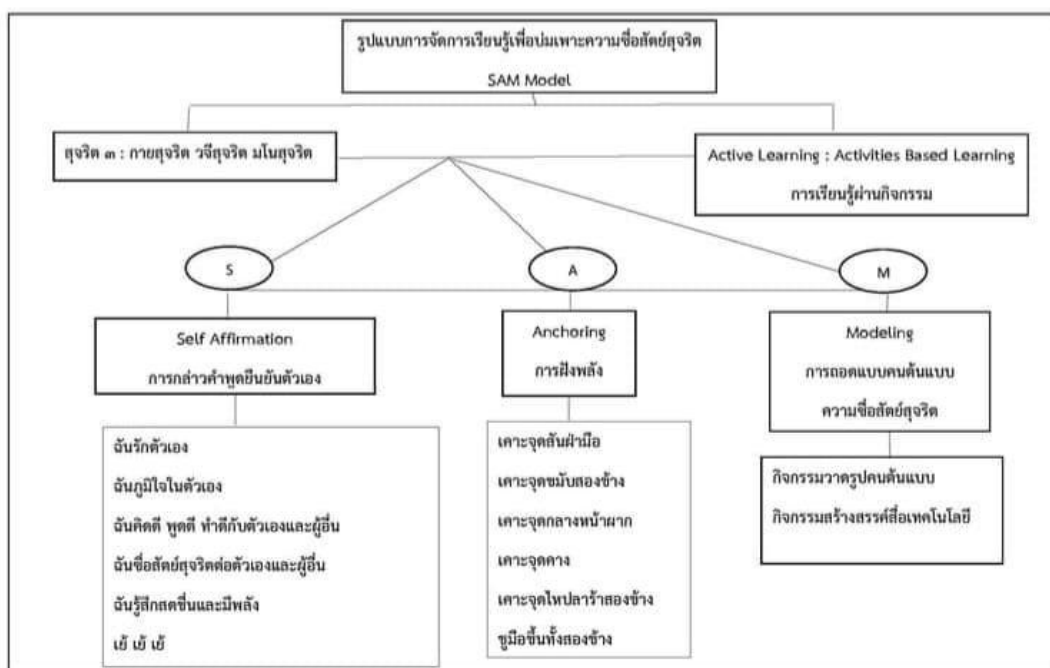
ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (นางบุญยานุช สุภราช)
 วันที่ ๗ เดือน พ.ย พ.ศ. ๖๖

ส่วนทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ จำนวน ๖ รูป/คน ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้จากทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ ทั้งหมดสะท้อนผลในระดับเนื้อหา สะท้อนผ่านการเรียนรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของครูและพระสอนศีลธรรมจากโรงเรียนวิถิพุทธทีม S๒ เช่น การสะท้อนคำจำกัดความ หรือนิยามในสิ่งที่เคยเรียนรู้

เนื่องจากโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ มีความไม่พร้อมทางด้านบุคลากร และเป็นช่วงของการปรับเปลี่ยนผู้บริหารของโรงเรียนชุดกิจกรรมที่ใช้เทคนิคการกล่าวยืนยันตนเองจำนวน ๒๑ วัน จึงไม่ได้รับการร่วมมือสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ แต่ชุดกิจกรรมคืน...คนต้นแบบ โดยการใช้เทคนิคการถอดแบบร่วมกับการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมวาดภาพ สมาชิกจากทีมโรงเรียนวิถิพุทธ S๒ ได้สะท้อนผลว่ากิจกรรมนี้เป็นที่ชื่นชอบของนักเรียน

การที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการแต่ละบุคคลเกิดพัฒนาการเรียนรู้ ในระดับมิติที่แตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบุคคลในทีมโรงเรียนวิถีพุทธทั้งสภาวะภายนอกและสภาวะภายใน โดยการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้ากระบวนการเรียนรู้ได้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล (individual transformation) ๓ มิติ ดังที่กล่าวมาแล้ว

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อการบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตมุ่งเน้นการให้องค์ความรู้ใหม่แก่พระสอนศีลธรรมและครูทีมโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการมีโอกาสพิจารณาด้วยตนเองอย่างใคร่ครวญ มีจังหวะที่จะใช้เวลาใคร่ครวญภายใน หรือมีความสงบ โดยเปิดรับสิ่งต่าง ๆ เข้ามาพิจารณา มีบรรยากาศของความรักความเมตตาด้วยการโอบอุ้มของกลุ่ม รวมทั้งความต่อเนื่องสั้นไหลของกระบวนการเรียนรู้ จึงช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเกิดการตระหนักรู้ภายในตนเอง รวมทั้งการเผชิญกับความจริงภายในของตัวผู้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ ภายใต้บรรยากาศของกัลยาณมิตรเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้เกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนของตนเองโดยมีโมเดลของงานวิจัยชิ้นนี้เป็นต้นแบบ เรียกว่า SAM Model ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้กับกลุ่มเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแผนผัง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

๑. ความเหมาะสม พิจารณาถึงความเหมาะสมของการทำกิจกรรม หน้าเสาธง และช่วงเวลาก่อนเข้าเรียน
๒. ความเป็นไปได้ พิจารณาจากการนำกิจกรรม สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมด้านอื่นๆ

๓. ความสอดคล้อง พิจารณา จากความสอดคล้องกับเวลาของการสอนในแต่ละคาบ หรือแต่ละช่วงเวลา หรือสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๔. ความมีประโยชน์ พิจารณาจากผลดีที่เกิดขึ้นกับการจัดกิจกรรม ผู้บริหาร ครู และนักเรียน

ข้อเสนอแนะในระดับองค์กรปฏิบัติการ

๑. ควรมีการควบคุมกำกับและระบบการติดตามการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมาย

๒. ทบทวนและตรวจสอบการสื่อสารทำความเข้าใจร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน เพื่อถึงความสำคัญของกิจกรรม

๓. ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ให้ทันที่เพื่อการปรับแผนการดำเนินกิจกรรม ลดโอกาสเสี่ยงของการดำเนินกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔. ควรมีการตั้งคณะทำงานโดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำปรึกษา แนวทางการดำเนินกิจกรรม หากประสบปัญหา

ข้อเสนอแนะในระดับบุคคล/ชุมชน

๑. ควรศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับทางโรงเรียนและใช้เป็นองค์ความรู้ในการส่งเสริมไปสู่การร่วมกันจัดการศึกษาของนักเรียน

๒. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องตามสภาพบริบทของนักเรียน

๓. ควรศึกษาถึงผลจากการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลต่อนักเรียนและมีความสัมพันธ์ในการใช้ชีวิตประจำวัน

๔. ควรศึกษาผลที่เกิดจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลง อันเป็นผลจากการร่วมกิจกรรม และสรุปรวบรวมนำเสนอประชุมชี้แจงแก่คนในชุมชน ตลอดจนถึงผู้นำหมู่บ้าน ให้รับทราบถึงผลดีจากการดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาช่องทางในการดำเนินกิจกรรมด้วยวิธี อื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากการดำเนินกิจกรรม หน้าเสาธง และก่อนเข้าเรียน

๒. ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษาประชากรในกลุ่มที่กว้างขึ้นและสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความแตกต่างได้

๓. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับนักเรียนโรงเรียนอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่าง

๔. การศึกษาครั้งต่อไปควรดำเนินกิจกรรมด้านอื่นๆที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการยืนยันตนเองเรื่องความซื่อสัตย์

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

๑. หนังสือภาษาไทย

(๑) ข้อมูลหนังสือ

กรมวิชาการ ๒๕๔๘. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเอกสาร
ประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ ๒๕๒๓. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑,
พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชยสาโรภิกขุ ๒๕๕๑. คุณธรรม ๑๒ ประการ เพื่อความสำเร็จในการศึกษาวิถิพุทธ โรงเรียนทอสี,
กรุงเทพมหานคร: บริษัท คิว พรินท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด.

ชัยยศ สันตูประสัทธิ์ ๒๕๕๑. ความหมายของคำว่า “ทุจริต”, ป.ป.ช.สารสู่โรงเรียน, ปีที่ ๑ (มกราคม-
มีนาคม๒๕๕๑).

ดวงพร รุจิเรข ๒๕๕๐. การป้องกันการทุจริตในสังคมไทย, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลบริหาร
กระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลยุติธรรม.

ผกา สัตยธรรม ๒๕๕๗. การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระเทวินทร์ เทวินโท ๒๕๔๔. พุทธจริยศาสตร์, นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้ง.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต) ๒๕๕๑. พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์
“คำวัด”, พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ๒๕๔๖. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๘,
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ๒๕๔๖. ธรรมนุญชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม,
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

----- ๒๕๕๑. พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๒ สิทธิและ
หน้าที่ทางการศึกษา มาตรา ๑๐ หน้า ๗

พระราชวรมนี (ประยูรค์ ปยุตโต) ๒๕๔๓ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๙,
กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พลอยไพลิน นิลกรรณ์ ๒๕๖๒. แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

พันโทอานันท์ ชินบุตร๒๕๕๔. NLP พลั้งไร้ขีดจำกัด, กรุงเทพฯ : แอบปี๊บุ๊ค.

พุทธทาสภิกขุ ๒๕๒๐. **อติมมยตาปริทัศน์**, ไซยา: มูลนิธิธรรมทาน.

ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๕๒. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**, กรุงเทพมหานคร:

นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์, .

วิศิษฐ์ ศรีพิบูลย์ ๒๕๕๑. **NLP Neuro – Linguistic Programming ภาษา สมอง มหัศจรรย์ เทคโนโลยี**

สร้างความสำเร็จชั่วข้ามคืน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บานานา

สวีท จำกัด.

หลวงศรัทธาวิชิต ๒๕๒๘. **ธาตุปีปิกา**, กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

อุดม รัฐอมฤต ๒๕๕๒. **การแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการไทย**,

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ช.๒๕๕๖. **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน**

และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๒๕๕๑. **ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ**

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ๒๕๕๒. **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอัน**

พึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, (กรุงเทพฯ:

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

(๒) วารสาร

ณัฐกมล ตนุพันธ์. **ศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ตามหลักพระพุทธศาสนาของตัวละคร**

กวนอู ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสามก๊ก, วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์.

ประยูร สุยะใจ ๒๕๖๒. **ผลการศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญา และ**

การกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม (NLP) ในจิตบำบัด, วารสารมหาจุฬาลงกรณ

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑.

ปรีชาญ เดชศรี ๒๕๕๕. **การเรียนรู้รูปแบบ Active Learning : ทำได้อย่างไร**, วารสารการศึกษา

วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี, ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๑๑๖ (มกราคม – กุมภาพันธ์).

พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์ ๒๕๖๐, **การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning)**,

วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม).

พิมพ์ชนก หทัยกุล ๒๕๖๕. **การพัฒนาแนวทางการบริหารตามมาตรฐานโรงเรียนซื่อสัตย์สุจริต สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด, วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑.

ภาณุวัฒน์ คະนิกา ๒๕๖๒. **การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามโครงการโรงเรียนสุจริตของนักเรียน**

โรงเรียนพบพระวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๘,

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑.

รุ่งภรณ์ กล้ายประยงค์ ๒๕๖๓. **การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสาระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วย**

ตนเอง, วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน).

วชิรวิทย์ นิตินันท์, **รูปแบบการบริหารงานโรงเรียนสุจริตของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา**

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสาร มจร บาลีศึกษาพุทธ

โฆสปริทรรศน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒.

สมรืน ลิทธิยา ๒๕๖๐. **การพัฒนาตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา**,

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๓.

อภิญา อิงอาจ ๒๕๕๔. พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล,วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือปีที่๒๑ฉบับที่ ๑.

(๓) วิทยานิพนธ์

พระมหาจรูญ ภูริโกวิท (พรมเลิศ)๒๕๕๘. การป้องกันการทุจริตในบริบทของ ป.ป.ช. ตามแนวทาง

พระพุทธศาสนา, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิต

วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ ๒๕๕๘. ศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียน

ประถมศึกษาสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย.

สมถวิล แฝงลาม ๒๕๖๑. รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนด้านความซื่อสัตย์ผ่านวรรณกรรมอีสาน,

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

สุธาสินี ศิริกิจ ๒๕๖๓. การพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนเวียงสะอาด

พิทยาคม ตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อัจฉริยา สุรวรรเชษฐ ๒๕๖๐. ศึกษาแบบการพัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียน

ระดับประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,

คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.

๒.หนังสือภาษาอังกฤษ

Bonwell, C. C., & Eison, J. A. ๑๙๙๑. *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom.*

ASHE-ERIC Higher Education Report, Washington DC: School of Education and Human Development, George Washington University.

Edgar Dale๑๙๖๙. *Audiovisual method in teaching*, New York: the Dryden Pres.

Felder, R. M., & Brent, R. ๑๙๙๖. *Navigating the Bumpy Road to Student - Centred Instruction*, College Teaching, ๔๔.

Meyers, C., & Jones, T. B. ๑๙๙๓. *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*, San Francisco, CA: Jossey-Bass Inc.

Steele, Claude M. ๑๙๘๘. *The Psychology of Self-Affirmation: Sustaining the Integrity of the Self.*

In *Advances in Experimental Social Psychology*, Vol. ๒๑, ed. Leonard Berkowitz, ๒๖๑-

๓๐๒. [San Diego](#), CA: Academic Press.

๓. ออนไลน์

กมลวรรณ สุภากุล, การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อให้ผู้เรียนรู้จริง, [ออนไลน์],

แหล่งที่มา: <http://apr.nsr.u.ac.th> [๑๘พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย, การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<https://touchpoint.in.th> [๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

ไชยา ทับวิธร, การจัดการเรียนการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (Active Learning), [ออนไลน์],

แหล่งที่มา: <https://sites.google.com>[๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ, บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ

Active Learning, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

นนทสิพร ธาดาวิทย์, สรุปองค์ความรู้เรื่อง Active Learning, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://www.teched.rmutt.ac.th>[๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

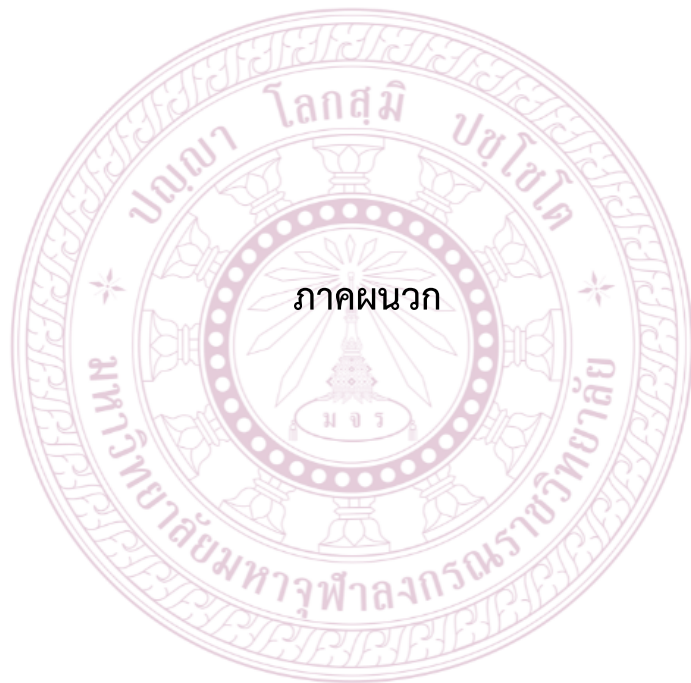
Active Learning คืออะไร ทำไมถึงสำคัญกับการเรียนยุคใหม่, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<https://www.bangkokbiznews.com>[๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

Active Learning คืออะไร ทำไมถึงสำคัญกับการเรียนยุคใหม่, [ออนไลน์], แหล่งที่มา

<https://www.bangkokbiznews.com> [๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕].

ภาควิชา ก
หนังสือนำ

ที่ อว. ๘๐๗๔/๐๔๗

วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓๖๘ หมู่ ๒ ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๑๔๐

<http://www.kri.mcu.ac.th>

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้บริหารร่วมประชุมกลุ่มงานวิจัย

เจริญพร นางบุษกร ห้าสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการวิจัยฉบับความก้าวหน้า

“เนื่องด้วย พระครูกิตติชัยกาญจน อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ ได้รับทุนวิจัยงบประมาณปี ๒๕๖๖ หัวข้อ การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี” โดยเชิญ ท่านและพระสอนศีลธรรม ๑ รูปเข้าร่วมประชุมกลุ่มในวันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

โดยผ่านโปรแกรม Zoom meeting ในการดำเนินการ ดังกล่าว

ดังนั้นวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความรู้ทางด้านวิชาการ ตามที่เอกสารที่แนบมานี้

เจริญพรมาเพื่อทราบและให้ความอนุเคราะห์เข้าสนทนากลุ่มในการครั้งนี้

เจริญพร

(พระเทพปริยัติโสภณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์

ติดต่อประสานงาน

โทร. ๐๓๔ - ๕๑๐ ๔๖๐

มือถือ ๐๙๓ - ๑๐๘ ๐๖๖๖

Email: mcu_kan@hotmail.com

ที่ อว. ๘๐๗๔/๐๔๘

วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์

มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

๓๖๘ หมู่ ๒ ตำบลหนองโรง อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ๓๑๑๔๐

<http://www.kri.mcu.ac.th>

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้บริหารร่วมประชุมกลุ่มงานวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ รอมชมรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการวิจัยฉบับความก้าวหน้า

“เนื่องด้วย พระครูกิตติชัยกาญจน อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ ได้รับทุนวิจัยงบประมาณปี ๒๕๖๖ หัวข้อ การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี” โดยเชิญ ท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มในวันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

โดยผ่านโปรแกรม Zoom meeting ในการดำเนินการ ดังกล่าว

ดังนั้นวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความรู้ทางด้านวิชาการ ตามที่เอกสารที่แนบมานี้

เจริญพรมาเพื่อทราบและให้ความอนุเคราะห์เข้าสนทนากลุ่มในการครั้งนี้

เจริญพร

(พระเทพปริยัติโสภณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์

ติดต่อประสานงาน

โทร. ๐๓๔ - ๕๑๐ ๔๖๐

มือถือ ๐๙๓ - ๑๐๘ ๐๖๖๖

Email: mcu_kan@hotmail.com

ที่ อว. ๘๐๗๔/๐๔๙

วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓๖๘ หมู่ ๒ ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ๓๑๑๔๐

<http://www.kri.mcu.ac.th>

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้บริหารร่วมประชุมกลุ่มงานวิจัย

เจริญพร ผศ.สอนประจันทร์ เสียงมัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการวิจัยฉบับความก้าวหน้า

“เนื่องด้วย พระครูกิตติชัยกาญจน อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ ได้รับทุนวิจัยงบประมาณปี ๒๕๖๖ หัวข้อ การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถียุทธ จังหวัดกาญจนบุรี” โดยเชิญ ท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มในวันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

โดยผ่านโปรแกรม Zoom meeting ในการดำเนินการ ดังกล่าว

ดังนั้นวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความรู้ทางด้านวิชาการ ตามที่เอกสารที่แนบมานี้

เจริญพรมาเพื่อทราบและให้ความอนุเคราะห์เข้าสนทนากลุ่มในการครั้งนี้

เจริญพร

(พระเทพปริยัติโสภณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบุลย์

ติดต่อประสานงาน

โทร. ๐๓๔ - ๕๑๐ ๔๖๐

มือถือ ๐๙๓ - ๑๐๘ ๐๖๖๖

Email: mcu_kan@hotmail.com

ภาคผนวก ข
หนังสือบันทึกข้อความ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์

ที่ อว ๘๐๗๔/

วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมออนไลน์

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า

ด้วย วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรีการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย หัวข้อเรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปมเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี โดย พระครูกิตติชัยกาญจนน์ หัวหน้าโครงการวิจัย ได้กำหนดการจัดกิจกรรมโครงการบริการทางวิชาการเพื่อใช้สำหรับการวิจัย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการ มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงขอนิมนต์/เชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันศุกร์ที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. ผ่านระบบออนไลน์โปรแกรม zoom meeting ID : ๓๗๓ ๒๙๙ ๐๔๖ passcode : ๑๑๕ ๕๗๓

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

พระเทพปริยัติโสภณ

(พระเทพปริยัติโสภณ)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีโพธิ์

ที่ อว ๘๐๗๔/

วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมออนไลน์

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนขมิ้น

ด้วย วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรีได้รับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย หัวข้อเรื่องการพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี โดย พระครูกิตติชัยกาญจน์ หัวหน้าโครงการวิจัย จึงได้กำหนดการจัดกิจกรรมโครงการบริการทางวิชาการเพื่อใช้สำหรับการวิจัย

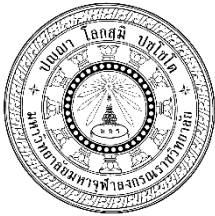
ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการ มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงขอนิมนต์/เชิญท่านเข้าร่วมประชุมในวันศุกร์ที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. ผ่านระบบออนไลน์โปรแกรม zoom meeting ID : ๓๗๓ ๒๙๙ ๐๔๖ passcode : ๑๑๕ ๕๗๓

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

พระเทพปริยัติโสภณ

(พระเทพปริยัติโสภณ)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีโพธิ์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ โทร.๐๙๓ - ๑๐๘ ๐๖๖๖

ที่ อว ๘๐๗๔/๐๔๑

วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบองค์ความรู้งานวิจัย

เรียน พระครูสิริรัตนบัณฑิต,ผศ.ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการวิจัยฉบับความก้าวหน้า

เนื่องด้วย พระครูกิตติชัยกาญจน์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์ ได้รับทุนวิจัยงบประมาณปี ๒๕๖๖ หัวข้อ “การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี” โดยขอเชิญ พระครูสิริรัตนบัณฑิต,ผศ.ดร. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบงานวิจัย และเข้าร่วมประชุมกลุ่มในวันศุกร์ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. โดยผ่านโปรแกรม Zoom meeting ในการดำเนินการ ดังกล่าว

ดังนั้นวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นวิทยากรเพื่อให้เกิดความรู้ทางด้านวิชาการ ตามที่เอกสารที่แนบมานี้

เรียนมาเพื่อทราบและให้ความอนุเคราะห์เข้าสนทนากลุ่มในการครั้งนี้

เรียนด้วยความนับถือ

(พระเทพปริยัติโสภณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรีศรีไพบูลย์

ติดต่อประสานงาน

โทร. ๐๓๔ - ๕๑๐ ๔๖๐

มือถือ ๐๙๓ - ๑๐๘ ๐๖๖๖

Email: mcu_kan@hotmail.com

ภาคผนวก ค
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ภาพรวมชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในโรงเรียนวิถีพุทธ จัดเป็น ๓ กิจกรรม ดังนี้

Module ๑ - ๓

หัวข้อ	ความคิดรวบยอดของกิจกรรม
Module ๑ กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมรูปแบบใหม่	การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และจิตใต้สำนึก
Module ๒ เทคนิคศาสตร์การสื่อสารด้วยคำพูดเชิงบวก	การใช้พลังคำพูดสอดแทรกการสอนด้วยพลังความรักเมตตา เรียนรู้การทำงานที่เชื่อมโยงของจิต ภาษา และสมองเพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตในระดับจิตใต้สำนึก
Module ๓ องค์ประกอบการโปรแกรมจิตใต้สำนึก	การโปรแกรมจิตเบื้องต้นด้วยคำพูดกล่าวยืนยันตนเอง (Self-Affirmation)

กิจกรรมที่ ๑ จะเอ...บ้ายบาย (Self - talk – Affirmation)

ระยะเวลา : ๕ นาที (ต่อเนื่องกัน ๒๑ วัน)

กิจกรรมพัฒนา : คำพูดกล่าวยืนยันตนเอง (Self - Affirmation) ดังนี้

ฉันรักตัวเอง

ฉันภูมิใจในตัวเอง

ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น

ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น

ฉันสดชื่นและมีพลัง เย้ เย้ เย้

นอกจากการออกแบบคำพูดกล่าวยืนยันตนเองแล้วได้นำมาบูรณาการร่วมกับเทคนิค เอ็นแอลพี ที่เรียกว่าการฝังพลัง (Anchoring) โดยเกาะเป็นจุดตามร่างกาย ดังนี้

ประโยคคำพูด	จุดเกาะ
ฉันรักตัวเอง	สันฝ่ามือ
ฉันภูมิใจในตัวเอง	ขมับทั้งสองข้าง
ฉันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น	กลางหน้าผาก
ฉันซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเองและผู้อื่น	คาง
ฉันรู้สึกสดชื่นและมีพลัง	ไหปลาร้าทั้งสองข้าง
เย้ เย้ เย้	ข้อมือทั้งสองข้างขึ้น

Module ๔ - ๖

หัวข้อ	ความคิดรวบยอด
Module ๔ เทคนิคการถอดแบบบุคคลต้นแบบ (Modeling)	นำกิจกรรม การถอดแบบบุคคลต้นแบบผ่านการวาดรูปและเขียนบรรยายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนต้นแบบ
Module ๕ การฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
Module ๖ ค้นหาคนต้นแบบ (Modeling)	

กิจกรรมที่ ๒ คั่น...คนต้นแบบนำกิจกรรม

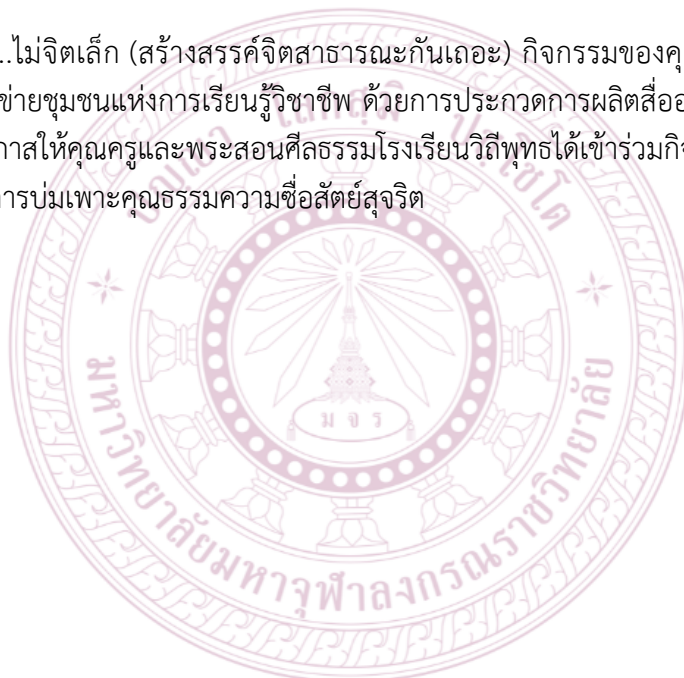
ระยะเวลา : ๓๐ นาที

กิจกรรมพัฒนา : บูรณาการเทคนิคการถอดแบบ (Modeling) กับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาโดยนำคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต หรือ สุจริต ๓ ตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนามาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ อาทิ เสรีวาทินิชชาต ก่อคำผู้ซื่อสัตย์ในอดีตกาลสมัยที่พระพุทธเจ้าเสวยชาติพระโพธิสัตว์ สะท้อนผ่านการวาดภาพระบายสีและถ่ายทอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการเขียนบรรยายคุณลักษณะประกอบภาพวาด

Module ๗

หัวข้อ	ความคิดรวบยอด
Module ๗ การปรับใช้ในการสอนแบบบูรณาการ	สร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการสอดแทรกกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างลงตัว

กิจกรรมที่ ๓ จิตใหญ่...ไม่จิตเล็ก (สร้างสรรค์จิตสาธารณะกันเถอะ) กิจกรรมของคุณครูและนักเรียน ระหว่างโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการประกวดการผลิตสื่อออนไลน์ “เรื่องเล่าเจ้าพลัง” โดยทีมผู้วิจัยได้สร้างโอกาสให้คุณครูและพระสอนศีลธรรมโรงเรียนวิถิพุทธได้เข้าร่วมกิจกรรมประกวดการสร้างสื่อเทคโนโลยีที่เสริมสร้างการบ่มเพาะคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางบุษกร ห้าสกุล ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจนันท์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางกตัญญู ธรรมเกื้อกุล ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียดังเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนาคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียดังเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางบุญยานุช สุภราช ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียดังเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนาคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียดังเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางสาวสุนันทา พลอามาตย์ ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล เฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนา รูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัด กาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางวลีพร สอนมะณี ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางกรรณิกา หอมจันทร์ดี ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล เฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนา รูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัด กาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่ อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นางกิตากานต์ เดชโหมต ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประมวลการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นายประดิษฐรศม์ คล้ายสินธุ์ ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจน ประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสอน จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระระพีพงษ์ จิตวิโส ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียดังเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียดังเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระถวิล ธมมโชโต ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสพุทธ จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระปลัดสมมารธ สมตฺโถ ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล เฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประมวลการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัด กาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระสุภกิจ สุปณโณ ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประมวลการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสัทธรรม จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระสรพงษ์ ปญญาโร ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียดังเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสุนทร จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียดังเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า พระสัจชัย ปภัสสร ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระครูกิตติชัยกาญจน์ นักวิจัย สาขาวิชา พระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนใน โรงเรียนวิถีสัทธรรม จังหวัดกาญจนบุรี

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาคผนวก จ

หนังสือขอนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แบบ สพ.๐๙.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

นมัสการ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีโพธิ์

ข้าพเจ้า นางบุษกร ห้าสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า “ลาดหญ้าวิทยา”
ชื่อหน่วยงานโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า “ลาดหญ้าวิทยา” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต ๑
ที่อยู่ ๓๖๖ หมู่ ๑ ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๑๙๐
โทรศัพท์ ๐๓๔-๕๘๙๒๕๒ โทรสาร ๐๓๔-๕๘๙๒๕๒
ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การ
พัฒนารูปแบบและชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความซื่อสัตย์สุจริตของเยาวชนในโรงเรียนวิถิพุทธ จังหวัด
กาญจนบุรี ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ พระครูกิตติชัยกาญจน ห้วนหน้าโครงการวิจัย
โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ จนถึง..... ซึ่งการนำผลงานวิจัย/
งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตดีขึ้น สืบเนื่องจากการมีพฤติกรรมตรงต่อหน้าที่ มี
ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์ตามกำหนดเวลา ซื่อตรงต่อเวลานักเรียนมา
โรงเรียนแต่เช้า เข้าเรียนตรงเวลา ซื่อตรงต่อตนเองมีความจริงใจและมีหิริโอตตปละ สืบเนื่องจากการ
เก็บสิ่งของได้ส่งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ ยึดมั่นในความถูกต้อง นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของ
โรงเรียน และยึดมั่นในคำพูด คำสัญญา ไม่สร้างปัญหาและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
๒. นักเรียนมีคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานของคนดี โดยยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อ
ตนเองและผู้อื่น ไม่คดโกง มีความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นางบุษกร ห้าสกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า “ลาดหญ้าวิทยา”

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

รายละเอียดเกี่ยวกับการนำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้อันก่อประโยชน์อย่างเด่นชัด

คำชี้แจงเพิ่มเติม

การนำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์มาใช้อันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หมายถึง การมีหลักฐานแสดงว่าได้มีการนำผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์หรือข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในรายงานการวิจัยอย่างถูกต้อง และมีหลักฐานปรากฏชัดเจนถึงการนำไปใช้จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริง ประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ มีดังนี้

๑. **การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ** เช่น การใช้ประโยชน์ในการให้บริการวิชาการ (สอน/ บรรยาย/ ฝึกอบรม) การใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การเขียนตำรา แบบเรียน การใช้ประโยชน์ในด้านการให้บริการ หรือ เป็นงานวิจัยเพื่อต่อยอดโครงการวิจัย เป็นต้น

๒. **การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ** เช่น งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่สร้างองค์ความรู้แก่สาธารณชนในเรื่องต่างๆ เช่น องค์ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรม สาธารณสุข การบริหารจัดการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประชาธิปไตยภาคประชาชน วิธีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน อันเป็นผลมาจากการนำข้อความรู้จากการวิจัยไปใช้ เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๓. **การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย หรือระดับประเทศ** เช่น งานวิจัยเชิงนโยบายไม่ว่าจะเป็นการนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ไปเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการประกาศใช้กฎหมาย หรือมาตรการต่างๆ โดยองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

๔. **การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์** เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ หรือผลิตภัณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ตามมา

ตัวอย่างหลักฐานการนำมาใช้อันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน

- หลักฐานที่แสดงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำสิ่งประดิษฐ์อันเป็นผลจากงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์มาใช้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เช่น บันทึกรายงานที่แสดงระยะเวลาที่สามารถลดได้ในการปกปิดล็อก เมื่อนำเครื่องปกปิดล็อกซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์จากการวิจัยไปใช้งาน เป็นต้น

- หลักฐานที่แสดงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในงานวิจัย เช่น ผลจากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา ผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ บันทึก ผลการทดสอบวัดความรู้/ทักษะของนักศึกษา ที่แสดงได้ว่า นักศึกษามีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น หรือมีพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ดีขึ้น เป็นต้น

- หลักฐานที่แสดงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการนำนโยบาย/กฎหมาย/มาตรการ ที่เป็นผลมาจากงานวิจัยนโยบาย มาใช้ในองค์กร/คณะ/สถาบัน เช่น มีจำนวนคณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่ทำงานวิจัยด้านสหวิทยาการมากขึ้น หลังจากสถาบันฯได้กำหนดนโยบาย ที่จะเป็นผู้นำทางด้านงานวิจัยสหวิทยาการ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยนโยบายดังกล่าว เป็นผลจากการวิจัยนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางการทำวิจัยของสถาบัน เป็นต้น

- หลักฐานที่แสดงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากการนำหลักสูตรการสอน/ ทฤษฎีการสอน/ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน/ ตำราประกอบการสอน ฯลฯ ที่เป็นผลจากการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ มาใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่น ผลจากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา ผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ บันทึก ผลการทดสอบวัดความรู้/ ทักษะของนักศึกษาที่แสดงได้ว่า นักศึกษามีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้น หรือมีพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ดีขึ้น เป็นต้น

หมายเหตุ สรุปรายละเอียดหลักฐานที่ปรากฏชัดเจนถึงการนำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ เช่น

- course syllabus
- ภาพถ่าย (โปรตรระบุ วัน เวลา สถานที่ กิจกรรม)
- หนังสือ ตำรา (โปรตรระบุหน้าที่นำไปใช้-อ้างถึง)

ประชุมอบรมศาสตร์ NLP ครูโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า, วัดดอนขมิ้น และพระสอนศีลธรรมทั้งสอง
โรงเรียน ทางออนไลน์ผ่าน Application Zoom

The screenshot shows a Zoom meeting interface. The main window displays a Microsoft PowerPoint slide titled "NLP แนวพุทธ" by พศ.(พิเศษ) ดร.รอยชุกร จามชาติ. The slide features a word cloud with terms such as "SUCCESS", "OPTIMISM", "THINKING", "POSITIVE", "ATTITUDE", "CREATIVE", "KEY", "STRATEGY", "INSPIRATION", "RESEARCH", "LOGIC", "TARGET MIND", "HEALTH", "PSYCHOLOGY", "PEOPLE", "LIFE", "HEALTH", "PSYCHOLOGY", "PESIMISM", "DISAST", "ON", "LIKELY". Below the word cloud, the text reads "NLP แนวพุทธ" and "พศ.(พิเศษ) ดร.รอยชุกร จามชาติ". A QR code is located in the bottom right corner of the slide. The Zoom interface shows 16 participants and various controls like Mute, Stop Video, and Share Screen.

The screenshot shows a Zoom meeting interface. The main window displays a Microsoft PowerPoint slide titled "NLP คือ อะไร?". The slide content includes:

- NLP คือ อะไร?**
- Neuro Linguistic Programming**
- ค้นคว้าโดย ศ.ริชาร์ด แบนด์เลอร์ และ จอห์น กรินเดอร์
- พบว่า ภาษา ความคิด และการทำงานของสมองมนุษย์ มีการเชื่อมโยงกัน
- เขาสองคนสนใจ "ภาษาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง" ที่ทำให้คนคนหนึ่งสามารถ "ถอดแบบความเป็นเลิศ" จากรูปแบบพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายในของผู้คน เพื่อทำให้ความเป็นเลิศนั้นบังเกิดซ้ำขึ้นอีกภายในเวลาอันรวดเร็วด้วยตัวของเราเอง

 The Zoom interface shows 19 participants and various controls like Mute, Stop Video, and Share Screen.

This screenshot shows a Zoom meeting interface. The main window displays a video player with the title "ไขความลับของ สมอง" (Unraveling the Mystery of Somong). The video content shows a news anchor in a suit sitting at a desk, with a large screen behind him displaying a news broadcast. The video player includes a progress bar at 00:50 and a URL "www.EkStepZa.com". To the right of the video player is a vertical list of participants, with the name "43-002 อัญญา จ..." highlighted in a yellow box. Other participants listed include "นางสายชล เพชร...", "พระสัจจ กิ่ง...", and "พระสัจจ กิ่ง...".

This screenshot shows a Zoom meeting interface, similar to the one above. The main window displays a video player with the title "ไขความลับของ สมอง". The video content shows a news anchor in a suit sitting at a desk, with a large screen behind him displaying a news broadcast. The video player includes a progress bar at 04:18:07 and a URL "www.EkStepZa.com". To the right of the video player is a vertical list of participants, with the name "43-002 อัญญา จ..." highlighted in a yellow box. Other participants listed include "พระสัจจ กิ่ง...", "Thana Kom...", and "พระสัจจ กิ่ง...".

ความสัมพันธ์ ระหว่างจิตสำนึกกับจิตใต้สำนึก

จิตสำนึก

- ▶ โดยทั่วไปอยู่ในความควบคุม
- ▶ หลับในเวลาอนกลางคืน
- ▶ ออกคำสั่งให้แก่จิตใต้สำนึกเก็บข้อมูล
- ▶ มีเหตุผล
- ▶ ไม่เก็บข้อมูลที่ต้องจดจำ

Zoom Meeting

นางสาวจริญญา พ...

ร.ร. วัตดอนแก้ว

Microsoft PowerPoint (Product Activation Failed) - 20 Jan 23

File Home Insert Design Transitions Animations Slide Show Review View

Clipboard Paste Copy Format Painter New Slide Section Clipboard Slides

Font Paragraph Paragraph

Text Direction Align Text Convert to SmartArt

Shape Fill Shape Outline Arrange Quick Styles Shape Effects

Find Replace Select Editing

Slide 1 of 15

Slide 1: NLP แนวพุทธ

Slide 2: เนื้อหา

Slide 3: เนื้อหา

Slide 4: เนื้อหา

Slide 5: เนื้อหา

Slide 6: เนื้อหา

Click to add notes

Slide 1 of 15 | English (U.S.) | 73%

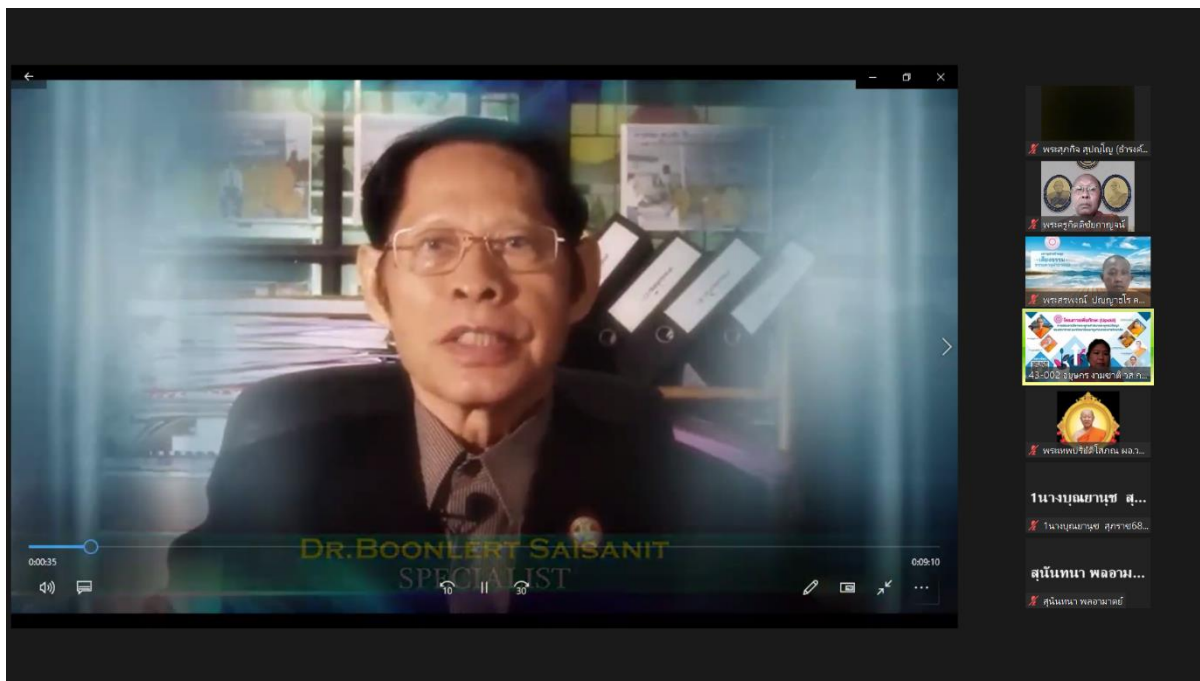
43-002 อชญกร จามชาติ...
พระครูวิจิตรญาณกิจ
พระเทพวิจิตรโกศล หลวง...
nida pasook...
พระสกล สกลโมญี (เจ้าพระ...
สุนันทา พอลาน...
สุนันทา พอลาน...
Kidakarn วร วิค...
Kidakarn วร วิค...

Zoom Meeting

นางสาววิญญา พ... Waleeporn Son...
นางสาววิญญา พ... Waleeporn Son...
นางสาววิญญา พ... Waleeporn Son...
นางสาววิญญา พ... Waleeporn Son...

Unmute Stop Video Security Participants Chat Share Screen Record Breakout Rooms Reactions Apps Whiteboards More

87°F Very High UV | 13:26 | 06/01/2023

This screenshot shows a Zoom meeting in progress. The main window displays a Microsoft PowerPoint slide with the following text:

หัวข้อ ๓ : องค์ประกอบของการโปรแกรมจิตใต้สำนึก

- รู้จักการทำงานของสมอง , คลื่นสมอง เบต้า , อัลฟ่า ,
- ธิต้า , เดลต้า , การผ่อนคลายสู่สภาวะคลื่นสมองธิต้า
- สาธิตการโปรแกรมจิตเบื้องต้น

The slide is part of a presentation with 6 slides shown in the left-hand pane. The Zoom interface at the bottom shows 12 participants and various controls like 'Unmute', 'Stop Video', and 'Share Screen'.

This screenshot shows a Zoom meeting in progress. The main window displays a Microsoft PowerPoint slide with the following text:

หัวข้อ ๕

กิจกรรมปฏิบัติการ : การทำ tapping และ SELF AFFIRMATION ระยะเวลา ๑ เดือน

จันรักตัวเอง
จันภูมิใจในตัวเอง
จันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น
จันซื้อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น
จันรู้สึกสดชื่น และมีพลัง (ภูมือขึ้น) เย้ เย้ เย้

ภาษา + ระบบประสาท-สมอง ----- > พฤติกรรม
คำพูด + การรับรู้-ความรู้สึก ----- > การตอบสนอง

The slide is part of a presentation with 9 slides shown in the left-hand pane. The Zoom interface at the bottom shows 15 participants and various controls like 'Unmute', 'Stop Video', and 'Share Screen'.

Recording... You are viewing 43-002 รศพรทิพย์ งามชาติ วร.ถ้ำภูเข... View Options

Microsoft PowerPoint (Product Activation Failed)

File Home Insert Design Transitions Animations Slide Show Review View

Clipboard Paste Cut Copy Format Painter New Slide Section Slides

Font Paragraph Paragraph

Text Direction Align Text Convert to SmartArt

Shape Fill Shape Outline Quick Styles Shape Effects

Find Replace Select Editing

3 4 5 6 7 8

จิตสำนึก

ความสัมพันธ์ ระหว่างจิตสำนึกกับจิตใต้สำนึก

- ▶ โดยทั่วไปอยู่ในความควบคุม
- ▶ หลับในเวลาอนกลางคืน
- ▶ ออกคำสั่งให้แกจิตใต้สำนึกเก็บข้อมูล
- ▶ มีเหตุผล
- ▶ ไม่เก็บข้อมูลที่ตึงจดจำ

จิตใต้สำนึก

- ▶ เข้าควบคุมครอบครองเมื่อจิตสำนึกขาดสติ
- ▶ ไม่เคยหลับ ทำงานตลอด 24 ชั่วโมง
- ▶ เป็นผู้รับใช้ที่ไม่ขึ้นต่อผู้ใด
- ▶ ไม่มีเหตุผล
- ▶ เป็นคลังสมองเก็บทุกสิ่งทุกอย่างที่คิดพูดและทำ

Click to add notes

Unmute Stop Video Security Participants 14 Chat Share Screen Pause/Stop Recording Breakout Rooms Reactions Apps More Leave

Recording... You are viewing 43-002 รศพรทิพย์ งามชาติ วร.ถ้ำภูเข... View Options

Microsoft PowerPoint (Product Activation Failed)

File Home Insert Design Transitions Animations Slide Show Review View

Clipboard Paste Cut Copy Format Painter New Slide Section Slides

Font Paragraph Paragraph

Text Direction Align Text Convert to SmartArt

Shape Fill Shape Outline Quick Styles Shape Effects

Find Replace Select Editing

1 2 3 4 5 6

Right and left brain dominance, if you are right brain u will see combination of pink and white color, and if you're left brain u will see it in gray and green color - very interesting.

PhotoGrid

Click to add notes

Unmute Stop Video Security Participants 14 Chat Share Screen Pause/Stop Recording Breakout Rooms Reactions Apps More Leave

Recording...

27 Jan 16 - Microsoft PowerPoint (Product Activation Failed)

File Home Insert Design Transitions Animations Slide Show Review View

Clipboard Paste Cut Copy Format Painter New Slide Section Slides Outline

Font Paragraph Convert to SmartArt

Shape Fill Shape Outline Shape Effects

Find Replace Select Editing

Click to add notes

Slide 10 of 13 | ThaiSimsart | English (U.S.) | 73%

นางสาวจริญญา พ...
นางสาวจริญญา พรหมศา
จตุรทับุญ อววม...
จตุรทับุญ อววม...
นางอภิญญา ส...
นางอภิญญา ส...
นายทศพร สหนาว...
นายทศพร สหนาว...
๑. กัญญาพา สุธจิ...
๑. กัญญาพา สุธจิ...

Recording

You are viewing 43-002 อภิพร งามราลี วชิรญาณ...'s screen

View Options

27 Jan 16 - Microsoft PowerPoint (Product Activation Failed)

File Home Insert Design Transitions Animations Slide Show Review View

Clipboard Paste Cut Copy Format Painter New Slide Section Slides Outline

Font Paragraph Convert to SmartArt

Shape Fill Shape Outline Shape Effects

Find Replace Select Editing

Click to add notes

Slide 2 of 13 | ThaiSimsart | English (U.S.) | 73%

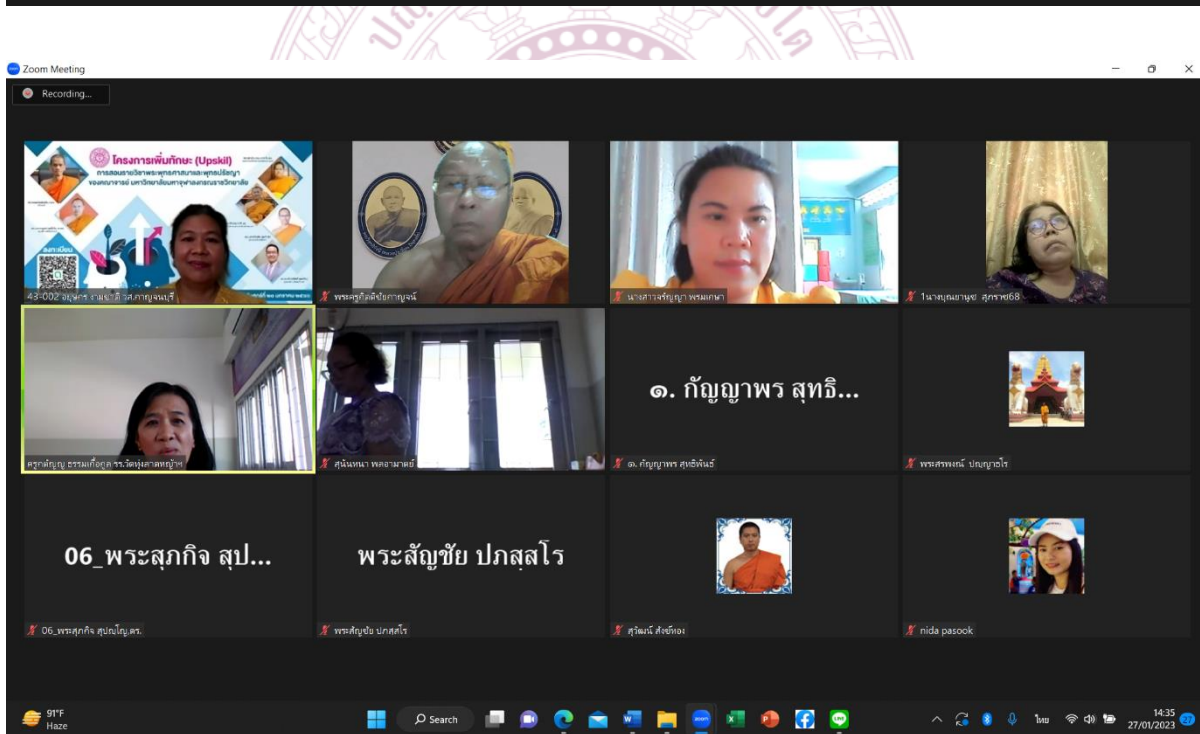
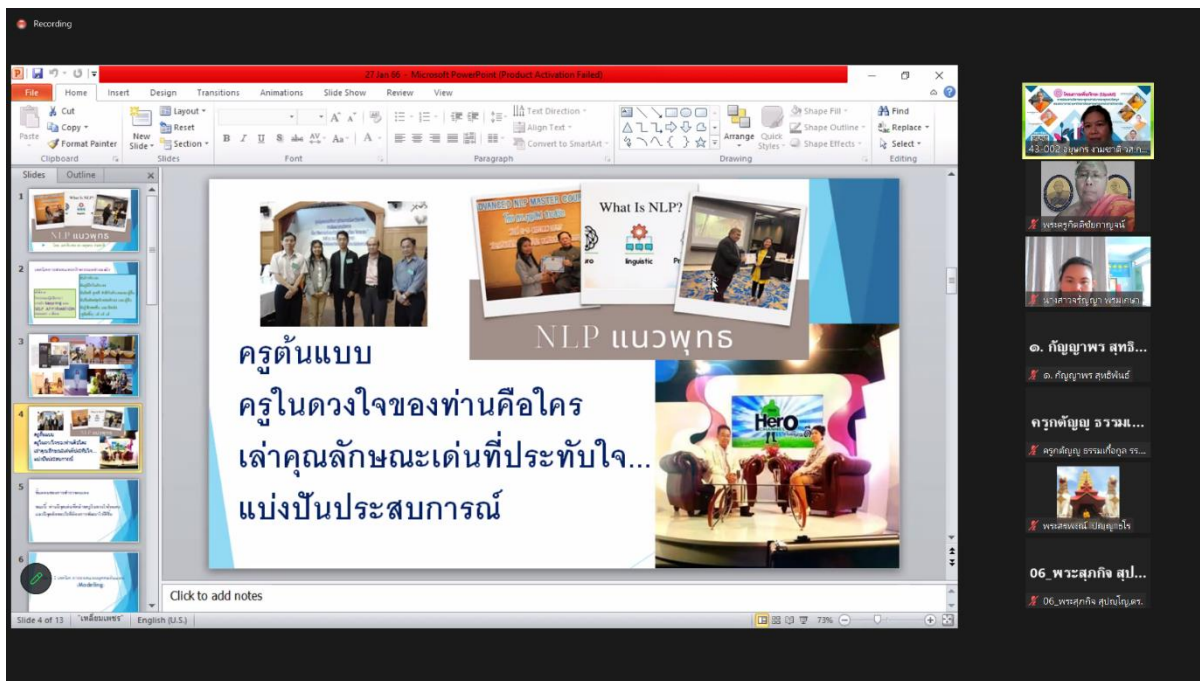
เทคนิคการสอดแทรกกิจกรรมอย่างลงตัว

หัวข้อ ๕
กิจกรรมปฏิบัติการ :
การทำ tapping และ
SELF AFFIRMATION
ระยะเวลา ๑ เดือน

จันรักตัวเอง
จันภูมิใจในตัวเอง
จันคิดดี พูดดี ทำดีกับตัวเองและผู้อื่น
จันชื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง และผู้อื่น
จันรู้สึกสดชื่น และมีพลัง
(ชูมือขึ้น) เย้ เย้ เย้

Mute Stop Video Security Participants Chat Share Screen Record Breakout Rooms Reactions Apps Leave

นางสาวจริญญา พ...
นางสาวจริญญา พรหมศา
จตุรทับุญ อววม...
จตุรทับุญ อววม...
นางอภิญญา ส...
นางอภิญญา ส...
นายทศพร สหนาว...
นายทศพร สหนาว...
๑. กัญญาพา สุธจิ...
๑. กัญญาพา สุธจิ...

ภาพกิจกรรมปลูกจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต ณ โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้าพิทยาศึกษา

ภาพกิจกรรมปลูกจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต ณ โรงเรียนวัดดอนขมิ้น

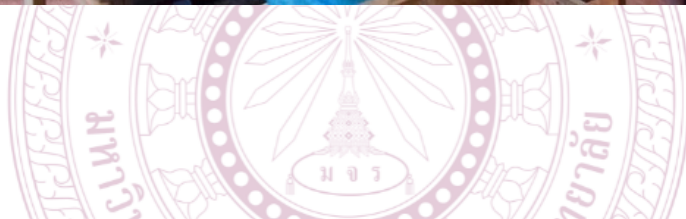

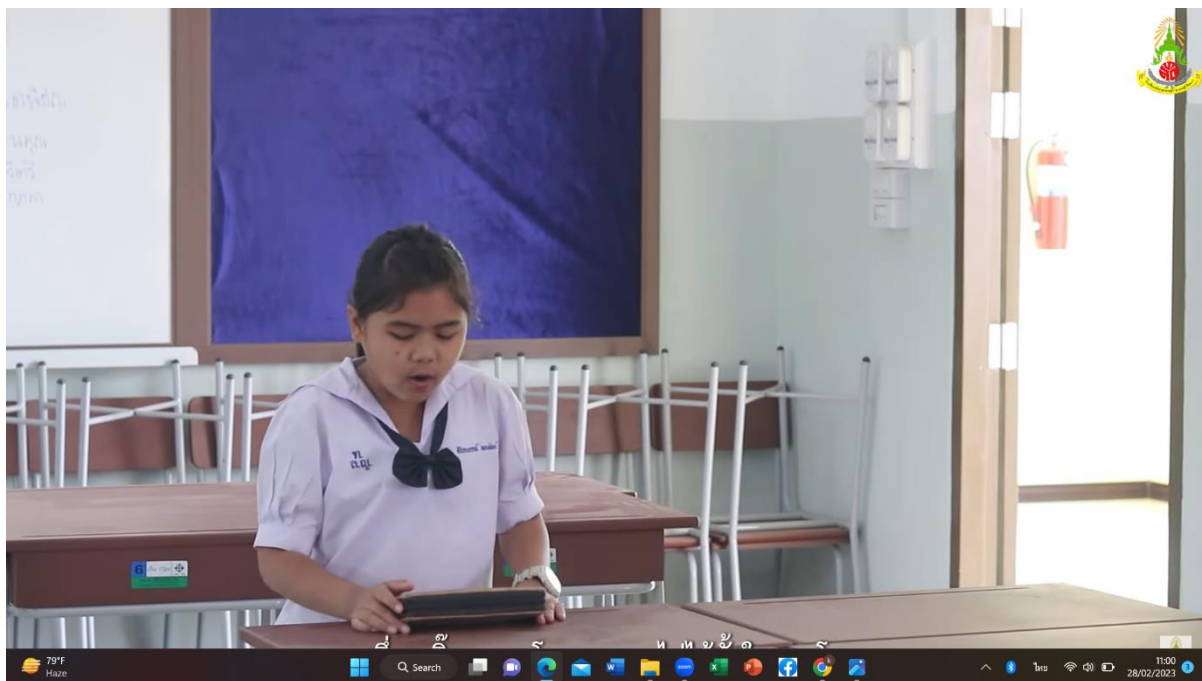

ภาพจาก You Tube ละครส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ของโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้าพิทยาศึกษา

ความลับ....ไม่มีในโลก

79°F
Haze

Q Search

พระสุภกิจ สุปถุญญ
พระสรพงษ์พันธ์ ปถุญญารโ
พระพระสัจชัย ปภัสสรโ

ครูสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

79°F
Haze

Q Search

11:03
28/02/2023

นางกตัญญู ธรรมเกื้อกูล
นางบุษยานุช สุภาราช
นางสนั่นทา พลอามาตย์
นายทัศพร สุนทราลัย

นกกต่อง

เด็กชายวัชรพล พ่วงพันธ์
เด็กหญิงศิริประภรณ์ ทองทิพย์
เด็กหญิงนิรภา เกิดสำราญ

ความลับ...ไม่มีในโลก ภาพยนตร์สั้นคุณธรรม : โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า "ลาดหญ้าวิทยา"

กำกับโดย

นายอาคม สุวรรณบุบผา

ผู้อำนวยการสร้าง

ความลับ...ไม่มีในโลก ภาพยนตร์สั้นคุณธรรม : โรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้า "ลาดหญ้าวิทยา"

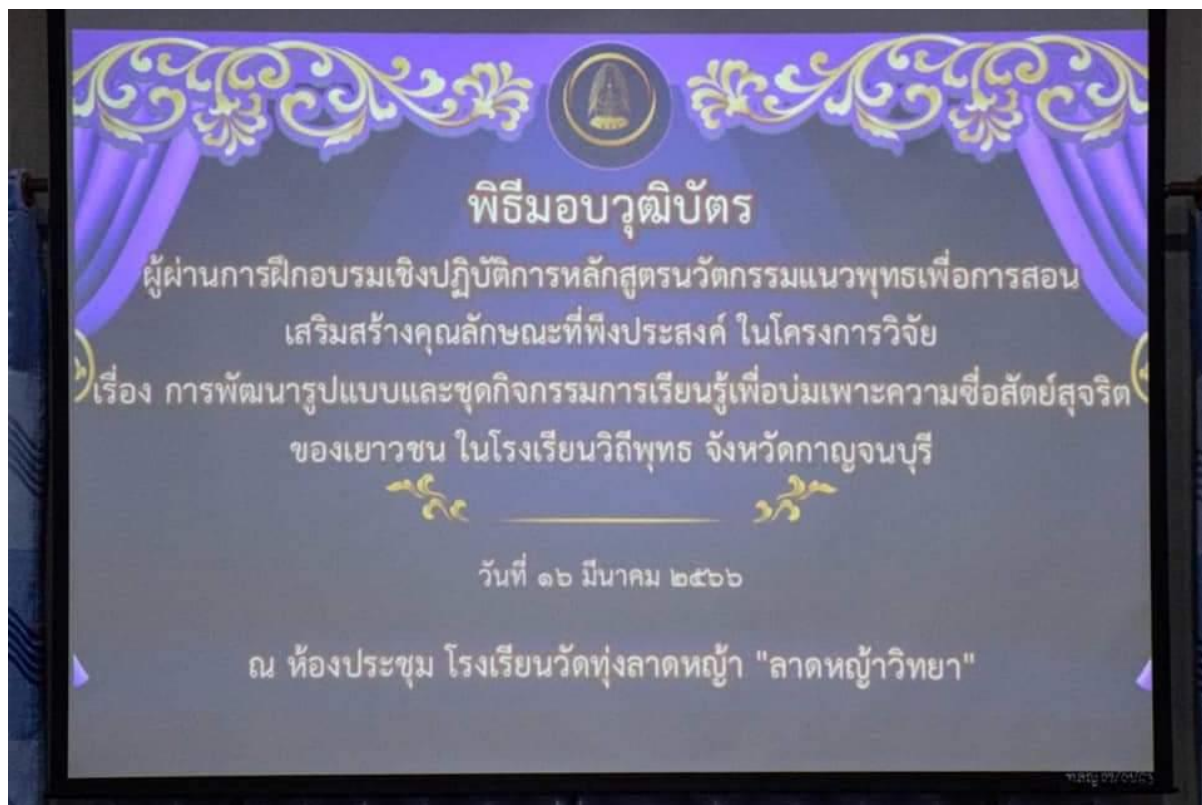
ผู้อำนวยการสร้าง

ผอ.บุษกร ห้าสกุล

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทุ่งลาดหญ้าฯ

พิธีมอบวุฒิบัตร,เงินบำรุงโรงเรียน,ทุนการศึกษา
และทุนสนับสนุนการผลิตสื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต

บรรยายถวายความรู้ “การสร้างพลังคิดบวก” แก่พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จ.กาญจนบุรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ฉายา / นามสกุล : พระครูกิตติชัยกาญจน์ (จรัล กิตติสมปโนน/คงคาอยู่)
 วัน/เดือน/ปี เกิด : ██████████
 ภูมิลำเนา : ๑๙๘ ตรอกวัดลาดบัวขาว แขวงบางค้อแหลม
 เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษาทางโลก

พ.ศ. ๒๕๒๖ : มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบาลีอบรมศึกษา มจร.
 พ.ศ. ๒๕๓๐ : มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มจร.
 พ.ศ. ๒๕๓๕ : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พ.ศ. ๒๕๓๙ : M.A. University of Delhi, India

ประวัติการศึกษาทางธรรม

พ.ศ. ๒๕๒๐ : น.ธ. เอก วัดกาญจนบุรีเก่า กาญจนบุรี
 พ.ศ. ๒๕๒๗ : ป.ธ. ๔ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม กาญจนบุรี

บรรพชา

: วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ วัดกาญจนบุรีเก่า กาญจนบุรี

อุปสมบท

: วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ วัดกาญจนบุรีเก่า กาญจนบุรี

ตำแหน่งทางคณะสงฆ์

: ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดไชยชุมพลชนะสงคราม

ตำแหน่งทางการศึกษา

: อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม

งานวิจัย

: รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ
 ที่วัดหนองไม้แก่น อำเภอนาทม จ. จังหวัดกาญจนบุรี (๒๕๖๑)

ที่อยู่ปัจจุบัน

: วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ต. บ้านใต้ อ. เมือง ฯ จ. กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐

โทรศัพท์

: ๐๙๕ - ๕๕๒ - ๒๕๘๓

E-mail

: kittikan๒๕๐๕@gmail.com

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - ฉายา/นามสกุล : พระครูศรีธรรมวารากรณ์ (จිරพันธ์ ธรรมปสฺสฺฐโฐ , นำประเสริฐ)
- วัน/เดือน/ปี : ██████████
- บรรพชา : ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘
- อุปสมบท : ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕
- ภูมิลำเนา : ๓๙๕ หมู่ ๗ ตำบลพังตรุ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
- การศึกษาทางโลก : ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- การศึกษาทางธรรม : เปรียญธรรม ๖ ประโยค สำนักเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี นักระสมชั้นเอก สำนักเรียนวัดอรุณราชวราราม กรุงเทพฯ
- ประสบการณ์ทำงาน :
- พ.ศ. ๒๕๕๐ : พระธรรมวิทยากรประจำวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
- พ.ศ. ๒๕๕๑ : เลขานุการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดไชยชุมพลชนะสงคราม
- พ.ศ. ๒๕๕๔ : เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๕๖ : เจ้าหน้าที่กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๕๗ : ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง ฝ่ายการศึกษา
- ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำและหัวหน้าสำนักงานโครงการขยายห้องเรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐
- โทรศัพท์ : ๐๘๖-๖๖๑๑๙๓๘
- e-Mail : jocho5๓@hotmail.com, g๕๓mucu@gmail.com

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ฉายา / นามสกุล : พระครูปริยัติกาญจนกิจ (สุวัฒน์ สุวฑฒโน/แช่ตั้ง)
 วัน/เดือน/ปี เกิด : ██████████
 ภูมิลำเนา : ๑๒๔ ม.๑ ตำบลวังศาลา อำเภอท่าม่วง
 จังหวัดกาญจนบุรี

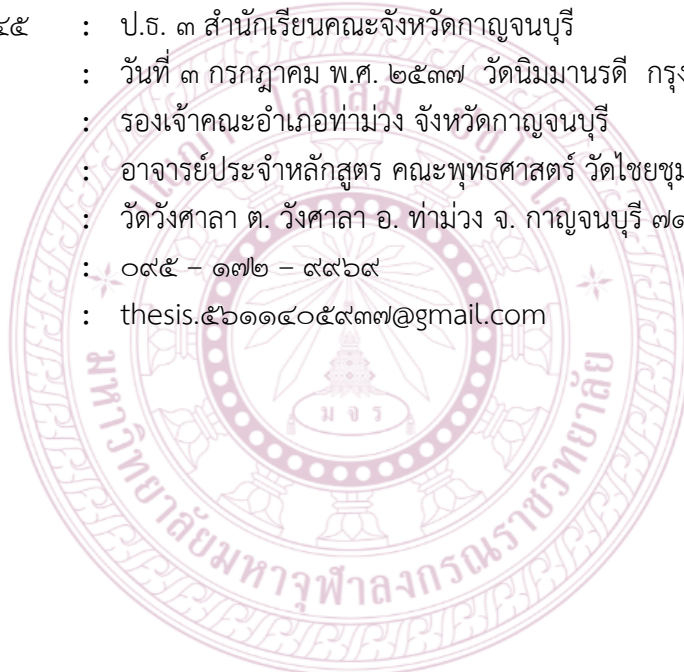
ประวัติการศึกษาทางโลก

พ.ศ. ๒๕๕๗ : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พ.ศ. ๒๕๕๙ : ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษาทางธรรม

พ.ศ. ๒๕๓๙ : น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดนิมมานรดี กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. ๒๕๔๕ : ป.ธ. ๓ สำนักเรียนคณะจังหวัดกาญจนบุรี

อุปสมบท : วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ วัดนิมมานรดี กรุงเทพมหานคร
 ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ : รองเจ้าคณะอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
 ตำแหน่งทางการศึกษา : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะพุทธศาสตร์ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม
 ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดวังศาลา ต. วังศาลา อ. ท่าม่วง จ. กาญจนบุรี ๗๑๑๑๐
 โทรศัพท์ : ๐๙๕ - ๑๗๒ - ๙๙๖๙
 E-mail : thesis.๕๖๑๑๔๐๕๙๓๗@gmail.com

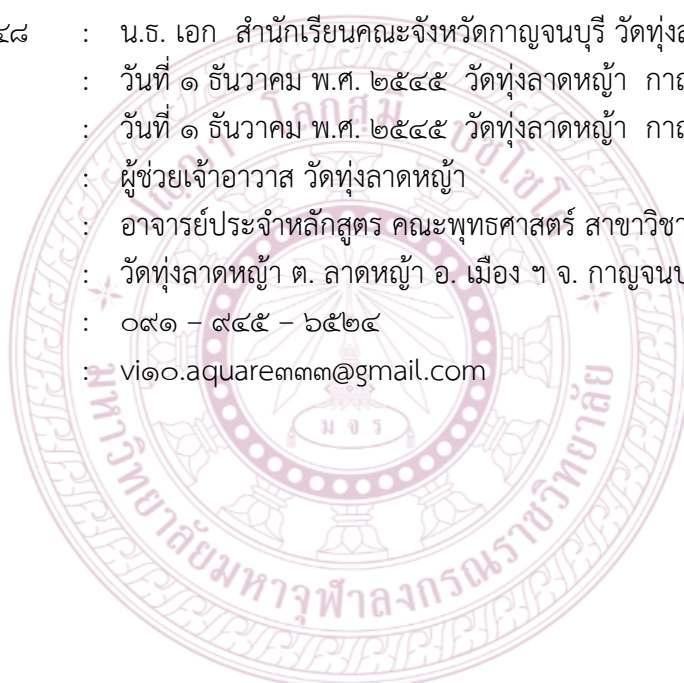
ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ฉายา / นามสกุล : พระสุภกิจ สุปญโญ (อัครกัณฐกัจจ)
 วัน/เดือน/ปี เกิด : ██████████
 ภูมิลำเนา : ๑๓๙ ซอยบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษาทางโลก
 พ.ศ. ๒๕๕๖ : ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชา สื่อสารมวลชน
 พ.ศ. ๒๕๖๐ : ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตบาศีศึกษาพุทธโฆส สาขาวิชา วิปัสสนาภาวนา
 พ.ศ. ๒๕๖๓ : ปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 สาขาวิชา พุทธจิตวิทยา

ประวัติการศึกษาทางธรรม
 พ.ศ. ๒๕๔๘ : น.ธ. เอก สำนักเรียนคณะจังหวัดกาญจนบุรี วัดทุ่งลาดหญ้า
 บรรพชา : วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ วัดทุ่งลาดหญ้า กาญจนบุรี
 อุปสมบท : วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ วัดทุ่งลาดหญ้า กาญจนบุรี
 ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ : ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดทุ่งลาดหญ้า
 ตำแหน่งทางการศึกษา : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชา วิปัสสนาภาวนา
 ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดทุ่งลาดหญ้า ต. ลาดหญ้า อ. เมือง ฯ จ. กาญจนบุรี ๓๑๑๙๐
 โทรศัพท์ : ๐๙๑ - ๙๔๕ - ๖๕๒๔
 E-mail : vi1๐.aquare๓๓๓@gmail.com

๑. ผู้ร่วมงานวิจัย

ชื่อ นามสกุล (ภาษาไทย) : ผศ.(พิเศษ) ดร.อุษกร งามชาติ
 ชื่อ นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : Asst.Prof. Dr.Ayusakorn Ngamchat
 เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : ██████████
 ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี
 ศรีโพธิ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๖๐๑/๙ ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐
 โทร. ๐๖๓-๑๕๙๗๔๕๑ อีเมล ayusakorn@hotmail.com
 ประวัติการศึกษา : ศศ.บ., ศศ.ม., พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ พระไตรปิฎก พระพุทธศาสนา
 วิทยาการพัฒนาศักยภาพในระดับจิตใต้สำนึก, NLP Master Coach
 ผู้ร่วมงานวิจัย : การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสู่การ
 เปลี่ยนแปลงภายใน (ผู้ร่วมวิจัย , ๒๕๖๑) การออกแบบผังแหล่ง
 โบราณคดีทางพระพุทธศาสนาสมัยทวารวดีใน จังหวัดนครสวรรค์
 - อุทัยธานี. (ผู้ร่วมวิจัย, ๒๕๖๕)

๒ ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๔ : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก พุทธศาสตร์คุณวิบัณฑิต (พธ.ด.) สาขาวิชา
 พระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พ.ศ. ๒๕๕๖ : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชา
 ศาสนาเปรียบเทียบ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล
 พ.ศ. ๒๕๓๗ : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขา
 ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๓ ประวัติการทำงาน

พ.ศ.๒๕๓๗ – ๒๕๔๒ : ครูโรงเรียนบ้านพลอย จ.ปทุมธานี
 พ.ศ.๒๕๔๗ – ๒๕๖๒ : อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พ.ศ. ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีโพธิ์ มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔ ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)**๔.๑ งานวิจัย**

พระราชปริยัติมุนี,รศ.ดร. ,พระมหาสุขสันต์ สุขวาทมน,ผศ.ดร. และผศ.พิเศษ ดร.อุษกร งาม
 ชาติ (๒๕๖๑).

การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธเพื่อการเปลี่ยนแปลงภายใน . สถาบันวิจัย
 พุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๔.๒ บทความทางวิชาการ

ผศ.ดร.พุทธชาติ แผนสมบุญ, พระครูพิพิธปริยัติกิจ, ผศ.ดร.กมลาส ภูวนาธิพงษ์, ผศ.ดร.อัยษกร งามชาติ,

ธนวรรณ สารระรัมย์, ดร.โกศล จิ่งเสถียรทรัพย์ และ ผศ.ดร.สุวัฒน์ รักขันโท. (๒๕๖๑) “กระบวนการเสริมสร้างภาวะพลัดพลังในผู้สูงอายุ” . วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑) หน้า ๒๖๗-๒๘๓

พระราชปริยัติมุนี,รศ.ดร. , พระมหาสุขสันต์ สุขวาทมน,ผศ.ดร. , ผศ.พิเศษ ดร.อัยษกร งามชาติ (๒๕๖๔).

“การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสู่การเปลี่ยนแปลงภายใน”. วารสาร มจร บาลีศึกษายุทธศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๖๔) หน้า ๑-๑๑.

ผศ.พิเศษ ดร.อัยษกร งามชาติ และ ดร.สันทยา ประภารัตน์ (๒๕๖๔). “พระพุทธศาสนากับวิธีการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว”.วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติคณะพุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๓ (๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔) หน้า ๒๙-๓๗.

ผศ.พิเศษ ดร.อัยษกร งามชาติ (๒๕๖๕). “ปฏิจสมุปปาบทผ่านแนวคิดสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต)”. วารสารการประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ และการประชุมระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ (๑๘ - ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕) หน้า

๕.๓ หนังสือ/ตำรา

อัยษกร งามชาติ, ดร.นันทพล โจรนโกศล. (๒๕๕๖) พุทธจิตวิทยาในพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ . ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๓๖๑-๑๗๗-๒. ๘๐ หน้า

อัยษกร งามชาติ. (๒๕๕๙) บันทึกกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในแนวพุทธ : การวิจัยเชิง

ปฏิบัติการในชั้นเรียน. นนทบุรี : ภาพพิมพ์ . ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๔๒๓-๑๑๕-๓. ๔๘ หน้า

อัยษกร งามชาติ. (๒๕๖๐) จิตวิทยาพุทธศาสนา : คำสอนว่าด้วยปฏิจสมุปปาบทแห่งชีวิต (รัก). กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ ช.ช้าง. ISBN ๙๗๘-๖๑๖๙๒๕๐๖-๕-๔. ๗๖ หน้า

อัยษกร งามชาติ. (๒๕๖๑) จิตวิทยาความรัก ฉบับปรับปรุงและขยายความ. กรุงเทพฯ : ปีพีเค พรินต์ติ้ง. ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๘๒๐๒-๐๒-๙. ๑๘๔ หน้า

อัยษกร งามชาติ. (๒๕๖๔) จิตวิทยาในพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : ปีพีเค พรินต์ติ้ง. ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๘๐๘-๔. ๒๔๓ หน้า.

อัยษกร งามชาติ. (๒๕๖๔) ปฏิจสมุปปาบท. กรุงเทพฯ : ปีพีเค พรินต์ติ้ง. ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๓๐๐-๗๗๐-๔. ๑๒๐ หน้า.

๕.๔ ผลงานแปลหนังสือ

ดร.เมล กิลล์ (ผู้เขียน). ดร.อัยษกร งามชาติและเบญญาภา ทำสะดวง ผู้แปล. (๒๕๖๑).

UNCOMMON

SENSE มหัศจรรย์แห่งจิต..ปลดล๊อคชีวิต พิชิตเป้าหมาย. กรุงเทพฯ : ปีพีเค พรินต์ติ้ง. ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๘๒๐๒-๐๑-๒. ๕๑๖ หน้า.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ / นามสกุล : นางกัญญาพร สุทธิพันธ์
- วัน/เดือน/ปี เกิด : ██████████
- ภูมิลำเนา : ๒๘ หมู่ ๑ ตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
- ประวัติการศึกษาทางโลก
- พ.ศ. ๒๕๓๕ : อนุปริญญาศิลปศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
- พ.ศ. ๒๕๓๙ : ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี คณะศิลปศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๖๓ : ปริญญาตรี ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะพุทธศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๔๔ : ปริญญาโท มหาวิทยาลัยนิวัฒนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ คณะรัฐประศาสนศาสตร์
- ประวัติการศึกษาทางธรรม
- พ.ศ. ๒๕๕๘ : อาจารย์สา ครุสมาธิ รุ่นที่ ๑๘ สถาบันพลังจิตตานุภาพ ทำหน้าที่สอนนักศึกษาครุสมาธิ
- พ.ศ. ๒๕๖๓ : ธรรมศึกษาชั้นเอก วัดไชยชุมพลชนะสงคราม กาญจนบุรี
- ตำแหน่งทางการศึกษา : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์กาญจนบุรี ศรีไพบูลย์
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๓๐๓/๘ หมู่ ๒ ตำบล หนองโรง อำเภอ พนมทวน จังหวัด กาญจนบุรี ๗๑๑๔๐
- โทรศัพท์ : ๐๘๑ - ๙๔๘ - ๙๕๒๒
- E-mail : kanyaporn.sut@mcu.ac.th , kanskos@gmail.com